

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΛΓ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19—ΤΗΛ. 27.689

17 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1956

| ΑΡΙΘ. 8

Ο ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΥΡΙΟΣ ΔΩΡΟΘΕΟΣ

ΤΑ ΕΠΙΣΗΜΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΤΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΠΡΩΘΙΕΡΑΡΧΟΥ

α'.

ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ (*)

«Περὶ καταστάσεως καὶ ἀναγνωρίσεως τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Κυρίου Δωροθέου».

ΠΑΥΛΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὴν ἀπὸ 29ης Μαρτίου 1956 ἀπόφασιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ Νόμου 671/1943 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», προτάσει τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Ὑπουργοῦ,

Ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Τὸν ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κανονικῶς καὶ νόμιμος ἐκλεγέντα πρὸς πλήρωσιν τοῦ χηρεύοντος Θρόνου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, τὸν ἀπὸ Λαρίσης καὶ Πλαταμῶνος Μητροπολίτην Κύριον Δωρόθεον, καθιστῶμεν καὶ ἀναγνωρίζομεν κανονικὸν καὶ νόμιμον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, καὶ παραγγέλλομεν ἀπάσας τὰς ἐν τῷ Βασιλείῳ Ἡμῶν Ἀρχάς, ὅπως ἀναγνωρίζωσιν αὐτὸν καὶ ἀπονέμωσιν αὐτῷ τὰς τῷ ἀξιώματι αὐτοῦ προσηκούσας τιμὰς.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30ῇ Μαρτίου 1956

ΠΑΥΛΟΣ Β.

Ὁ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας
καὶ Θρησκευμάτων Ὑπουργός
Π. ΛΕΒΑΝΤΗΣ

β'.

ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ (853) (**)

Ἀριθ. { Πρωτ. 780
Διεκπ. 727 } Ἀθῆνῃσι 30 Μαρτίου 1956

Πρὸς τὸν Ἱερόν Κλήρον
καὶ τὸ Χριστεπώνυμον Πλήρωμα
τῆς Ἀγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν

Εὐλαβεστάτοι Ἱερεῖς καὶ λοιποὶ ἀπαξάπαντες ἐδλογημένοι χριστιανοί, οἱ κατὰ τὴν Ἱερόν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν, χάρις εἴη ὑμῖν ἀπὸ Θεοῦ Κυρίου Παντοκράτορος.

Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, διὰ τὴν ἀπειρὸν Αὐτοῦ φιλανθρωπίαν ἐνανθρωπήσας πρὸς σωτηρίαν ἡμῶν, καθίδρυσεν τὴν Ἀγίαν Ἐκκλησίαν πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐνὶ ἐκάστῳ τῶν πιστῶν μεταδόσεως τῆς σωτηρίας διὰ τῆς διδασκαλίας, τοῦ ἁγιασμοῦ καὶ τῆς

(*) «Ἐφημερὶς τῆς Κυβερνήσεως», Τεύχος Γ', ἀριθ. φύλλον 73 τῆς 30ῆς Μαρτίου 1956.

(**) Ἀνεγνώσθη τῇ Κυριακῇ, 1ῃ Ἀπριλίου 1956, κατὰ τὴν, περὶ ἧς ἀλλαγῆ τοῦ παρόντος φύλλον, τελετὴν τῆς ἐνθρονίσεως τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου καὶ ἐν ἅπασιν τοῖς Ἱ. ναοῖς τῆς Ἀγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν κατὰ τὴν θ. Διευθυνσίαν.

καθοδηγήσεως αὐτῶν ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν διαδόχων αὐτῶν Ποιμένων Αὐτῆς. Τούτους δὲ καὶ συνεχιστὰς ὤρισε τοῦ ἀπολυτρωτικοῦ Αὐτοῦ ἔργου. «Καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ Πατὴρ καὶ γὰρ πέμπω ὑμᾶς». «Ὁ ἀκούων ὑμῶν ἐμοῦ ἀκούει καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς ἐμὲ ἀθετεῖ, ὁ δὲ ἀθετῶν ἐμέ, ἀθετεῖ τὸν ἀποστελλαντά με». «Ὁ δεχόμενος ὑμᾶς, ἐμὲ δέχεται, καὶ ὁ ἐμὲ δεχόμενος δέχεται τὸν ἀποστελλαντά με» (Ἰωάν. κ' 21, Λουκ. ι' 16, Ματθ. ι' 40, Ἰωάν. ιγ' 20).

Ὡς ἡ Ἐκκλησία ἰδρύθη αἰώνιος, οὕτω καὶ τὸ ἔργον, ὅπου οἱ Ἀπόστολοι ἀνέλαβον, ὑπῆρξεν αἰώνιον (Ματθ. κη' 26), μεταδιδόμενον διὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐν τῷ Μυστηρίῳ τῆς Ἱεροσύνῃς εἰς τοὺς διαδόχους αὐτῶν. Οὐδὲ δύναται ἵνα νοηθῇ ἡ Ἐκκλησία ἄνευ αὐτῶν. «Χωρὶς τούτων Ἐκκλησία οὐ καλεῖται», ἔγραψεν ὁ Ἀποστολικὸς Πατὴρ Ἰγνάτιος ὁ Θεοφόρος. Οὕτε σώζεται ὁ πιστός, ἐκτὸς τῆς Ἐκκλησίας μένων, ἀλλ' οὕτε καὶ ὠφελεῖται μένων ἐν αὐτῇ, ἄνευ τῶν οἰκονόμων τῶν θείων Μυστηρίων, τῶν Ποιμένων Αὐτῆς καὶ Διδασκάλων. Τούτων δὲ προεξάρχει ὁ Ἐπίσκοπος, ὁ ἐγκεχειρισμένος τὸ ἀνώτατον ἀξίωμα. Προδότης, ἄρα, καθίσταται ἡ ὑπεράτατη σημασία τοῦ Ἐπισκοπικοῦ ἀξιώματος ἐν τῇ Χριστιανικῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ ἡ ἀναγκαιότης αὐτοῦ.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐν τῇ μερίμνῃ καὶ στοργῇ Αὐτῆς ὑπὲρ τοῦ Ποιμνίου τῆς Θεοσωστικῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, συνελθοῦσα ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ναῷ τῶν Ἀθηνῶν τῇ 29ῇ τοῦ μηνὸς Μαρτίου ἐ. ἔ., ψήφους κανονικαῖς ἐξελέξατο καὶ κατέστησεν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Λαρίσης καὶ Πλαταμῶνος Κύριον Δωρόθεον, Ἀρχιερεῖα δεδοκιμασμένον καὶ ζηλωτὴν, δόκιμον κήρυκα τοῦ θείου λόγου καὶ ἱκανὴν πείραν κεκτημένον πρὸς διεξαγωγὴν τοῦ μεγάλου καὶ ὑψηλοῦ ἔργου τῆς Ἀρχιερατικῆς Διακονίας, τελεσθέντος αὐθημερὸν τοῦ Μεγάλου Μηνύματος.

Οὕτως οὖν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. κ. Δωρόθεος ἀνεδείχθη, τῇ Χάριτι τοῦ Παναγίου καὶ Τελεταρχικοῦ Πνεύματος, γνήσιος, κανονικὸς καὶ νόμιμος Ποιμενάρχης καὶ προστάτης πνευματικὸς τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ἔχων τὸ δικαίωμα τοῦ ἐδλογεῖν καὶ ἀγιάζειν ἀρχιερατικῶς πάντας τοὺς χριστιανοὺς καὶ πάντα τὰ ἀρχιερατικὰ ἐπιτελεῖν, μετὰ καὶ τῆς τοῦ Ἱεροῦ Συνθρόνου ἐγκαθιδρύσεως, κρίνειν τε καὶ ἀνακρίνειν πᾶσαν ἐκκλησιαστικὴν ὑπόθεσιν, κατὰ τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας καὶ τοὺς Νόμους.

Ταῦτα ἀγγέλλουσα ἅπασιν ὑμῖν ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, προτρέπεται καὶ ἐντέλλεται ἵνα, ὑποδεξάμενοι τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. κ. Δωρόθεον ὡς κανονικὸν καὶ νόμιμον ὁμῶν Ἀρχιερεῖα, πείθησθε καὶ ὑπέκλιθε αὐτῷ προθύμως, κατὰ τὸ παράγγελμα τῆς Ἁγίας Γραφῆς «πέθεσθε τοῖς ἡγου-

Ο ΕΝΘΡΟΝΙΣΤΗΡΙΟΣ ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ

Ψῆφω καὶ Χάριτι Θεῶν, ἐκδηλωθεῖση διὰ κανονικῆς ἐκλογῆς ὑπὸ τῶν Σεβασμιωτάτων Ἱεραρχῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐπινεύσει δὲ Βασιλικῆ, ἐπὶ προτάσεως τῆς εὐσεβοῦς Κυβερνήσεως, κληθέντες ἀπὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λαρίσης καὶ Πλαταμῶνος ἐπὶ τὸν περιβλεπτόν τοῦτον θρόνον τῆς Ἁγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ συναισθανόμενοι τὸ βᾶρος τῆς ἐμπιστευομένης ἡμῖν διακονίας, ἀτενίζομεν ἀπὸ τοῦ ὕψους αὐτοῦ τὰς φροντίδας καὶ τὰς εὐθύναις τούτου, τὰς ὁποίας λεπτομερῶς ἐξετάζομεν, ἀντιπαραβάλλοντες τὴν ἡμετέραν ταπεινότητα καὶ ἀσθένειαν πρὸς τὸ ἀνάστημα καὶ τὴν δύναμιν διαπρεπῶν προκατόχων ἡμῶν, πρὸς τοὺς ὁποίους κατὰ τὴν στιγμήν ταύτην στρέφομεν εὐλαβῶς τὴν διάνοιαν.

Οὐδένα προγραμματισμὸν ἐργασίας πιστεύομεν ὅτι πρέπει νὰ ἐξαγγεῖλη ὁ Ἱεράρχης, ἐφ' ὅσον ἡ ἀποστολὴ καὶ τὸ πρόγραμμα ἐργασίας του εἶναι γνωστά, διαγραφόμενα ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀξιούμενα ἀπὸ τόν, ὅν ἐκπροσωπεῖ, θεῖον Αὐτῆς Ἱδρυτὴν καὶ τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν χειροτονίαν του δι' ἱερᾶς πρὸς τὸν Θεὸν ὑποσχέσεως ἠσφαλίσατο.

Κριτήρια ἐπιτυχοῦς διεξαγωγῆς τῶν καθηκόντων του καὶ τῆς ἀποστολῆς του αὐτῆς δὲν δύνανται νὰ εἶναι οἱ προγραμματικοὶ λόγοι, οὔτε αἱ ἐκ τῶν προτέρων παρεχόμεναι ὑπο-

μένοις ὑμῶν καὶ ὑπέικετε, αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν, ὡς λόγον ἀποδώσαντες» (Ἐβρ. ιγ' 17), μνημονεύηται δὲ καὶ οἱ κληρικοὶ τοῦ ὄνοματος αὐτοῦ ἐν πάσαις ταῖς ἱεραῖς τελεταῖς καὶ δεήσεσι κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν τάξιν, ἀπονέμυτε δ' αὐτῶ πάντες, ὡς Πνευματικῶ ὑμῶν Πατρί, πᾶσαν τιμὴν.

Ἡ δὲ χάρις τοῦ Ἀρχιεπίσκοπου Σωτήρος ἡμῶν καὶ τὸ ἀπειρον Αὐτοῦ ἔλεος εἶη μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

† Ὁ Βερροίας καὶ Ναούσης ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, Προεδρεύων
† Ὁ Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
† Ὁ Καρυστίας καὶ Σκόδρου ΑΝΑΝΙΑΣ
† Ὁ Θηβῶν καὶ Λεβαδείας ΠΟΥΛΚΑΡΙΟΣ
† Ὁ Ἀργολίδος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
† Ὁ Ναυπακτίας καὶ Ἐυρυτανίας ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ
† Ὁ Γυθείου καὶ Οἰτύλου ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
† Ὁ Σισανίου καὶ Σιατίστης ΙΑΚΩΒΟΣ
† Ὁ Ἀρτης ΣΕΡΑΦΕΙΜ
† Ὁ Γρεβενῶν ΦΙΛΙΠΠΟΣ
† Ὁ Ἱερισσοῦ, Ἁγίου Ὄρους καὶ Ἀρδαμερίου ΚΥΠΡΙΑΝΟΣ
† Ὁ Λήμνου ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

Ὁ Ἀρχιεπιγραμματεὺς
† Ἀρχιμ. Χρυσόστομος Θέμελης,

σχέσεις, ἀλλ' ἡ πιστὴ ἐκτέλεσις τῶν πρὸς τὸν Θεὸν ὑποσχημένων.

Κατ' ἀκολουθίαν, διαβεβαιούμεθα τὴν, ὅση ἡμῖν δύναμις, ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν τῶν ἡμετέρων τούτων καθηκόντων, ἀπόλυτον σεβασμὸν πρὸς τὸ Σύνταγμα καὶ τὸ ἐσωτερικὸν δίκαιον τῆς Ἐκκλησίας, τοὺς Θεῖους καὶ Ἱεροὺς Κανόνας Αὐτῆς, ὑποστήριξιν τοῦ κύρους αὐτῶν, διαφύλαξιν τῶν πιστευομένων καὶ τῶν παραδοθέντων, τήρησιν τῶν Νόμων τοῦ Κράτους, ἐπιζήτησιν τοῦ ἀμοιβαίου σεβασμοῦ τῶν δικαιομάτων τῆς Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας, κατὰ τὸ σύστημα τῆς συναλλαγίας.

Ταῦτα ἐξαγγέλλομεν, ἀποφασισμένοι νὰ ὑπηρετήσωμεν τὰ θρησκευτικὰ καὶ ἐθνικὰ ἰδεώδη, ἅτινα πάντα ἡμεῖς οἱ Κληρικοὶ ἔχομεν τὸ καθῆκον νὰ τηρῶμεν ἄνευ παρεκκλίσεως.

Τῶν φροντίδων καὶ τῶν εὐθυνῶν ὁ κόπος εἶναι, τῶ ὄντι, πολὺς. Ἐναντι τούτων ὁμοῦ ὀρθοῦται ἡ ὑποχρέωσις τῆς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ὑπηρεσίας. Ἐν ἐπιγνώσει τελοῦντες τοῦ κόπου αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς ὑποχρέωσεως, ἐπαναλαμβάνομεν τὴν πρὸ μικροῦ δοθεῖσαν διαβεβαίωσιν.

Τὴν ὀρθόδοξον διδασκαλίαν τῆς Ἐκκλησίας, τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας, τὴν Ἱερὰν Παράδοξιν, τὰς Ἐκκλησιαστικὰς Διατάξεις διακρατοῦντες ἀνοθεύτους, ἐν ἀγαστῇ συμποσίᾳ καὶ ἀδελφικῇ ἀγάπῃ καὶ εὐλαβεῖ διαθέσει θὰ συμβαδίζομεν μετὰ τῶν λοιπῶν Ὀρθοδόξων ἐπὶ μέρους Ἐκκλησιῶν, διαφυλάσσοντες μετ' αὐτῶν ἀπαραχάρακτον τὴν Ὀρθοδοξίαν καὶ ζητοῦντες ἀπὸ τὰς ἑτεροδόξους Χριστιανικὰς Ἐκκλησίας πλήρη σεβασμὸν τῶν δικαιωμάτων τῆς ἐπισήμου τοῦ Κράτους Θρησκείας, ὡς αὕτη πράττει ἀνέκαθεν ἔναντι ἐκείνων, μὴ ἐπιτρεπομένης ἐνεργείας ἀντικανονικῆς καὶ παρανόμου, ἐμφανιζούσης ἐπιπροσθέτως καὶ ἔλλειψιν χριστιανικοῦ πνεύματος καὶ εὐλαβείας πρὸς πρεσβυτέραν Ἐκκλησίαν, συνεχίζουσιν ἄνευ διακοπῆς τὴν Μίαν, Ἁγίαν, Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν.

Αὐτὴν τὴν στιγμήν στρέφομεν τὴν σκέψιν ἡμῶν πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Κύπρον, ὃ ἀγὼν τῆς ὁποίας μετὰ συγκινήσεως καὶ εὐλαβείας παρακολουθεῖται καὶ ὑπὲρ τῆς ὁποίας τὴν στοργὴν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ἱκανοποίησιν τῶν

ἀπαραγράπτων αὐτῆς δικαιωμάτων ἐπιθυμῶ
νὰ ὑπογραμμίσω.

Τὴν Σεβαστὴν Ἱεραρχίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος παρακαλοῦμεν, ὅπως ἔχουμεν, ὡς μέχρι τοῦδε, συμπαραστάτιν καὶ συναντιλήπτορα εἰς τὸ κεφάλαιον αὐτὸ τῆς διακονίας καὶ ἐξυπηρητήσεως τοῦ θρησκευόντος χριστιανικοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, ὅστις ἔπειτα ἀπὸ ἀπροσμετρήτους συμφοράς, τὰς ὁποίας ὑπέστη, μὲ ἀκατάβλητον τὸ φρόνημά του δίδει τὴν μάχην τῆς εἰρήνης, ἐξ ἴσου σκληρὰν ὅπως αἱ ἄλλαι, καὶ ἡ ὁποία πρέπει νὰ κερδηθῆ, παρακαλοῦντες τὴν Ἱεραρχίαν νὰ βεβαιωθῆ, ὅτι εἰς ἡμᾶς δὲν θὰ ἔχη τὸν πρῶτον, ἀλλὰ τὸν τελευταῖον ἐργάτην, ὑπηρετοῦντα μετ' αὐτῆς τὰς ἀξιώσεις τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ἰσχὺς καὶ τὸ κῦρος τῆς Ἱεραρχίας, ἐκπορευόμενα ἀπὸ τὴν ὑπ' αὐτῆς ἐκπροσώπησιν τῆς Ἐκκλησίας, εἶναι ἀναφαίρετα καὶ διαρκῆ, προκαλοῦντα καὶ ἀσφαλιζοντα πάντοτε τὸν σεβασμὸν.

Ἀπαραίτητον θεωροῦμεν νὰ πληροφορήσωμεν τὸν ἀγαπητὸν εἰς ἡμᾶς Ἱερόν Κλήρον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ὅτι ἀξιούμεν ἀπὸ αὐτὸν ὄχι μόνον γνῶσιν, ἀλλὰ καὶ ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων του, δηλοῦντες ἀπὸ τοῦδε, ὅτι οὐδὲ κατὰ κεραίαν θὰ ἀποστῶμεν τῆς ἀξιώσεως ἡμῶν ταύτης.

Ἐπιθυμοῦμεν, ἐξ ἄλλου, νὰ βεβαιώσωμεν τὸν Ἱερόν Κλήρον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὅτι δὲν θὰ ἀποκάμωμεν μεριμνῶντες διὰ τὴν πνευματικὴν καὶ ἀπὸ πάσης ἄλλης πλευρᾶς ἐξύψωσιν καὶ ἐνίσχυσιν αὐτοῦ, ὅσον καὶ διὰ τὴν προστασίαν τῆς ὑγείας αὐτοῦ καὶ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας του.

Ἐκ βαθέων δοξάζομεν τὸν Δοτῆρα παντὸς ἀγαθοῦ, τὸν Παντοδύναμον Θεόν, ὅστις ἐν τῇ ἀπειρῷ Αὐτοῦ συγκαταβάσει ἐκάλεσεν ἡμᾶς εἰς τὸ ὑψηλὸν τοῦτο ὑπόρρημα. Ἐὐχαριστοῦμεν θερμῶς τοὺς ἀγαπητοὺς ἐν Χριστῷ ἀδελφοὺς διὰ τὴν εὐμενῆ αὐτῶν ψῆφον. Τοὺς θεοφρονητοὺς καὶ λαοφιλήτους Βασιλεῖς ἡμῶν καὶ τὴν εὐσεβῆ Κυβέρνησιν τῆς χώρας μας εὐχαριστοῦμεν ὁμοίως διὰ τὴν μετὰ ταῦτα ἐκ τοῦ Νόμου ἐνέργειαν.

Παρακαλοῦμεν θερμῶς πάντας, ὅπως ἐνισχύσωσιν ἡμᾶς εἰς τὸ ἔργον τῆς διακονίας διὰ τῶν πρὸς τὸν Κύριον προσευχῶν των.

«Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς καὶ ἡ κοινωνία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν».

ΤΑ ΕΙΡΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΗΣ Α. ΜΑΚΑΡΙΟΤΗΤΟΣ (*)

Παναγιώτατε καὶ θεοτάτε Ἀρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ῥώμης, καὶ Οἰκουμενικῆ Πατριάρχᾳ, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ ἀγαπητὲ ἀδελφε ἡμῶν καὶ συλλειτουργε, Κύριε Ἀθηναγόρα, τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα ἐν Κυρίῳ κατασπασόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Ὁ τῆς Ἐκκλησίας Δομήτωρ καὶ Ἀρχηγός, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, θεμελιώσας ταύτην ἐπὶ τὴν ἀραγῆ τῆς πίστεως πέτραν, ἀφήκε τοῖς ἱεροῖς Αὐτοῦ Μαθηταῖς καὶ Ἀποστόλοις τὴν ἐξουσίαν τοῦ καθιστᾶν διαδόχους αὐτῶν τῆς διοικήσεως Αὐτῆς, ἐν τῷ τριπλῷ Αὐτοῦ ἀξιώματι ἐκδηλουμένης, τὸ τοῦ Ἀρχιερέως δηλονότι, τὸ τοῦ Βασιλέως καὶ τὸ τοῦ Διδασκάλου, ἵνα ἀσφαλῶς καὶ ἀενάως ἐπιτυγχάνηται ὁ ἁγιασμός καὶ ἡ σωτηρία τῶν πιστῶν, ἡ δὲ Ἐκκλησία, ἦν τῷ ἰδίῳ Αὐτοῦ αἵματι περιεποιήσατο, μένη εἰς τὸν αἰῶνα στῦλος καὶ ἑδραῖωμα τῆς ἀληθείας.

Τῇ τάξει ταύτῃ τῆς διαδοχῆς τῶν ἀοιδίμων διαδόχων τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων στοιχοῦσα ἡ ἀνὰ τὴν Οἰκουμένην Μία, Ἁγία, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία, ἡ μέρεσι μὲν αὐτοτελέσει χωρισθεῖσα, ἀκεραίαν δὲ τὴν πίστιν, τὴν διδασκαλίαν, καὶ τὴν λατρείαν διατηρήσασα, καὶ μηδὲ κεραίαν ἢ ἐν ἴσῃτα ἀλλοιώσασα τῆς παραδοθείσης Αὐτῇ ἱερᾶς καὶ ἁγίας παρακαταθήκης, ὁσάκις ἐστερεῖτο τῶν Προκαθημένων Αὐτῆς, εἴτε ἔνεκα μεταστάσεως αὐτῶν εἰς τὰς αἰωνίους μονάς, εἴτε ἔνεκα παρατήσεως αὐτῶν ἢ ἄλλως πως, προέβαιεν εἰς τὴν κανονικὴν αὐτῶν διαδοχὴν, θέτουσα ποιμένας ἐπὶ τὴν ποιμνὴν καὶ λόχους ἐπὶ τὴν λυχνίαν.

Τῷ κοινῷ τούτῳ καὶ ἱερῷ κανόνι ἠκολούθησε καὶ ἡ Ἀγιωτάτη Ἀποκέφαλος Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος. Αὐτὴ ἐστερήθη ἐσχάτως τοῦ Προκαθημένου Αὐτῆς, ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κερσοῦ Σπυρίδωνος, τοῦ ἀπὸ Ἰωαννίνων, μετακληθέντος ὑπὸ τοῦ Χορηγοῦ τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν, τῇ 21ῃ τοῦ παρελθόντος Μαρτίου τοῦ ἔτους τούτου.

Ὅθεν Ἱερὰ Σύνοδος συνεκροτήθη ἐκ τῶν Σεβασμιωτάτων καὶ ἀγαπητῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν Μητροπολιτῶν, καθ' ἃ ὁ καταστατικὸς τῆς Ἐκκλησίας ταύτης χάρτης διακελεύεται.

Ἐπικαλεσθεῖσα ἡ Ἱερὰ αὕτη Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὸν φωτισμὸν τοῦ Παναγίου Πνεύματος, ἐξελέξατο ἡμᾶς, τῇ 29ῃ τοῦ εἰρημένου μηνός, κανονικαῖς ψήφοις, Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, καὶ Πρόεδρον Αὐτῆς, τελεσθέντος ἀθημερὸν τοῦ μηνύματος ἡμῶν, τῆς δ' ἐνθρονίσεως ἡμῶν, μετὰ τὴν ἐνώπιον τοῦ Βασιλέως γενομένην νόμιμον διαβεβαίωσιν ἡμῶν, γενομένης, ἐν χαρᾷ, καὶ ἐν ὕμνοις πρὸς τὸν Δοτῆρα παντὸς ἀγαθοῦ, τῇ 1ῃ τοῦ μηνός τούτου, ἐν τῷ Καθεδρικῷ ἱερῷ Ναῷ τῶν Ἀθηνῶν.

Δόξαν δ' ἀναπέμποντες διηρεκῆ τῷ Ἐδεργέτῃ Θεῷ, τῷ οὕτως εὐδοκήσαντι περὶ ἡμῶν, καὶ τῇ Προ-

(*) Ὅμοιον ἀπεστάλη καὶ πρὸς πάντας τοὺς λοιποὺς Ὀρθοδόξους Πατριάρχας καὶ Προέδρους τῶν Ὀρθοδόξων Ἀποκεφάλων Ἐκκλησιῶν.

ΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΛΟΓΗΝ ΚΑΙ ΕΝΘΡΟΝΙΣΙΝ ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ

Συμφώνως τῷ ἀπὸ 21 Μαρτίου ἐ. ἐ. Β. Διατάγματι (1), συνήλθεν ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῇ 29ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνός, ἡμέρα Πέμπτη καὶ ὥρα 9η π. μ. ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ναῷ τῶν Ἀθηνῶν, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Τοποτηρητοῦ τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ θρόνου Σεβ. Μητροπολίτου Βερροίας καὶ Ναούσης κ. Ἀλεξάνδρου, πρὸς ἐκλογὴν νέου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν εἰς διαδοχὴν τοῦ ἐν μακαρία τῇ λήξει γενομένου ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου κυροῦ Σπυρίδωνος.

Ἡ ἐκλογὴ διεξήχθη κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ άρθρου 15 τοῦ ἐν ἰσχύϊ 671/1943 νόμου «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Προέδρου τῆς Συνόδου Σεβ. Τοποτηρητοῦ καὶ τῶν δύο ἀρχαιοτέρων ἐκ τῶν παρόντων Σεβ. Μητροπολιτῶν Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου κ. Χρυσοστόμου καὶ Φθιώτιδος κ. Ἀμβροσίου, χρῆθι Γραμματεῶς ἐκτελοῦντος τοῦ νεωτέρου

(1) «Ἐφημερὶς τῆς Κυβερνήσεως», φύλλον 88 (τεύχος Α'), τῆς 21ης Μαρτίου 1956.

νοία Αὐτοῦ ταπεινῶς κλίνοντες τὸν ἀόχρα τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, ἐπικοινωνίαν κανονικὴν διὰ τοῦδε τοῦ Γράμματος ἡμῶν ποιούμεθα, καὶ ἐπιποθοῦμεν γνωρίσαι μὲν Ὑμῖν τὰ ἀνωτέρω ἐφ' ἡμᾶς γερόμενα, ἐξαιρεῖν δὲ φιλαδέλφως, ὅτι πᾶσαν ἐπιδειξόμεθα προθυμίαν καὶ δύναμιν, εἰς τὸ τηρῆσαι ἀρραγῆ τὸν σύνδεσμον τῆς ἐν Χριστῷ ἀγάπης μετὰ τῆς καθ' Ὑμᾶς Ἀγιωτάτης Μητροῦς Ἐκκλησίας, καὶ τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν, καλῶς εἰδότες, ὅτι οὐδὲν τῆς ἀγάπης τῶν Ἐκκλησιῶν ἰσχυρότερον ἐπὶ τῆς γῆς καὶ σωτήριον δι' Αὐτὰς καὶ διὰ τοὺς χριστεπωνύμους Λαούς.

Πληροφοροῦμεν περαιτέρω, ὅτι οὐδενὸς φεισόμεθα κόπου καὶ πόνου, εἰς τὸ προάγειν τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν τὰ δίκαια καὶ εἰς τὸ ἀποβλέπειν εἰς τὴν χριστιανικὴν πρόοδον τοῦ χριστεπωνύμου πληρώματος Αὐτῆς, καὶ εἰς πᾶσαν βελτίωσιν καὶ πρόοδον τοῦ ἱεροῦ Αὐτῆς Κλήρου, ἐπὶ τὸν ἐπισχόντα τὴν ἀνθρωπίνην ἀσθένειαν ἀφορῶντες Σωτῆρα Χριστὸν καὶ τὴν θείαν Αὐτοῦ δύναμιν ἐπικαλούμεθα εἰς τὸ ἀνατεθὲν ἡμῖν βαρὺ ἔργον.

Ὁ δὲ Θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰρήνης δώη πάση τῇ ἀνὰ τὴν Οἰκουμένην Ἀγιωτάτῃ Αὐτοῦ Ἐκκλησίᾳ πᾶσαν θείαν εὐλογίαν καὶ δύναμιν καὶ χάριν, ἐπ' ἀγαθῷ πάντων τῶν κατοικοῦντων τὸ πρόσωπον τῆς γῆς.

Τῆς Ὑμετέρας περισπουδάστου ἡμῖν Παναγιότητος
Ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός
καὶ ἕλωσ πρόθυμος

† Ὁ Ἀθηνῶν Δωρόθεος

Ἀθήνησι, τῇ 12ῃ Ἀπριλίου 1956.

τῶν μελῶν τῆς Συνόδου Σεβ. Μητροπολίτου Ἐλασσώνος κ. Ἰακώβου καὶ παρισταμένου τοῦ ἐπὶ τῶν Ὀρθοσκευμάτων καὶ τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας Ὑπουργοῦ κ. Π. Λεβαντῆ, ὡς ἐκπροσώπου τῆς Πολιτείας, ἀνεκκλήτως, κατὰ τὸν νόμον, κρίνοντος πᾶσαν τυχόν κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῆς ὑποβαλλομένην ἔνστασιν.

Ὁ ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καταρτισθεὶς καὶ ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου, ὡς ἀνωτέρω, Ὑπουργοῦ προσυπογραφεὶς, θυροκολληθεὶς δ' ἐξῶθεν τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ, κατὰ τὸν νόμον, ἀπὸ τῆς προτεραίας, κατάλογος τῶν ἐκλεκτόρων περιελάμβανε ἀπαντας τοὺς ἐν ἐνεργείᾳ ἐξήκοντα δύο (62) Σεβ. Μητροπολίτας τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ νεωτέρου κατὰ τὴν ἀρχιερωσύνην, ὡς ἀκολουθῶς:

1) Ἐλασσώνος Ἰακώβος, 2) Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως Εὐστάθιος, 3) Εἰνάθης Ἀντώνιος, 4) Κίτρους Βαρνάβας, 5) Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης Στυλιανός, 6) Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου Δωρόθεος, 7) Λήμνου Διονύσιος, 8) Κεφαλληνίας Ἰερόθεος, 9) Ἱερισσοῦ, Ἁγίου Ὄρους καὶ Ἀρδαμερίου Κυπριανός, 10) Γρεβενῶν Φίλιππος, 11) Μαρωνείας Τιμόθεος, 12) Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας Δαμασκηνός, 13) Ἄρτης Σεραφεῖμ, 14) Σισανίου καὶ Σιατίστης Ἰακώβος, 15) Νευροκοπίου καὶ Ζιχνῶν Ἀγαθάγγελος, 16) Γυθείου καὶ Οἰτύλου Δημήτριος, 17) Ναυπακτίας καὶ Ἐβρουτανίας Χριστοφόρος, 18) Ἀργολίδος Χρυσόστομος, 19) Σερβίων καὶ Κοζάνης Κωνσταντῖνος, 20) Ἐδέσσης καὶ Πέλλης Διονύσιος, 21) Θηβῶν καὶ Λεβαδείας Πολύκαρπος, 22) Καρυστίας καὶ Σκύρου Ἀνανίας, 23) Θήρας Γεώργιος, 24) Τρίκκης καὶ Σταγῶν Δωρόθεος, 25) Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου Ἰωακείμ, 26) Κερκύρας καὶ Παξῶν Μεθόδιος, 27) Πάρου καὶ Νάξου Ἀμβρόσιος, 28) Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων Κύριλλος, 29) Μεσσηνίας Χρυσόστομος, 30) Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας Ἀγαθόνικος, 31) Λευκάδος καὶ Ἰθάκης Δωρόθεος, 32) Κασσανδρείας Καλλίνικος, 33) Θεσσαλονίκης Παντελεῖμων, 34) Φωκίδος Ἀθανάσιος, 35) Ἠλείας Γερμανός, 36) Καστορίας Νικηφόρος, 37) Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος Ἰακώβος, 38) Κορινθίας Προκόπιος, 39) Ζακύνθου Χρυσόστομος, 40) Μαντινείας καὶ Κυνουρίας Γερμανός, 41) Δρυϊνουπόλεως, Παγωνιανῆς καὶ Κονίτσης Δημήτριος, 42) Σιδηροκάστρου Βασίλειος, 43) Φλωρίνης, Ἀλμωπίας καὶ Ἐορδαίας Βασίλειος, 44) Πατρῶν Θεόκλητος, 45) Δημητριάδος Ἰωακείμ, 46) Σύρου, Τήνου, Ἄνδρου, Κέας καὶ Μήλου Φιλάρτος, 47) Χίου Παντελεῖμων, 48) Χαλκίδος Γρηγόριος, 49) Λαρίσης καὶ Πλαταμῶνος Δωρόθεος, 50) Δράμας Γεώργιος, 51) Ἀλεξανδρουπόλεως Ἰωακείμ, 52) Ἐλευθερουπόλεως Σωφρόνιος, 53) Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης Διονύσιος, 54) Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας Ἰερόθεος, 55) Σερρών καὶ Νιγρίτης Κωνσταντῖνος, 56) Σάμου καὶ Ἰκαρίας Εἰρηναῖος, 57) Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης Προκόπιος, 58) Διδυμοτείχου καὶ Ὀρεστιάδος Ἰωακείμ, 59) Φθιώτιδος Ἀμβρόσιος, 60) Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου Χρυσόστομος, 61) Βερροίας καὶ Ναούσης Ἀλέξανδρος, 62) Μυτιλήνης Ἰακώβος.

Ἐκ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ τούτῳ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ προσέλθωσιν οἱ Σεβ. Μητροπολίται 1) Πάρου καὶ Νάξου κ. Ἀμβρόσιος, 2) Καλαβρυτίται καὶ Αἰγιαλείας κ. Ἀγαθόνικος, 3) Ἐλευθερουπόλεως κ. Σωφρόνιος, 4) Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Διονύσιος, 5) Διδυμοτείχου καὶ Ὀρεστιάδος κ. Ἰωακείμ καὶ 6) Μυτιλήνης κ. Ἰακώβος.

Μετὰ τὴν ἐκφώνησιν τοῦ καταλόγου, καθ' ἣν εὐρέθησαν, κατὰ τ' ἀνωτέρω, παρόντες 56 ἐκλεκτορες ἐπὶ

συνόλου 62, ἤρξατο ἡ ψηφοφορία κατὰ τὴν καθιερωμένην τάξιν, ἐν ἀπολύτῳ τάξει καὶ ἱεροπρεπείᾳ, ἀρχῆς γενομένης ἀπὸ τοῦ νεωτέρου.

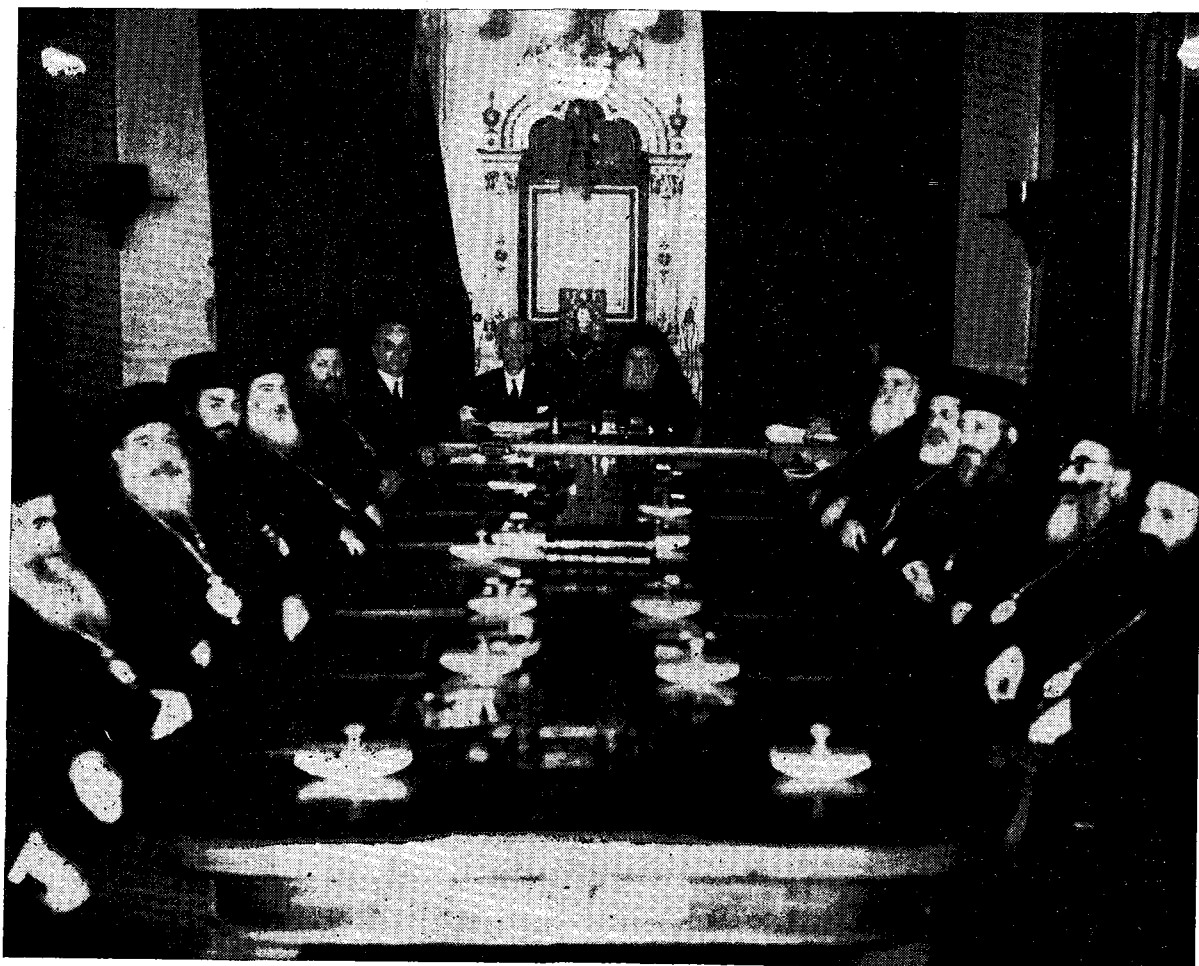
Μετὰ δὲ τὸ πέρασ τῆς ψηφοφορίας ἀποσφραγισθείσης τῆς ψηφοδόχου ἐγένετο ἡ διαλογή τῶν ψήφων, ἥτις ἔδωκε τὸ ἐξῆς ἀποτέλεσμα: Ἐπὶ συνόλου 56 ψηφισάντων, ἔλαβον ψήφους α') ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Λαρίσης καὶ Πλαταμῶνος κ. Δωρόθεος 28, β') ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος 7, γ') ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σάμου καὶ Ἰκαρίας κ. Εἰρηναῖος 6, δ') ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμων 6, ε') ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος κ. Ἰάκωβος 5, στ') ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Χίου κ. Παντελεήμων 3 καὶ ζ') ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μαντινείας καὶ Κυνουρίας κ. Γερμανός 1.

Ἐπειδὴ, κατὰ ταῦτα, δὲν συνεκεντρώθη ἡ ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενη ἀπόλυτος πλειοψηφία, ἐπανελήθη ἡ ψηφοφορία κατὰ τὴν αὐτὴν τάξιν.

Τῆς δευτέρας ταύτης ψηφοφορίας τὸ ἀποτέλεσμα ὑπῆρξε τὸ ἐξῆς: 1) Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ συνόλου τῶν

56 ψηφισάντων, ἔλαβον ψήφους α') ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Λαρίσης καὶ Πλαταμῶνος κ. Δωρόθεος 40, β') ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος 5, γ') ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμων 4, δ') ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σάμου καὶ Ἰκαρίας κ. Εἰρηναῖος 3, ε') ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Χίου κ. Παντελεήμων 3 καὶ στ') ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος κ. Ἰάκωβος 1. Διαπιστωθείσης οὕτω τῆς ἀπολύτου πλειοψηφίας ὑπὲρ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Λαρίσης καὶ Πλαταμῶνος κ. Δωροθέου, ἐξελέγη οὗτος ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος.

Μετὰ τὴν σύνταξιν τοῦ Πρακτικοῦ τῆς ἐκλογῆς καὶ τὴν ἀνάγνωσιν αὐτοῦ ὑπέβαλον τὰ συγχαρητήρια αὐτῶν πρὸς τὸν ἐκλεγέντα νέον Ἀρχιεπίσκοπον ὁ Σεβ. Τοποτηρητής, οἱ λοιποὶ Σεβ. Ἱεράρχαι καὶ ὁ κ. Ὑπουργός, καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐκλογῆς ἀνηγγέλθη διὰ χαρμωσίνου κωδωνοκρουσίας. Ἀνοιγείσων δὲ τῶν πυλῶν τοῦ ναοῦ εἰσῆλθον εἰς αὐτὸν τὰ κατακλύζοντα τὴν πρὸ αὐτοῦ πλατεῖαν πλήθη καὶ

Ἡ Ἱερά Σύνοδος κατὰ τὴν παρουσίᾳ τοῦ Ὑπουργοῦ Ὀρθοσκευμάτων καὶ Ἐθν. Παιδείας, συνεδρίαν Αὐτῆς, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Σεβ. Τοποτηρητοῦ, τῆ 21ῃ Μαρτίου 1956, πρὸς καθορισμὸν τῶν κατὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου.

ἐτελέσθη, κατὰ τὴν καθιερωμένην ἐκκλησιαστικὴν τάξιν, τὸ Μέγα Μήνυμα, μεθ' ὃ ὁ νέος Πρωθιεράρχης κατευθυνθεὶς ἐν πομπῇ εἰς τὸ Ἀρχιεπισκοπικὸν Μέγαρον, ὑπὸ τὰς ζωνῆρας ἐπευφημίας τοῦ ἐνθουσιῶντος πλήθους, ἐδέχθη τὰ συγχαρητήρια τῆς τε Σ. Ἱεραρχίας καὶ τοῦ κατακλύσαντος τὸ Ἀρχιεπισκοπεῖον πλήθους τῶν Κληρικῶν καὶ τῶν πιστῶν.

Αὐθήμερον ἡ Α. Μακαριότης ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος προέβη διὰ τοῦ Τύπου τῆς Πρωτευούσης εἰς τὰς ἀκολουθούσας λίαν χαρακτηριστικὰς δηλώσεις.

«Ἐκφράζω τὴν ἐγνωμοσύνην μου πρὸς τὴν Βασιλικὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν μαρτυροῦντάς μου διὰ τὴν στάσιν, ἣν ἐτήρησε κατὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν.

»Ἀποστέλλω τὰς πατρικὰς μου εὐλογίας πρὸς Κλῆρον καὶ Λαόν, ἐρχόμενος τὴν ἀπὸ Θεοῦ Χάριν εἰς πάντας τοὺς πιστεύοντας εἰς Αὐτόν.

»Τὴν σεπτὴν Ἱεραρχίαν τῆς Ἑκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εὐχαριστῶ ἰδιαίτερος διὰ τὴν τιμὴν, τὴν ὁποίαν μοι παρέσχε νὰ μὲ ἐκλέξῃ Προκαθήμενον Αὐτῆς, καὶ ὑπόσχομαι, ὅτι θὰ ἀναλώσω ὅλας τὰς δυνάμεις μου πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων μου.

»Θὰ μεριμνήσω περὶ ἐξυψώσεως τοῦ οικονομικοῦ ἐπιπέδου τῶν Ἐφημερίων καὶ θὰ ἀπαιτήσω παρὰ πάντων τούτων πιστὴν τήρησιν τῶν Θείων καὶ Ἱερῶν Κανόνων.

»Ἀποστέλλω ἀδελφικὸν ἐνισχυτικὸν ἀσπασμὸν πρὸς τὸν ἐν ἐξορίᾳ ἀδελφὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Κύπρου Μακάριον καὶ λοιποὺς Κυπρίους Κληρικούς, ὡς καὶ τὰς εὐχὰς μου εἰς τὸν Κυπριακὸν Λαόν, συνεχίζων τὴν ἐθνικὴν προσπάθειαν τοῦ αἰδίου Προκατόχου μου».

Η ΔΙΑΒΕΒΑΙΩΣΙΣ

Ἡ ἐκλογὴ τῆς Α. Μακαριότητος τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Δωροθέου ἐπεκυρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 30 παρελθόντος μηνὸς Β. Διατάγματος, ὅπερ, δημοσιευθὲν αὐθήμερον ἐν τῇ «Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως», ἀναδημοσιεύεται ἤδη ἐν ἀρχῇ τοῦ παρόντος φύλλου. Ἡ δὲ Ἱερά Σύνοδος ἀνήγγειλε ταύτην πρὸς τὸν Ἱερὸν Κλῆρον καὶ τὸ Χριστεπώνυμον Πλήρωμα τῆς Ἀγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 853/780 καὶ

ὑπὸ τὴν αὐτὴν χρονολογίαν Συνοδικῆς Ἐγκυκλίου, ἥτις, ἀναγνωσθεῖσα κατὰ τὴν τελετὴν τῆς ἐνθρονίσεως, ὡς κατωτέρω, καὶ ἐν ἅπασιν τοῖς ἱεροῖς ναοῖς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς κατὰ τὴν θεῖαν Λειτουργίαν τῆς Κυριακῆς, 1ης τοῦ παρόντος μηνός, δημοσιεύεται, ὡσαύτως, ἐν ἀρχῇ τοῦ παρόντος φύλλου.

Τῇ 1ῃ μ. μ. ὥρα τῆς 31ης παρελθόντος, ἡμέρας Σαββάτου, ἐγένετο ἡ ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπομένη διαβεβαίωσις τῆς Α. Μακαριότητος ἐνώπιον τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τῶν τελετῶν τῶν Ἀνακτόρων, κατὰ τὸ ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Ἀυτάρχου τῆς Α. Μ. ὑψηλῆς ἐπιταγῆς καταρτισθὲν ἀπὸ τῆς προτεραίας πρόγραμμα.

Συμφώνως τῷ ἐπισημῷ τούτῳ προγράμματι, αὐτοκίνητος τῆς Αὐλῆς (Στέμμα κυανοῦν) μετὰ Οἰκοθεράποντος ἀνέμενε τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον ἀπὸ τῆς 12.40' μ. μ., πρὸ τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ Μεγάρου, τῇ δὲ 12.50' μ. μ. ἡ Α. Μακαριότης, περιβεβλημένη τὸν ἀρχιερατικὸν μανδύαν, ἐπέβη τούτου καὶ κατηυθύνθη εἰς τὰ Βασιλικὰ Ἀνάκτορα, συνοδευομένη ὑπὸ τοῦ Σεβ. Τοποτηρητοῦ καὶ τῶν λοιπῶν Σεβ. Συνοδικῶν Ἀρχιερέων, τοῦ Ὑπουργοῦ Ὁρησκευμάτων καὶ Ἑθν. Παιδείας κ. Π. Λεβαντῆ, τοῦ παρὰ τῷ αὐτῷ Ὑπουργεῖῳ Γεν. Διευθυντοῦ Ὁρησκευμάτων Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Κ. Μπόνῃ, τοῦ παρὰ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ Βασιλικῷ Ἐπιτρόπου Καθηγητοῦ τοῦ αὐτοῦ Πανεπιστημίου κ. Γ. Καρμίρη καὶ τοῦ Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱεράς Συνόδου Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτου κ. Χρυσοστόμου Θέμελη, ἐπιβαινόντων ἰδίων αὐτοκινήτων. Τῇ 12.55' μ. μ., ἀφικόμενος εἰς τὰ Ἀνάκτορα τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου μετὰ τῶν συνοδευόντων αὐτόν, ἀπένευμε τὰς νενομισμένας τιμὰς ἡ ἐν τῷ προαυλίῳ τῶν Ἀνακτόρων, φροντίδι τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Στρατιωτικοῦ Οἴκου, καθ' ὑψηλὴν ἐπιταγὴν, παρατεταγμένη Βασιλικὴ φρουρά, μεθ' ὃ ἀδηγήθησαν ἅπαντες ὑπὸ τοῦ ἐκτάκτου Τελετάρχου κ. Γ. Ἰατρίδου εἰς τὴν μεγάλην αἰθούσαν τῶν τελετῶν, ἐνθα κατέλαβον τὰς δι' αὐτοὺς προκαθορισμένας θέσεις. Ἡ Α. Μακαριότης ἔλαβε θέσιν ἔμπροσθεν τῆς Ὁραίας Πύλης τοῦ ἐν τῇ αἰθούσῃ Βασιλικῷ Παρεκκλησίου, πρὸ τῆς προηυτρεπισμένης τραπέζης, ἐφ' ἧς τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον καὶ ὁ Τίμιος Σταυρός.

Ὁ προεδρεύσας τῆς Σ. Ἱεραρχίας κατὰ τὴν ἐκλογὴν Τοποτηρητῆς, Σεβ. Μητροπολίτης Βερροίας καὶ Ναούσης κ. Ἀλέξανδρος.

Τὴν 1ην μ. μ. ὥραν, προηγουμένου τοῦ Μεγ. Ἀυλάρχου κ. Δ. Ν. Λεβίδου, εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς, ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Βασιλ. Γραφείου ἀντιστρατήγου κ. Α. Μπαλοδήμου καὶ ἐνὸς ὑπασπιστοῦ καὶ εὐθὺς ἀμέσως ἐτελέσθη, ὡς ἐφεξῆς, ἡ ἐπὶ τῇ διαβεβαιώσει ἱερὰ Ἀκολουθία.

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος.

Ἐὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν πάντοτε νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Οἱ Σεβ. Συνοδικοί.

Ἀμήν. Σῶσον Κόριε τὸν λαόν Σου...

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος.

Ἐλέησον ἡμᾶς ὁ Θεὸς κατὰ τὸ μέγα ἔλεός Σου, δεόμεθ' ἡμῶν, ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον. Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Συνόδου. Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν Ἐδσεβεστιάτων καὶ Θεοφυλάκτων Βασιλέων ἡμῶν Παύλου καὶ Φρειδερίκης, τοῦ Διαδόχου Αὐτῶν Κωνσταντίνου, πάσης τῆς Βασιλικῆς Οἰκογενείας, παντὸς τοῦ Παλατίου καὶ τοῦ Στρατοπέδου Αὐτῶν, συμπαντος τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν Ἔθνους καὶ τοῦ κατὰ ξηρὰν, θάλασσαν καὶ ἀέρα φιλοχρίστου Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ. Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ εἰρήνης καὶ κολλῆς καταστάσεως τοῦ συμπαντος κόσμου, εὐσταθείας τῶν

ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν καὶ τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως. Ὅτι ἐλέημων καὶ φιλόφρων Θεὸς ὑπάρχεις καὶ Σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Οἱ Σεβ. Συνοδικοί.

Ἀμήν.

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος.

Ἐκφωνεῖ τὴν Διαβεβαίωσιν, ἔχουσαν οὕτω :

« Διαβεβαιοῦμαι ἐπὶ τῇ Ἀρχιερωσύνῃ μου, ὅτι θέλω ἐκπληρῶσαι τῇ Θεῇ Χάρτι τὰ Ἀρχιερατικά μου καθήκοντα μετὰ πάσης σπουδῆς καὶ δυνάμεως, τηρῶν ἀπαρασαλεύτους τοὺς θεῖους καὶ ἱερὸς Ἀποστολικὸς καὶ Συνοδικὸς Κανόνας καὶ τὰς ἱερὰς Παραδόσεις. Διαβεβαίω δὲ ἐπὶ τῇ Ἀρχιερωσύνῃ μου πιστῶν εἰς τὴν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα, τὸν Σύνταγματικὸν Βασιλέα, εὐπέθειαν εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ τοὺς Νόμους τοῦ Βασιλείου. »

Μεθ' ὃ ἡ Α. Μακαριότης ποιεῖ Ἀπόλυσιν, οὕτω :

« Δόξα Σοὶ ὁ Θεὸς, ἡ ἐλπίς ἡμῶν, δόξα Σοὶ. Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν, ταῖς πρεσβείαις τῆς Παναχράντου καὶ Παναμώμου Ἁγίας Αὐτοῦ Μητρὸς, τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ Πανευφήμων Ἀποστόλων

Ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Μακαριώτατος κ. Δωρόθεος, τελῶν τὸ Μέγα Μήνυμα, εὐθὺς μετὰ τὴν ἐκλογὴν.

καὶ πάντων τῶν Ἁγίων ἐλεῆσαι καὶ σῶσαι ἡμᾶς ὡς ἀγαθός, φιλόανθρωπος καὶ ἐλεήμων Θεός. Δι' ἐδ-
χῶν τῶν Ἁγίων Πατέρων ἡμῶν, Κύριε ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστέ, ἐλέησον καὶ σῶσον ἡμᾶς.

Οἱ Σεβ. Συνοδικοί.

Ἀμήν.

Η ΤΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΕΝΘΡΟΝΙΣΕΩΣ

Τῇ ἐπομένῃ, τῆς ἐνάπιον τοῦ Βασιλέως δια-
βεβαίωσης τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου, 1η τοῦ παρόν-
τος μηνός, ἡμέρα Κυριακῆ, ἐτελέσθη ἐν τῷ Καθεδρι-
κῷ Ναῷ τῶν Ἀθηνῶν, τὴν 11ην π. μ. ὥραν, ἡ ἐνθρό-
νισις τῆς Α. Μακαριότητος, δι' ἣν εἶχεν ἐκδοθῆ ὑπὸ
τῶν Ὑπουργείων Ἐσωτερικῶν καὶ Ὀργανισμῶν
καὶ Ἐθν. Παιδείας τὸ ἀκόλουθον πρόγραμμα.

Τὴν 1ην Ἀπριλίου 1956, ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν
11 π. μ., γενήσεται ἐν τῷ ἱερῷ Καθεδρικῷ Ναῷ ἡ τελετὴ
τῆς ἐνθρονίσεως τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος Κυρίου Δωροθέου, παρισταμένης τῆς
Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Θέλουσι παραστῆ ἐν τῷ Ναῷ: Ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς
Α.Μ. τοῦ Βασιλέως, Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, ὁ Πρό-
εδρος τῆς Βουλῆς, ὁ Ἀντιπρόεδρος καὶ τὰ μέλη τοῦ Ὑπουρ-
γικοῦ Συμβουλίου, οἱ Βουλευταί, ὁ Ἀποκρισάριος καὶ Ἐξάρχος
τοῦ Πατριαρχικοῦ Ὁρόνου Ἀλεξανδρείας, ὁ Ἐξάρχος τοῦ
Παναγιῶτος Τάφου, οἱ Ἀρχιεπίσκοποι τῶν ξένων Δογματῶν, οἱ πρῶτοι
Πρωθυπουργοί, οἱ Ἀρχιεπίσκοποι τῶν Κοινοτήτων, οἱ Μεγαλόσταυ-
ροὶ τῶν Β. Ταγμάτων Σωτήρος, Γεωργίου Α' καὶ Φοίνικος,
ὁ Πρόεδρος καὶ τὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρα-
τείας, ὁ Πρόεδρος, ὁ Εἰσαγγελεὺς καὶ τὰ μέλη τοῦ Ἀρείου
Πάγου, ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, ὁ παρ' αὐτῷ
Γενικὸς Ἐπιτρόπος τῆς Ἐπικρατείας καὶ τὰ μέλη τοῦ Ἐλεγ-
κτικοῦ Συνεδρίου, ὁ Πρόεδρος καὶ τὰ μέλη τοῦ Ἀνώτα-
του Συμβουλίου Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν, ὁ Πρόεδρος καὶ
τὰ μέλη τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου, ὁ Πρόεδρος καὶ τὸ Διοι-
κητικὸν Συμβούλιον τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν,
ὁ Πρόεδρος καὶ ἡ Σύγκλητος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν,
ὁ Πρύτανης καὶ ἡ Σύγκλητος τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστρια-
κοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ὁ Πρύτανης καὶ ἡ Σύγκλητος
τοῦ Ἐθνικοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου, ὁ Πρύτανης καὶ ἡ
Σύγκλητος τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπο-
ρικῶν Ἐπιστημῶν, ὁ Πρύτανης καὶ ἡ Σύγκλητος τῆς Ἀνω-
τάτης Γεωπονικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν, ὁ Πρύτανης καὶ ἡ Σύγ-
κλητος τῆς Παντείου Ἀνωτάτης Σχολῆς Πολιτικῶν Ἐπι-
στημῶν, τὸ Ἀνώτατον Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον, οἱ Πρέ-
σβεις καὶ οἱ Πρεσβευταί, οἱ Γενικοὶ Γραμματεῖς τῶν Ὑπουρ-
γείων καὶ τῆς Βουλῆς, ὁ Νομάρχης, ὁ Δήμαρχος καὶ τὸ
Δημοτικὸν Συμβούλιον Ἀθηναίων καὶ Πειραιῶς, οἱ Γενι-
κοὶ Διευθυνταί τῶν Ὑπουργείων καὶ τῆς Βουλῆς, οἱ Ἀνώ-
τεροι Ταξίαρχοι τῶν Β. Ταγμάτων Σωτήρος, Γεωργίου
Α' καὶ Φοίνικος, ὁ Πρόεδρος καὶ ὁ Εἰσαγγελεὺς Ἐφετών,
ὡς καὶ οἱ ἐπίτιμοι ἰσόβαθμοι πρὸς τοὺς ἀνω Δημόσιοι λει-
τουργοί, ὁ Πρόεδρος καὶ ὁ Εἰσαγγελεὺς Πρωτοδικῶν, αἱ
Πολιτικαὶ Ἀρχαὶ μετὰ τῶν ἀνωτέρων λειτουργῶν αὐτῶν,
ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου Ἐθνικῆς Ἀμύνης,
οἱ Ἀρχηγοὶ τῶν Γενικῶν Ἐπιτελείων Στρατοῦ, Ναυτικοῦ
καὶ Ἀεροπορίας, ὁ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς Στρατοῦ, οἱ Ἀντι-
στράτηγοι, Ἀντιναύαρχοι καὶ Ἀντιπτεράρχοι, ὁ Ἀντιστρά-
τηγος Ἀρχηγὸς Χωροφυλακῆς, οἱ ἐν ἀποστρατεία Ἀντιστρά-
τηγοι, Ἀντιναύαρχοι καὶ Ἀντιπτεράρχοι (ἐν στολῇ), οἱ Ὑπο-
στράτηγοι, Ὑποναύαρχοι, Ὑποπτεράρχοι, οἱ Ἀρχηγοὶ τοῦ
Λιμενικοῦ Σώματος, τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων καὶ τοῦ Πυρο-
σβεστικοῦ Σώματος, οἱ ἐν ἀποστρατεία Ὑποστράτηγοι, Ὑ-
ποναύαρχοι καὶ Ὑποπτεράρχοι (ἐν στολῇ), οἱ Ταξίαρ-
χοι, αἱ ἀντιπροσωπεῖαι τῶν Ἀξιωματικῶν τοῦ κατὰ γῆν,
θάλασσαν καὶ ἀέρα Στρατοῦ, Χωροφυλακῆς, Λιμενικοῦ Σώμα-
τος, Ἀστυνομίας Πόλεων καὶ Πυροσβεστικῆς Ὑπηρεσίας.
Ὁ Διοικητὴς καὶ ὁ Ὑποδιοικητὴς τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλ-
λάδος, ὁ Διοικητὴς καὶ ὁ Ὑποδιοικητὴς τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς

Ἑλλάδος καὶ Ἀθηνῶν, ὁ Διοικητὴς καὶ οἱ Ὑποδιοικηταὶ τῆς
Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, ὁ Διοικητὴς καὶ ὁ Ὑπο-
διοικητὴς τῆς Κτηματικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, ὁ Διοικη-
τὴς τοῦ Ἰδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ὁ Πρόεδρος
τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὄργανισμοῦ Τουρισμοῦ, ὁ Πρόεδρος τοῦ
Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Σώματος τῶν Ἑλλήνων Προ-
σκόπων, μετὰ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως καὶ Γενικοῦ Ἐφό-
ρου, ὁ Πρόεδρος τοῦ Πανελληνίου Ἰατρικοῦ Συλλόγου, ὁ Πρό-
εδρος τοῦ Ἰατρικοῦ Συλλόγου, ὁ Πρόεδρος τοῦ Φαρμακευτικοῦ
Συλλόγου, ὁ Πρόεδρος τοῦ Συμβολαιογραφικοῦ Συλλόγου Ἐφε-
τείων Ἀθηνῶν—Αἰγαίου, ὁ Πρόεδρος τοῦ Τεχνικοῦ Ἐπιμε-
λητηρίου τῆς Ἑλλάδος, οἱ Πρόεδροι τῶν Ἐπιμελητηρίων, ἡ
Διοίκισις τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας Ἐπαγγελματιῶν καὶ
Βιοτεχνῶν Ἑλλάδος, ἡ Διοίκισις τῆς Γενικῆς Συνομοσπον-
δίας Ἐργατῶν Ἑλλάδος, ὁ Πρόεδρος τοῦ Χρηματιστηρίου
Ἀθηνῶν, οἱ Πρόεδροι τῶν ἀνεγνωρισμένων Δογοτεχνικῶν
Σωματείων, ὁ Πρόεδρος τοῦ Συμβολαιογραφικοῦ Συλλόγου καὶ
οἱ Πρόεδροι Κοινοτήτων τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ὁ Πρό-
εδρος τῆς Ἐνώσεως Ἑλλήνων ἀποστράτων Ἀξιωματικῶν, τρι-
μελεῖς Ἀντιπροσωπεῖαι τῶν Ἐφεδρῶν ἐκ μονίμων καὶ τῶν ἐφέ-
δρων Ἀξιωματικῶν, Ἀντιπροσωπεῖαι τοῦ Συνδέσμου τῶν Ἀνα-
πήρων πολέμου, ὁ Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου
τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ καὶ τριμελεῖς Ἀντιπρο-
σωπεῖαι τοῦ Σώματος τῶν Ἀδελφῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυ-
θροῦ Σταυροῦ, ὁ Πρόεδρος τοῦ Π.Ι.Κ.Π.Α., τριμελεῖς Ἀντι-
προσωπεῖαι τοῦ Σώματος Ἑλληνίδων Ὀδηγῶν, οἱ Πρόεδροι
τῶν Ἐπιστημονικῶν καὶ Ἐπαγγελματικῶν Ὄργανώσεων,
ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν, οἱ Πρόεδροι
τῶν Ἐργατικῶν Ὄργανώσεων, ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐθνικῆς Ἐ-
νώσεως Βορείων Ἑλλήνων, οἱ Πρόεδροι τῶν Σωματείων παλαιῶν
πολεμιστῶν, ἀξιωματικῶν, ὑπαξιωματικῶν καὶ ὀπλιτῶν,
τριμελεῖς Ἀντιπροσωπεῖαι τῆς Ἐνώσεως Ἀγωνιστῶν Ἐ-
θνικῆς Ἀντιστάσεως 1941-1944, οἱ Πρόεδροι τῶν Συλλόγων
καὶ Σωματείων καὶ τῶν Ὄργανώσεων Ἀλυτρώτων.

Οἱ κ.κ. Ἀντιπρόσωποι τῶν ξένων Κρατῶν, αἱ ἐν Ἑλλάδι
Συμμαχικαὶ Ὄργανωτικαὶ Ἀποστολαί, αἱ Ἀποστολαὶ τοῦ
Ὄργανισμοῦ Ἠνωμένων Ἐθνῶν, ἡ Διεθνὴς Ἐπιτροπὴ τοῦ
Ἐρυθροῦ Σταυροῦ θέλουσι κληθῆ, ὅπως παρευρεθῶσιν εἰς
τὴν τελετὴν.

Ὁ Ἀντιπρόσωπος τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, ὁ Πρόεδρος
τῆς Κυβερνήσεως, ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς, ὁ Ἀντιπρόεδρος
καὶ τὰ Μέλη τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου θέλουσι προσέλθει
εἰς τὸν Ναὸν τὴν 10.55', αἱ δὲ λοιπαὶ Ἀρχαὶ μέχρι τῆς 10.50'.

Ὁ Μ. Αὐτάρχης κ. Δ. Λεβίδης παρέστη, ὑψηλῆ
ἐπιταγῆ, ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως.

Ἀπάντων καταλαβόντων τὰς ἐν τῷ ναῷ προ-
καθορισμένας θέσεις, καὶ τῶν Σεβ. Ἀρχιερέων ἱστα-
μένων ἐπὶ τοῦ Σωλέα, κατὰ τὰ πρεσβεῖα τῆς Ἀρχιε-
ρωσύνης, τὴν 11ην π. μ. ὥραν, ὑπὸ τὰς χαρμοσύνας
καδωνοκρουσίας τοῦ ναοῦ καὶ τὰς ἐπευφημίας τοῦ
ἔξωθι τοῦ ναοῦ συναστιζομένου πλήθους, ὁ Μακ. Ἀρ-
χιεπίσκοπος προσῆλθεν εἰς τὸν ναόν, τοῦ πρὸ αὐτοῦ
παρατεταγμένου στρατιωτικοῦ ἀποσπάσματος μετὰ τῆς
μουσικῆς τῆς φρουρᾶς ἀποδιδόντος τὰς νενομισμένας
τιμάς.

Τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον ὑπεδέχθησαν εἰς τὴν
κυρίαν εἴσοδον τοῦ ναοῦ ὁ ἐκ τῶν Συνοδικῶν Συνέ-
δρων Σεβ. Μητροπολίτης Θηβῶν καὶ Λεβαδείας
κ. Πολύκαρπος, κρατῶν τὴν ποιμαντορικὴν ράβδον,
καὶ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θήρας κ. Γεώργιος.

Ἡ Α. Μακαριότης, περιβληθεῖσα τὸν ἀρχιερατι-
κὸν μανδύαν μετ' ἐπιτραχιλίου καὶ μικροῦ ὄμοφορου,
ἐδέχθη παρὰ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Θηβῶν καὶ Λε-
βαδείας τὴν ποιμαντορικὴν ράβδον.

Οὕτω δὲ εἰσῆλθον ἅπαντες ἐν πομπῇ εἰς τὸν ναόν,
προηγούμενου τοῦ τελοῦντος χρῆσι Τελετάρχου Σεβ.
Μητροπολίτου Σισανίου καὶ Σιατίστης κ. Ἰακώβου.

‘Ο Μον. ‘Αρχιεπίσκοπος ‘Αθηνών και πάσης ‘Ελλάδος Κύριος Διορόβιος κατά την τελετήν τῆς ἐνθρονίσεως.

Ἡ Α. Μακαριότης, εἰσελθοῦσα εἰς τὸν ναόν, προσηυχῆθη πρὸ τοῦ ἀριστερὰ τῆ εἰσόδῳ εὐρισκομένου ἱεροῦ τάφου τοῦ Ἱερομάρτυρος Πατριάρχου ΚΠόλεως ἁγίου Γρηγορίου Ε', τῶν χορῶν ψαλλόντων τὸ Ἀπολυτίκιον τοῦ Ἁγίου. Ἀκολουθῶς δὲ προσέβη εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ, εὐλογῶν τὸ πλήρωμα, τῶν χορῶν ψαλλόντων τὸ «Εἰς πολλὰ ἔτη, Δέσποτα», καὶ ἀνῆλθεν εἰς τὸν Ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον, παρ' ὃν ἐτάχθησαν δύο Ἀρχιμανδρίται καὶ δύο Πρεσβύτεροι, φέροντες πλήρη ἱερατικὴν στολὴν, μετὰ δύο Διακόνων, ἐπίσης ἐν πλήρει λειτουργικῇ στολῇ, κρατούντων τὰ Δικηροτρικηρα. Μεθ' ὃ ἐτελέσθη ἡ Ἀκολουθία τῆς ἐνθρονίσεως, κατὰ τὴν, ὡς ἀκολουθῶς, τυπικὴν διάταξιν.

Ὁ Διάκονος.

Εὐλόγησον Δέσποτα.

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος.

Εὐλογητὸς ὁ Θεός...

Οἱ Χοροί.

Εὐλογητὸς εἶ, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν...

Ὅτε καταβάς...

Δόξα. Καὶ νῦν. Πάντα χορηγεῖ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἄγιον...

Ὁ Διάκονος.

Ἐλέησον ἡμᾶς ὁ Θεὸς κατὰ τὸ μέγα ἔλεός Σου...

Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν καὶ Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν.

Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν Δωροθέου, τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, τῶν Ἁγίων Ἀρχιερέων, τῶν τε ἐνδημούντων καὶ τῶν ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις αὐτῶν.

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος.

Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ εὐσεβέστατου Βασιλέως ἡμῶν Παύλου, τῆς εὐσεβεστάτης Βασιλείσης ἡμῶν Φρειδερίκης, τοῦ εὐσεβεστάτου Διαδόχου Αὐτῶν Κωνσταντίνου, παντὸς τοῦ Παλατίου, πάσης ἐν τῷ Κράτει Ἀρχῆς καὶ Ἐξουσίας, τοῦ κατὰ ξηρὰν, ἀέρα καὶ θάλασσαν φιλοχρίστου Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ καὶ παντὸς τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν Ἔθνους.

Ὁ Διάκονος.

Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι...

Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ εἰσακοῦσαι...

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος.

Ἐπάκουσον ἡμῶν ὁ Θεός...

Ἀκολουθῶς, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Χρυσόστομος Θέμελης ἀνέγνωσεν ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ Ἀμβωνος τὴν ἐν ἀρχῇ τοῦ παρόντος φύλλου δημοσιευομένην Συνοδικὴν πρὸς τὸν Ἱερόν Κλήρον καὶ τὸ Χριστεπάνυμον Πλήρωμα τῆς Ἁγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν Ἐγκύκλιον καὶ τό, ἐπίσης ἐν τοῖς πρόσθεν ἀναδημοσιευόμενον, Β. Διάταγμα «περὶ καταστάσεως καὶ ἀναγνωρίσεως τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Δωροθέου». Μεθ' ὃ ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος εἶπεν

ἀπὸ τοῦ θρόνου τὸν ἐνθρονιστήριον αὐτοῦ λόγον, ὃν δημοσιεύομεν, ὡσαύτως, ἐν τοῖς πρόσθεν.

Εἶτα, μετὰ τὴν ὑπὸ τῆς Α. Μακαριότητος γενομένην Ἀπόλυσιν, οἱ χοροὶ ἔψαλον τὴν Ἀρχιεπισκοπικὴν Φήμην καὶ τὸν Βασιλικὸν Πολυχρονισμόν.

Μετὰ ταῦτα ἡ Α. Μακαριότης, συνοδευομένη ὑπὸ τῶν Σεβ. Ἀρχιερέων, ὑπὸ τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου καὶ ὑπὸ πλήθους λαοῦ, μετέβη ζωνηρῶς ἐπευφημουμένη εἰς τὸ Ἀρχιεπισκοπεῖον, ἔνθα ἐδέχθη τὰς συγχαρητηρίους εὐχὰς τῶν Μελῶν τῆς Σ. Ἱεραρχίας καὶ τὰ εὐλαβῆ συγχαρητήρια τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου καὶ τοῦ κατακλύσαντος τὸ Μέγαρον πάσης τάξεως καὶ ἡλικίας πλήθους τῶν πιστῶν.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ

Ἡ Α. Μακαριότης ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Κύριος Δωροθέος, κατὰ κόσμον Ἰωάννης Γεωργίου Κωτταρᾶς, γεννηθεὶς ἐν Ἰδρᾷ τῷ 1888, διήκουσε μὲν αὐτόθι τὰ μαθηματὰ τῆς στοιχειώδους παιδείσεως, τὰς δὲ γυμνασιακὰς αὐτοῦ σπουδὰς ἐπεράτωσεν ἐν Πειραιεῖ. Ἐγγραφεὶς εἶτα εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, μετὰ λαμπρὰς ἐν αὐτῇ σπουδὰς, ἐξῆλθεν ἐξ αὐτῆς τῷ 1909 ἀριστοῦχος. Ἀκολουθῶς δ' ἐσπούδασε τὴν Νομικὴν ἐπιστήμην ἐν τῷ αὐτῷ Πανεπιστημίῳ τῶν Ἀθηνῶν, καὶ ἐν τῷ ἐν Λειψίᾳ Πανεπιστημίῳ, εἰδικευθεὶς εἰς τὸ Ἐκκλησιαστικόν, τὸ Κανονικὸν καὶ τὸ Διοικητικὸν Δίκαιον.

Ἀσπασθεὶς τὸν μοναχικὸν βίον, ἐχειροτονήθη τῇ 17ῃ Σεπτεμβρίου 1910 εἰς Διάκονον ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Ἐπισκόπου Ἰδρακῆ καὶ Σπετσῶν Ἰωάσαφ, καὶ ἐπὶ ἐνέα περίπου ἔτη διηκόνησεν ἐν τῷ ἐν Ἀθήναις ἱερῷ ναῷ τοῦ Ἁγ. Γεωργίου (Καρύτση). Εἰς Πρεσβύτερον προεξερίσθη ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἰδρακῆ κ. Προκοπίου τῇ 18ῃ Δεκεμβρίου 1922 καὶ μετὰ διήμερον (τῇ 20ῇ) ἀνῆλθεν εἰς τὴν Ἀρχιερωσίνην, χειροτονηθεὶς Μητροπολίτης Κυθήρων ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Φθιώτιδος κ. Ἀμβροσίου καὶ τῶν ἀειμνήστων Μητροπολιτῶν Σύρου Ἀθανασίου καὶ Ἀργολίδος Ἱεροθέου.

Ἐπὶ δωδεκαετίαν ποιμένας θεοφιλῶς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Κυθήρων, μετετέθη ἐκεῖθεν εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Λαρίσης καὶ Πλαταμῶνος τῇ 15ῃ Ἰανουαρίου 1935, ἣν ἐπίσης θεοφιλῶς ἐποίμανεν, ἐν ᾧ ἐπανειλημμένως ἐξυπηρέτησε τὰς ἐκκλησιαστικὰς ὑποθέσεις, ὡς τε Σύμβουλος παρὰ τοῖς διαφόροις Ἐκκλησιαστικοῖς Ὄργανοις, ὡς Οἰκονομικὸς Ἐπίτροπος τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὡς νομομαθὴς καὶ κανονολόγος.

Ἐκ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Λαρίσης καὶ Πλαταμῶνος ἐκλήθη διὰ τῆς ψήφου τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας ἐπὶ τὸν Ἀρχιεπισκοπικὸν Θρόνον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος.

Ἡ Α. Μακαριότης ἀνέπτυξε λαμπρὰν θρησκευτικὴν καὶ κοινωνικὴν ἐργασίαν, ἀσχοληθεῖσα δὲ καὶ εἰς τὴν συγγραφικὴν δρᾶσιν, ἐδημοσίευσεν τὰ κατωτέρω ἔργα, καθὼς καὶ πλείστας μονογραφίας, ἄρθρα κλπ. ἐν τοῖς Ἱεροδικοῖς «Ἱερὸς Σύνδεσμος», «Ἐκκλησία», «Καινὴ Κτίσις» καὶ «Ἀρχεῖον Ἐκκλησι. καὶ Κανονικοῦ Δικαίου» καὶ ἐν ἐφημερίσιν τῆς Πρωτεύουσας καὶ τῆς Λαρίσης, ὧν ἐπίσης παρέχομεν κατάλογον κατωτέρω.

α') Ἔργα ἐκδοθέντα αὐτοτελῶς

1) Νομοκανονικὰ Ἐρευναι, Ἀθῆναι, 1951-52. 2) Ἡ ἐξέλιξις τοῦ ἀναπαλλοτριώτου τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας μέχρι σήμερον, Ἀθῆναι, 1951.- 3) Ἐκκλησιαστικὰ κηρύγματα, τόμος α'. Λόγοι εἰς τὰ κατὰ Κυριακὴν Ἐδαγγέλια, Ἀθῆναι, 1949.- 4) Ἐκκλησιαστικὰ κηρύγματα, τόμος β', Λόγοι περιστατικοὶ 1955.- 5) Ὀνοματοδοσία—Ἀναβαπτισμός, Ἀθῆναι, 1953.- 6) Ἀκολουθία εἰς τὸν Ἅγιον Ἀχιλλεῖον, Πολιοῦχον Λαρίσης, Ἀθῆναι, 1953.- 7) Ὁμοία εἰς τὸν Ἅγιον Γεδεὼν τὸν ἐν Τυρνάβῳ ἀθλήσαντα, Ἀθῆναι 1936.— Ἐνὰ περὶ τῆς μοναχικῆς κουρᾶς καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 1000/1954 Γνωμοδότησις τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, Ἀθῆναι 1955.

β') Μονογραφίαι, διαλέξεις, ἄρθρα δημοσιευθέντα εἰς τὸν ἡμερησίον καὶ τὸν περιοδικὸν Τύπον

1) «Ὁ Ἰερεὺς ἐν τῷ τριτῷ αὐτοῦ ἀξιώματι». Περιοδικὸν «Ἐπερὸς Σύνδεσμος» ἔτους 1916.— 2) «Ἡ μόρφωσις χαρρακτῆρος». Περιοδικὸν «Ἅγιος Σπυρίδων» Κερκύρας 20 Ἰουνίου 1928 ἀριθ. 13 καὶ 14.— 3) «Τετέλεσται». Περιοδικὸν «Καινὴ Κτίσις» 10 Ἀπριλίου 1928 ἀριθ. φύλλου 144.— 4) «Ἀποτάσις τῶ Σατανᾶ», εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν 10 Ἰουνίου 1928 ἀριθ. 150.— 5) «Πρὸς τὴν Βηθλεὲμ» εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν τοῦ Δεκεμβρίου 1928 ἀριθ. 162.— 6) «Τὰ κτηπύματα τῶν ὀρών» εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν Ἰανουαρίου—Φεβρουαρίου 1929 ἀριθ. 164.— 7) «Ἀποφασιστικὴ στροφή» εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν 10 Ἀπριλίου 1929 ἀριθ. 172.— 8) «Τὸ ἔλας» εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν 20 Μαΐου 1929 ἀριθ. 176-177.— 9) Εὐχὴ ὑπὲρ τῶν εὐεργετῶν τῆς νήσου Κυθήρων, Ἐφημερίδα «Φωνὴ τῶν Κυθήρων» ἀριθ. 76 τῆς 31 Μαΐου 1939.— 10) Δύο προσφωνήσεις κατὰ τὰς ἐορτὰς τῆς Ἐκατονταετηρίδος ἐν Κυθήροις. Ἐφημερίδα «Φωνὴ τῶν Κυθήρων» ἀριθ. 79 τῆς 15 Σεπτεμβρίου 1939.— 11) Ἅγια καὶ Μεγάλη Παρασκευὴ. Περιοδικὸν «Καινὴ Κτίσις» τῆς 1-10 Ἀπριλίου 1930 ἀριθ. 220-221.— 12) «Λί Μυροφόροι» εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν τῆς 10 Μαΐου 1930 ἀριθ. 226-227.— 13) «Τὸ μεγαλεῖον τοῦ Παιδίου Ἰησοῦ» εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν τῆς 25 Δεκεμβρίου 1930, ἀριθ. 252-253.— 14) «Ἡθικὴ μόρφωσις». Περιοδικὸν «Κυθηραϊκὸς Κήρυξ» τῆς 1 Νοεμβρίου 1931 ἀριθ. 1 σελ. 8.— 15) «Περὶ ἐργασίας». Περιοδικὸν «Καινὴ Κτίσις» τῆς 1-10 Ἀπριλίου 1931 ἀριθ. 261-262.— 16) «Ταχὺς εἰς τὸ ἀκούσαι βραδὺς εἰς τὸ λαλῆσαι» εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν Ἰουλίου—Αὐγούστου 1932 ἀριθ. 311-312.— 17) «Τὸ ὄρος Θαβὼρ» εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν Αὐγούστου 1932 ἀριθ. φύλλου 313.— 18) «Ἡ χαρὰ τῶν Χριστουγέννων» εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν ἀριθ. 313 τῆς 25 Δεκεμβρίου 1932.— 19) Ὁ ἐνθρονιστῆρος λόγος ἡμῶν ἐν Λαρίσῃ, Ἐφημερίδα «Ἐλευθερία» Λαρίσης ἀριθ. 4397 τῆς 12 Φεβρουαρίου 1935.— 20) Λόγος ἐν Λαρίσῃ κατὰ τὴν δοξολογίαν ἐπὶ τῇ 50ετηρίδι ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Θεσσαλίας, Ἐφημερίδα «Νέα Ἡμέρα» τῆς Λαρίσης ἀριθ. 186 τῆς 30 Σεπτεμβρίου 1935.— 21) «Βαροβαθὴν ἡ Ἰησοῦν» ἔφημερις «Νέα Ἡμέρα» τῆς Λαρίσης ἀριθ. 33 τῆς 26 Ἀπριλίου 1935.— 22) Προσφωνήσις πρὸς τὸν ἀείμνηστον Μητροπολίτην Θηβῶν καὶ Λεβαδείας Σύνεσιον Φιλιππίδην ἐπὶ τῇ 25ετηρίδι τῆς Ἀρχιερατείας του, Περιοδικὸν «Φωνὴ τῆς Ἐκκλησίας» ἀριθ. 147, τῆς 10 Ἰουνίου 1927.— 23) «Πρέπει οἱ νέοι νὰ προσεύχωνται», περιοδικὸν «Καινὴ Κτίσις» ἀριθ. 343 τῆς 1 Σεπτεμβρίου 1936.— 24) «Ὁ Ἅγιασμός τῆς Κυριακῆς» εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν ἀριθ. 345 Νοεμβρίου 1936.— 25) «Ὁ ἄφρων πλούσιος» εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν ἀριθ. 346 Δεκεμβρίου 1936.— 26) «Χριστὸς Ἀνάστη—Ἀληθὺς Ἀνάστη», ἔφημερις «Ἐλευθερία» Λαρίσης ἀριθ. 4881 2 Μαΐου 1937.— 27) «Τὸ μυστήριον τῆς Βηθλεὲμ» εἰς τὴν αὐτὴν ἔφημερίδα ἀριθ. 5114 τῆς 25 Δεκεμβρίου 1937.— 28) «Τὸ πλῆρωμα τοῦ χρόνου», περιοδικὸν «Καινὴ Κτίσις» ἀριθ. 347 Ἰανουάριος 1937.— 29) «Οἱ δέκα λεπροί», εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν ἀριθ. 348 Φεβρουάριος 1939.— 30) «Ἡ Θεία Εὐχαριστία» εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν ἀριθ. 350 Ἀπριλίου 1937.— 31) «Κληρονομία» εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν ἀριθ. 351 Μάιος 1937.— 32) «Ἐπάνω πρὸς τὸν Χριστὸν» εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν ἀριθ. 352 Ἰούνιος 1937.— 33) «Διδάσκαλος καὶ Μαθητῆς» εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν ἀριθ. 354 Αὐγούστου 1937.— 34) Ἡ Προσευχὴ. Μελέτη δημοσιευθεῖσα εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν εἰς 8 ἐν συνεχείᾳ φύλλα ἀριθ. 356-363 ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου 1934 μέχρι καὶ τοῦ Μαΐου 1938.— 35) «Ἐσήμανεν ἡ δωδεκάτη» ἔφημερις «Ἐλευθερία» Λαρίσης ἀριθ. 5119 τῆς 1 Ἰανουαρίου 1938.— 36) «Ἡ ἡμέρα τῆς θυσίας» ἔφημερις «Κήρυξ» τῆς Λαρίσης ἀριθ. 3074 τῆς 25 Μαρτίου 1938.— 37) «Ὁ Χειμαρρὸς τῆς Θείας Παντοδυναμίας» ἔφημερις «Φωνὴ τῆς Ἐκκλησίας» ἀριθ. 172 τῆς 13 Ἀπριλίου 1938.— 38) «Ἡ σπονδὴ τοῦ Γολγοθᾶ» ἔφημερις «Κήρυξ» τῆς Λαρίσης ἀριθ. 3098 τῆς 22 Ἀπριλίου 1938.— 39) «Ἀνάστασις δὲ συμβολισμὸς τοῦ θαύματος» εἰς τὴν αὐτὴν ἔφημερίδα ἀριθ. 3100 τῆς 24 Ἀπριλίου 1938.— 40) Εὐχὴ ἐπὶ τῇ συγκομιδῇ τῶν καρπῶν, εἰς τὴν αὐτὴν ἔφημερίδα ἀριθ. 3214 τῆς 6 Σεπτεμβρίου 1938.— 41) Λόγος εἰς τὰ ἀποκαλυπτήρια τῆς προτομῆς τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου ἐν Λαρίσῃ, ἔφημερις «Ἐλευθε-

ρία» τῆς Λαρίσης ἀριθ. 5367 τῆς 10 Ὀκτωβρίου 1938.— 42) «Γνωθὶ σαυτὸν», περιοδικὸν «Ἡ Φωνὴ τοῦ Χριστοῦ» ἔτος Α' φύλλον 1 σελ. 2.— 43) «Ὁ Μέγας Ἀγνωστός» περιοδικὸν «Ἐκκλησία» ἀριθ. 1-2 Ἰανουάριος 1938.— 44) «Ἡ σημασία τῆς Θείας Εὐχαριστίας», περιοδικὸν «Ἐκκλησία» ἀριθ. 31-32 σελ. 243.— 45) «Ἡ ἀληθὴς μετάνοια» εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν ἀριθ. 9 σελ. 65-66.— 46) «Τετέλεσται» ἔφημερις «Ἐλευθερία» τῆς Λαρίσης ἀρ. 5521 τῆς 7 Ἀπριλίου 1939.— 47) «Εἰρήνη» εἰς τὴν αὐτὴν ἔφημερίδα ἀριθ. 5745 τῆς 25 Δεκεμβρίου 1939.— 48) Λόγος εἰς τὴν τελετὴν τῆς 25ης Μαρτίου, εἰς τὴν αὐτὴν ἔφημερίδα ἀριθ. 3389 τῆς 26 Μαρτίου 1939.— 49) «Ὁ Χριστὸς ζῆ» ἔφημερις «Κήρυξ» τῆς Λαρίσης ἀριθ. 3401 τῆς 9 Ἀπριλίου 1939.— 50) Λόγος εἰς τὴν ἐορτὴν τοῦ Ἁγίου Ἀχιλλίου εἰς τὴν αὐτὴν ἔφημερίδα ἀριθ. 3435 τῆς 16 Μαΐου 1939.— 51) «Τελώνης καὶ Φαρισαῖος» περιοδικὸν «Καινὴ Κτίσις» ἀριθ. 371 Ἰανουάριος 1939.— 52) «Κυριακὴ τῆς Σταυροπροσκυνήσεως» εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν ἀριθ. 372 Μάρτιος 1939.— 53) «Ἡ πρὸς τὸν Θεὸν λατρεία» εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν ἀριθ. 376 Ἰούνιος 1939.— 54) «Ἐλπίζε ἐπὶ τὸν Θεὸν» ἔφημερις «Κήρυξ» τῆς Λαρίσης ἀριθ. 3316 τῆς 1 Ἰανουαρίου 1939.— 55) «Θάρρος ἐπὶ τὸν Χριστὸν» εἰς τὴν αὐτὴν ἔφημερίδα ἀριθ. 3629 τῆς 1 Ἰανουαρίου 1940.— 56) «Ἱστορικὸι Σταθμοὶ» εἰς τὴν αὐτὴν ἔφημερίδα ἀριθ. 3994 τῆς 9 Φεβρουαρίου 1940.— 57) «Ἐρχεται ὁ ἰσχυρότερός μου» περιοδικὸν «Καινὴ Κτίσις» ἀριθ. 38 Ἰανουάριος 1940.— 58) «Ἡ πατρικὴ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ» εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν ἀριθ. 384 Φεβρουάριος 1940.— 59) «Πῶς πρέπει νὰ προσέλθωμεν εἰς τὴν Ἁγίαν Κοινωνίαν» εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν ἀριθ. 385 Μάρτιος 1940.— 60) Λόγος εἰς τὸν Ἅγιον Ἀχιλλίον, ἔφημερις «Ἐλευθερία» τῆς Λαρίσης ἀριθ. 5897 τῆς 16 Μαΐου 1940.— 61) «Συμβολὴ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῶν νεωτέρων χρόνων» περιοδικὰ «Ἐκκλησία» ἀριθ. 6, 7 καὶ 9 σελ. 70-72, 78-79 καὶ 93-95.— 62) Εὐχὴ εἰς τὰ ἐγκαίνια τοῦ Οἴκου τοῦ ἀγρότου, ἐν Λαρίσῃ, ἔφημερις «Κήρυξ» τῆς Λαρίσης ἀριθ. 3981 τῆς 27 Ἰανουαρίου 1941.— 63) «Πρὸς τοὺς Γεωργούς», εἰς τὴν αὐτὴν ἔφημερίδα ἀριθ. 3980 τῆς 26 Ἰανουαρίου 1941.— 64) «Τὸ ἀληθὲς Φῶς» περιοδικὸν «Ἐκκλησία» ἀριθ. 22-24 σελ. 193 Δεκέμβριος 1941.— 65) «Ἐκκλησιὰς πρὸς τοὺς Χριστιανούς» ἔφημερις «Λαριστικὸς Τύπος» ἀριθ. 423 Σεπτεμβρίου 1942.— 66) Ὑπηρεταὶ καὶ Οἰκονόμοι τῶν μυστηρίων Θεοῦ περιοδικὸν «Ἐκκλησία» ἀριθ. 7-8 καὶ 9-10 Ἀπριλίου καὶ Ἰουνίου 1942.— 67) «Πεντηκοστὴ» εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν ἀριθ. Ἰούλιος 1942.— 68) «Ὁ Χριστὸς τὸ φῶς τοῦ κόσμου», ἔφημερις «Ἡμερησίος Κήρυξ» τῆς Λαρίσης, 251 τῆς 25 Δεκεμβρίου 1946.— 69) «Ἐορτὴ τῶν Πατέρων» εἰς τὴν αὐτὴν ἔφημερίδα ἀριθ. 77 τῆς 2 Ἰουνίου 1946.— 70) «Ἐκκλησιὰς ἐπὶ ταῖς Ἐορταῖς», ἔφημερις «Θεσσαλικὰ Νέα» τῆς Λαρίσης ἀριθ. 8 τῆς 12 Δεκεμβρίου 1946.— 71) Ὁ παρὰ νόμος γάμος καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς πνευματικῆς ἀκυρώσεως αὐτοῦ, ἐν περ. «Ἀρχεῖον Ἐκκλησιαστικῶν καὶ Κανονικῶν Δικαίων» Π. Παναγιωτάκου, τόμ. Α' σελ. 24 ἐπ. 1946, τόμ. Β' σελ. 21 ἐπ. 1947.— 72) Ἐπὶ τῶν κωλυμάτων τοῦ γάμου, ἐν τῷ αὐτῷ περιοδικῷ, τόμ. Β' σελ. 114 ἐπ., 1947.— 73) Ἡ νομοκανονικὴ θέσις τοῦ Ἑλληνικοῦ Παλαιοημερολογικοῦ Ζητήματος, ἐν τῷ αὐτῷ περιοδικῷ, τόμ. Β' σελ. 223 ἐπ., 1947.— 74) Γάμοι Χιλιαστῶν—Μυστήρια παλαιοημερολογιτῶν, ἐν τῷ αὐτῷ περιοδικῷ, τόμ. Β' 287 ἐπ., 1947.— 75) «Ἡ Ἐλπίς» ἔφημερις «Ἐλευθερία» τῆς Λαρίσης ἀριθ. 6628 τῆς 1 Ἰανουαρίου 1947.— 76) «Ἴδε ὁ ἄνθρωπος» εἰς τὴν αὐτὴν ἔφημερίδα ἀριθ. 6713 τῆς 11 Ἀπριλίου 1947.— 77) «Χριστὸς Ἀνάστη» εἰς τὴν αὐτὴν ἔφημερίδα ἀριθ. 6715 τῆς 13 Ἀπριλίου 1947.— 78) Προσφωνήσις πρὸς τὰς Α. Μ. τοὺς Βασιλεῖς ἐν Λαρίσῃ, ἔφημερις «Ἡμερησίος Κήρυξ» ἀριθ. 405 τῆς 24 Ἰουνίου 1944.— 79) «Γεννηθῆτω φῶς» εἰς τὴν αὐτὴν ἔφημερίδα ἀριθ. 562 τῆς 25 Δεκεμβρίου 1947.— 80) Ὑπόμνημα πρὸς τὸν κ. Γρηγόρη Γουλιανῶν, ἔφημερις «Θεσσαλικὰ Νέα» τῆς Λαρίσης ἀριθ. 210 τῆς 8 Αὐγούστου 1947.— 81) «Χαρά» περιοδικὸν «Μαθητικὴ Ἠχώ» τῆς Λαρίσης ἀριθ. 3 τῆς 1 Μαΐου 1947.— 82) «Ἐπὶ τοῦ Γολγοθᾶ», ἔφημερις «Ἐλευθερία» τῆς Λαρίσης ἀριθ. 7039 τῆς 30 Ἀπριλίου 1948.— 83) «Ἀνοίξατε τὴν πύλην» ἔφημερις «Κένταυρος» ἐν Λαρίσῃ ἀριθ. 6 τῆς 1 Ἰανουαρίου 1948.— 84) «Ὁ Πασχά-

λιος Ἴλιος» εἰς τὴν αὐτὴν ἐφημερίδα ἀριθ. 15 τῆς 2 Μαΐου 1948.— 85) «Πρὸ τοῦ Θεοῦ» εἰς τὴν αὐτὴν ἐφημερίδα τῆς 25 Δεκεμβρίου 1948.— 86) «Ἐκκλησία καὶ ἀμαρτωλοὶ» περιοδικὸν «Ἐκκλησία» ἀριθ. 7-8 Φεβρουάριος 1948.— 87) «Ἐκκλησία καὶ ἀσθενεῖς» εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν ἀριθ. 9-10 1 Μαρτίου 1948.— 88) «Ἐκκλησία καὶ ἐργάται» εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν ἀριθ. 11-12 15 Μαρτίου 1948.— 89) «Ἐκκλησία καὶ μεμορφωμένοι» εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν ἀριθ. 15-16 Ἀπριλίου 1948.— 90) «Ἐργασία καὶ Προσευχή» εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν ἀριθ. 19-20 τῆς 15 Μαΐου 1948.— 91) «Πρόσεχε τῇ ἀναγνώσει» εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν ἀριθ. 23-24 τῆς 15 Ἰουνίου 1948.— 92) «Ὁ Σταυρὸς» εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν ἀριθ. 33-34 τῆς 1 Σεπτεμβρίου 1948.— 93) «Πόθος ἐπιστροφῆς» εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν ἀριθ. 33-36 τῆς 15 Σεπτεμβρίου 1948.— 94) «Καρποὶ τῆς ἀγάπης» εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν ἀριθ. 39-40 τῆς 15 Ὀκτωβρίου 1948.— 95) «Ἀνόμοιοι ἀναταμιβῆ» εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν ἀριθ. 43-44 τῆς 15 Νοεμβρίου 1948.— 96) «Χριστουγεννιάτικη χαρὰ» εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν ἀριθ. 47-48 τῆς 15 Δεκεμβρίου 1948.— 97) «Ἐκθεσις πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «Περὶ Ἱεροφαιλτῶν» ἐφημερίς «Ἱεροφαιλτικὸς Τύπος» Ἀθῆναι 15 Ἰουνίου - 15 Ἰουλίου 1948 ἀριθ. 35-36.— 98) Εἶναι δυνατός ὁ συμψηφισμὸς ἐκκλησιαστικῶν πονηῶν; ἐν περ. «Ἀρχεῖον Ἐκκλησιαστικοῦ καὶ Κανονικοῦ Δικαίου», Π. Παναγιωτάκου, τόμ. Γ' σελ. 31 ἐπ., 1948.— 99) «Ἡ ἐξέλιξις τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Δικονομίας, ἐν τῷ αὐτῷ περιοδικῷ, τόμ. Γ', σελ. 171 ἐπ., 1948.— 100) «Ἐγὼ δὲ ἐπὶ Σοὶ Κύριε ἤλιπτος» ἐφημερίς «Ἡμερήσιος Κήρυξ» τῆς Λαρίσης ἀριθ. 879 τῆς 1 Ἰανουαρίου 1949.— 101) Λόγος εἰς τὰ ἐγκαίνια τοῦ ραδιοφωνικοῦ σταθμοῦ Λαρίσης, εἰς τὴν αὐτὴν ἐφημερίδα ἀριθ. 887 τῆς 12 Ἰανουαρίου 1949.— 102) «Ἡ Θυσία τοῦ Χριστοῦ» ἐφημερίς «Θεσσαλικὰ Νέα» τῆς Λαρίσης ἀριθ. 785 τῆς 22 Ἀπριλίου 1949.— 103) «Χαίρετε» εἰς τὴν αὐτὴν ἐφημερίδα ἀριθ. 787 τῆς 24 Ἀπριλίου 1949.— 104) «Ἡ Ἐκκλησία καὶ τὸ παιδομάζωμα» εἰς τὴν αὐτὴν ἐφημερίδα ἀριθ. 149 τῆς 28 Δεκεμβρίου 1949.— 105) «Θέλομεν τὰ παιδιά μας» εἰς τὴν αὐτὴν ἐφημερίδα ἀριθ. 950 τῆς 29 Δεκεμβρίου 1949.— 106) «Ἡ ἐκ τῆς Βηθλεὲμ ὁδὸς» περιοδικὸν «Ἡ Φωνὴ τοῦ Χριστοῦ» ἔτος Α' φύλλον 10ον τοῦ 1949.— 107) «Ἐπεφάνη ἡ Χάρις» περιοδικὸν «Ἐκκλησιαστικὸν Βῆμα» ἀριθ. 151 Δεκεμβρίου 1949.— 108) «Ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ Δημιουργὸς τῆς εἰρήνης», περιοδικὸν «Ἐκκλησία» ἀριθ. 4 τῆς 15 Φεβρουαρίου 1949.— 109) «Ἡ ἀγάπη ἔχει τὴν ὑπεροχήν», εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν ἀριθ. 7 τῆς 1 Ἀπριλίου 1949.— 110) «Τὸ νόμισμα τοῦ κήνσου» εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν ἀριθ. 8 τῆς 15 Ἀπριλίου 1949.— 111) «Χριστιανικὸς Γάμος», εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν ἀριθ. 44 τῆς 1 Ἰουλίου 1949.— 112) «Ἐκδικήσεις» εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν ἀριθ. 17 τῆς 15 Αὐγούστου 1949.— 113) «Μὴ ἀκούομεν τοὺς ἔχθρους τοῦ Χριστοῦ» εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν ἀριθ. 19 τῆς 15 Σεπτεμβρίου 1949.— 114) «Ὁ Θεὸς Σπορεύς», εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν ἀριθ. 21 τῆς 15 Ὀκτωβρίου 1949.— 115) «Ἡ ἀγαθότης τοῦ Χριστοῦ, πρὸς τὴν γυναῖκα», εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν ἀριθ. 23 Νοεμβρίου 1949.— 116) «Χριστοῦγεννα» εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν ἀριθ. 25 τῆς 15 Δεκεμβρίου 1949.— 117) Κανονικὰ προσόντα ὑποφαιφίων κληρικῶν, ἐν περ. «Ἀρχεῖον Ἐκκλησιαστικοῦ καὶ Κανονικοῦ Δικαίου» Π. Παναγιωτάκου, τόμ. Δ', σελ. 199 ἐπ., 1949.— 118) Περὶ τοῦ ἐνδίκου μέσου τῆς ἀναθεωρήσεως ἐν τῇ Ἐκκλησιαστικῇ Δικονομίᾳ, ἐν τῷ αὐτῷ περιοδικῷ, τόμ. Ε'. σελ. 14 ἐπ., 1950.— 119) «Πεντηκοστή», εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν ἀριθ. 10 τῆς 15 Μαΐου 1950.— 120) «Οἱ Ἅγιοι Πατέρες» εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν ἀριθ. 12 τῆς 15 Ἰουνίου 1950.— 121) «Ἐλευθερία θέλησις» εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν ἀριθ. 14 τῆς 15 Ἰουλίου 1950.— 122) «Καιομένη καρδία» εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν ἀριθ. 16 τῆς 15 Αὐγούστου 1950.— 123) «Ἐμπιστοσύνη εἰς τὸν Θεὸν κατὰ τὰς δοκιμασίας», εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν ἀριθ. 18 τῆς 15 Σεπτεμβρίου 1950.— 124) «Καλῶς ὁμιλεῖν» εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν ἀριθ. 21 τῆς 1ης Νοεμβρίου 1950.— 125) «Καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη» εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν ἀριθ. 54 τῆς 15 Δεκεμβρίου 1950.— 126) 57 Λόγοι εἰς τὰ κατὰ Κυριακὴν Εὐαγγέλια δημοσιευθέντες εἰς τὸ περιοδικὸν «Καινὴ Κτίσις» ἀπὸ τοῦ 1950 μέχρι τοῦδε.— 127) «Νάτ' συγχωρῆς», περιοδικὸν «Ἐκκλησία» ἀριθ. 4 τῆς 15

Φεβρουαρίου 1951.— 128) «Πίστις» εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν ἀριθ. 6 τῆς 15 Μαρτίου 1951.— 129) «Ἐλπίς», εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν ἀριθ. 10 τῆς 15 Μαΐου 1951.— 130) «Ἀγάπη» εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν ἀριθ. 21 τῆς 1 Νοεμβρίου 1951.— 131) «Τὰ Χριστοῦγεννα ἢ γενέθλιος ἡμέρα τῆς ἀληθείας» εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν ἀριθ. 24 τῆς 15 Δεκεμβρίου 1951.— 132) «Πρὸς τὸν Μέγαν Σταυροφόρον», ἐφημερίς «Ἐλευθερία» τῆς Λαρίσης ἀριθ. 7966 τῆς 27 Ἀπριλίου 1951.— 133) «Ἀνάστασις ψυχῶν», εἰς τὴν αὐτὴν ἐφημερίδα ἀριθ. 7988 τῆς 19 Ἀπριλίου 1951.— 134) «Ἀγῶνες καὶ θυσίαι τῆς ἀθανάτου φυλῆς» εἰς τὴν αὐτὴν ἐφημερίδα ἀριθ. 7938 τῆς 25 Μαρτίου 1951.— 135) «Σωτηρία», ἐφημερίς «Ἡμερήσιος Κήρυξ» τῆς Λαρίσης ἀριθ. 1958 τῆς 25 Ἀπριλίου 1951.— 136) «Χριστοῦγεννα», εἰς τὴν αὐτὴν ἐφημερίδα ἀριθ. 1801 τῆς 25 Δεκεμβρίου 1951.— 137) «Ἡ 25ῃ Μαρτίου», ἐφημερίς «Θεσσαλικὰ Νέα» τῆς Λαρίσης ἀριθ. 1333 τῆς 25 Μαρτίου 1951.— 138) Παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς Γνωματεύσεως τῶν κ. κ. Καθηγητῶν ἐκ τοῦ Παλαισημερολογικοῦ Ζητήματος, ἐν περ. «Ἀρχεῖον Ἐκκλησ. καὶ Κανονικοῦ Δικαίου», Π. Παναγιωτάκου, τόμ. ΣΤ', σελ. 3 ἐπ., 1951.— 139) «Ἐμπροσθεν τοῦ Σπηλαίου», ἐφημερίς «Ἡμερήσιος Κήρυξ» τῆς Λαρίσης ἀριθ. 2110 τῆς 25ης Δεκεμβρίου 1952.— 140) «Ἐθνομοσίνη» εἰς τὴν αὐτὴν ἐφημερίδα ἀριθ. 1876 τῆς 25ης Μαρτίου 1952.— 141) «Σκέψεις ἐπὶ τῷ νέῳ ἔτει», εἰς τὴν αὐτὴν ἐφημερίδα ἀριθ. 1805 τῆς 1 Ἰανουαρίου 1952.— 142) «Τί ζητεῖτε τὸν ζῶντα μετὰ τῶν νεκρῶν», εἰς τὴν αὐτὴν ἐφημερίδα ἀριθ. 1899 τῆς 20 Ἀπριλίου 1952.— 143) «Ὁ Ἐσταυρωμένος Νικητῆς», ἐφημερίς «Ἐμπρὸς» τῶν Ἀθηνῶν ἀριθ. 2184 τῆς 18 Ἀπριλίου 1952.— 144) «Ἐγὼ δικάζω ἢ Ἐκκλησία νὰ ζητήσῃ τὴν ἀποσφράγισιν καὶ ἀπογραφὴν τῆς περιουσίας τῶν ἀποβιούτων Ἀρχιερέων καὶ νὰ παραστῇ κατ' αὐτήν;», ἐν περ. «Ἀρχεῖον Ἐκκλησιαστικοῦ καὶ Κανονικοῦ Δικαίου», Π. Παναγιωτάκου, τόμ. Ζ' σελ. 219 ἐπ., 1952.— 145) «Καπερανοῦμ» περιοδικὸν «Ἐκκλησία» ἀριθ. 11 τῆς 1 Ἰουνίου 1953.— 146) «Πόθος λυτρώσεως» εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν ἀριθ. 22-24 τῆς 20ῆς Δεκεμβρίου 1953.— 147) «Μήνυμα ἀγάπης», ἐφημερίς «Ἐλευθερία» τῆς Λαρίσης ἀριθ. 8562 τῆς 3ης Ἀπριλίου 1953.— 148) «Νίκη τοῦ φωτός», εἰς τὴν αὐτὴν ἐφημερίδα ἀριθ. 8788 τῆς 25ης Δεκεμβρίου 1953.— 149) «Ὁ βίος καὶ ὁ χρόνος», ἐφημερίς «Ἡμερήσιος Κήρυξ» τῆς Λαρίσης, ἀριθ. 2114 τῆς 1 Ἰανουαρίου 1953.— 150) «Χριστὸς Ἄνεστη», εἰς τὴν αὐτὴν ἐφημερίδα ἀριθ. 2194 τῆς 5 Ἀπριλίου 1953.— 151) «Τὸ σκότος τῆς Μεγ. Παρασκευῆς διελύθη», ἐφημερίς «Ἐμπρὸς» τῶν Ἀθηνῶν ἀριθ. 226 τῆς 4 Ἀπριλίου 1953.— 152) «Κύρος υἱοθεσίας τελεθεισῆς ἐν Τουρκίᾳ ὑπὸ Ἐκκλ. δικαστηρίου ἱερῶς Μητροπόλεως τῆς ἐν Κων/πόλει Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας» ἐν περ. «Ἀρχεῖον Ἐκκλ. καὶ Κανονικοῦ Δικαίου», Π. Παναγιωτάκου, τόμ. Η' σελ. 101 ἐπ., 1953.— 153) Ἀνάγκη αἰτιολογίας τοῦ περιοχομένου τῶν ἐκδιδομένων ἀποφάσεων ἐπὶ ἐκλογῶν ἐφημερίων ὑπὸ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν, ἐν τῷ αὐτῷ περιοδικῷ, τόμ. Η', σελ. 200 ἐπ., 1953.— 154) Ἐφημερίς «Ἐμπρὸς» τῶν Ἀθηνῶν ἀριθ. 309 τῆς 12 Ἰουλίου 1953 «Μία πρωτοφανὴς ὑπόθεσις ἀναβαπτισμοῦ». Ὁμιλεῖ ὁ Σεβ. Μητροπολιτὴς Λαρίσης κ. Δωρόθεος.— 155) Διάλεξις «Περὶ Ἰωάννου Καποδιστρίου» ἐν Λαρίσῃ, δημοσιευθεῖσα εἰς τὴν ἐφημερίδα Λαρίσης «Ἡμερήσιος Κήρυξ» 31 Μαρτίου μέχρι 8 Ἀπριλίου 1953.— 156) «Ἡ δύναμις τῆς Ἀναστάσεως», ἐφημερίς «Ἐλευθερία» τῆς Λαρίσης ἀριθ. 8890 τῆς 25 Ἀπριλίου 1954.— 157) «Χριστὸς ὕψος Θεοῦ», ἐφημερίς «Θεσσαλικὰ Νέα» τῆς Λαρίσης ἀριθ. 2181 τῆς 23 Ἀπριλίου 1954.— 158) «Οἱ Δοὶ Εὐαγγελισμοὶ» εἰς τὴν αὐτὴν ἐφημερίδα ἀριθ. 2256 τῆς 25 Μαρτίου 1954.— 159) «Μεγάλῃ Παρασκευῇ», ἐφημερίς «Ἡμερήσιος Κήρυξ» ἀριθ. 2820 τῆς 25 Ἀπριλίου 1955.— 160) «Τὰ Ἐκκλησιαστικὰ Δικαστήρια» Περιοδικὸν «Θέμις» ΕΒ' ἀριθ. 19-20 Νοεμβρίου 1954.— 161) «Περιπτώσεις μικτῶν γάμων» εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν «Θέμις» ΕΒ' ἀριθ. 11 σελ. 617.— 162) «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀρθροῦ 1363 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος» περιοδικὸν «Θέμις» ΕΔ' ἀριθ. 19 σελ. 1009.— 163) Οἱ Σεβ. Μητροπολιταὶ ὡς μνηνταὶ ἢ μάρτυρες πρὸ τῶν ἀνακριτῶν καὶ τῶν κοινῶν ποινικῶν δικαστηρίων, ἐν περ. «Ἀρχεῖον Ἐκκλ. καὶ Κανονικοῦ Δικαίου», Π. Παναγιωτάκου, τόμ. Θ', σελ. 3 ἐπ., 1954.— 164) «Βάπτισμα καὶ ὄνο-

Η ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΥΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΕΔΡΙΑΝ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΠΡΩΘΙΕΡΑΡΧΟΥ

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Δωρόθεος προήδρευσε τὸ πρῶτον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου κατὰ τὴν χθεσινὴν (16 Ἀπριλίου 1956) πρώτῃν Αὐτῆς ὑπὸ τὴν νέαν σύνθεσιν Ἰερᾶς συνεδρίας, παρόντων τῶν Συνοδικῶν Συνέδρων Σεβ. Μητροπολιτῶν Βεροῖας καὶ Ναούσης κ. Ἀλεξάνδρου, Φιλίππων καὶ Νεαπόλεως κ. Χρυσοστόμου, Φθιώτιδος κ. Ἀμβροσίου, Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης κ. Προκοπίου, Σάμου καὶ Ἰκαρίας κ. Εἰρηναίου, Σερρών καὶ Νιγρίτης κ. Κωνσταντίνου, Γυθείου καὶ Οἰτύλου κ. Δημητρίου, Ἄρτης κ. Σεραφείμ, Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας κ. Δαμασκηνοῦ, Ἱερισσοῦ, Ἁγ. Ὀρους καὶ Ἀρδαμερίου κ. Κυπριανοῦ, Κεφαλληνίας κ. Ἱεροθέου καὶ Λήμνου κ. Διονυσίου, τοῦ παρ' Αὐτῇ Βασιλικῷ Ἐπιτρόπου Καθηγητοῦ κ. Ἰω. Καρμίρη καὶ τοῦ Ἀρχιγραμματέως Αὐτῆς Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Χρυσοστόμου Θέμελη.

Μετὰ τὴν κεκανονισμένην ἐναρκτήριον προσευχὴν, ἡ Α. Μακαριότης ὁ Ἀρχιεπίσκοπος εἶπε τὰ ἑξῆς:

*Σεβασμιότατοι Ἅγιοι Ἀδελφοί,
Κύριε Βασιλικὲ Ἐπιτροπε,*

Αἶνον καὶ δοξολογίαν ἐκ βαθέων ἀναπέμπομεν πρὸς τὸν ἐν Τριᾷδι μόνον ἀληθινὸν Θεόν, ὅστις ἐν τῇ ἀπειρῶ Αὐτοῦ συγκαταβάσει ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ἡμετέραν ἀσθένειαν καὶ οὕτως τὰ τῆς Ἐκκλησίας ὤκονόμησεν. Ἐκφράζομεν τὰς θερμότητας ἡμῶν εὐχαριστίας πρὸς τε τὸν ἀγαπητὸν Ἀδελφὸν πρῶτον τῆ τάξεως Σεβασμιότατον Μητροπολίτην Βεροῖας καὶ Ναούσης καὶ τοὺς Σεβασμιώτατους Συνοδικούς Συνέδρους καὶ πρὸς πάντας τοὺς συγκροτοῦντας τὴν Σεβαστὴν Ἱεραρχίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος Σεβασμιώτατους Ἀδελφούς διὰ τὰς θερμὰς πρὸς ἡμᾶς ἐκδηλώσεις αὐτῶν, ὡς καὶ τὸν Ἐλλογιμώτατον Βασιλικὸν Ἐπίτροπον διὰ τὴν εἰς ταύτας συμμετοχὴν αὐτοῦ ὡς ἐκπροσώπου οἰοῦντι τοῦ λαϊκοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας.

Τὸ ἔπερ ἀναλαμβάνομεν ἔργον εἶναι βαρὺ. Ἐχομεν βαθεῖαν συνείδησιν τῆς σπουδαιότητος, ἀλλὰ καὶ τῶν πολλαπλῶν δυσχερειῶν αὐτοῦ. Στηριζόμεθα ὁμῶς εἰς τὴν πανσθενῆ Θεῖαν Χάριν, εἶτα δὲ εἰς τὴν συμπαράστασιν τῆς Σεβαστῆς Ἱεραρχίας, τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου, τῆς Βασιλικῆς Κυβερνήσεως καὶ πάντων τῶν ἐπαϊόντων καὶ δυναμένων εὐσεβῶν λαϊκῶν πρὸς ὀρθὴν ἀντιμετώπισιν τῶν γενικωτέρων ἐκκλησιαστικῶν

ζητημάτων, περὶ τὰ ὁποῖα ὀφείλει νὰ ἀσχοληθῇ σοβαρῶς ἡ Ἁγιοτάτη Ἐκκλησία ἡμῶν.

Τὰ ζητήματα ταῦτα βεβαίως εἶναι πολλὰ καὶ μεγάλα, δὲν εἶναι δὲ τοῦ παρόντος νὰ ἀπαριθμήσωμεν καὶ ἀναπτύξωμεν αὐτά. Ἐπιβάλλεται ὁμῶς ἀναμφισβητήτως, ὅπως ἡ Ἱερά Σύνοδος καθορίσῃ ταῦτα κατὰ σειράν προτεραιότητος καὶ ἀρχίῃ ἢ συστηματικῇ καὶ ἐνδελεχῆς μελέτῃ αὐτῶν ὑπὸ Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν, ὥστε ὄριμα πλέον νὰ ἀχθῶσιν ἐνώπιον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, ἥτις φρονοῦμεν ὅτι δέον νὰ συνέρχηται ἀνελλιπῶς κατὰ τε τὰς τακτὰς καὶ τὰς ἐν ἀνάγκῃ ἐκτάκτους συνελεύσεις πρὸς τοῦτο, διότι ἐφ' ὅσον τὸ διοικητικὸν σύστημα τῆς Ὀρθοδόξου ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας εἶναι Συνοδικόν, ἐπιβάλλεται ὅπως ἐπιλύονται συνοδικῶς ὑπὸ τῆς Σεβαστῆς Ἱεραρχίας πάντα τὰ γενικῆς φύσεως ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῆς μακραίωνος Ὀρθοδόξου Παραδόσεως ἡμῶν. Ὡς ἐπιτυχῶς παρετήρησεν ὁ αἰδιδίμος Ἀρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος Παπαδόπουλος, «τὴν ἐνδοξότεραν ἐποχὴν Αὐτῆς ἡ Ἐκκλησία διήνυσεν ὑπὸ τὰς τακτικὰς τῆς Ἱεραρχίας συνελεύσεις, δι' ὧν καὶ τὰ προκείμενα ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα ἐπελύοντο καὶ διὰ κανονικῶν διατάξεων ἐρρυθμίζετο ἡ καθόλου ἐκκλησιαστικὴ ζωή».

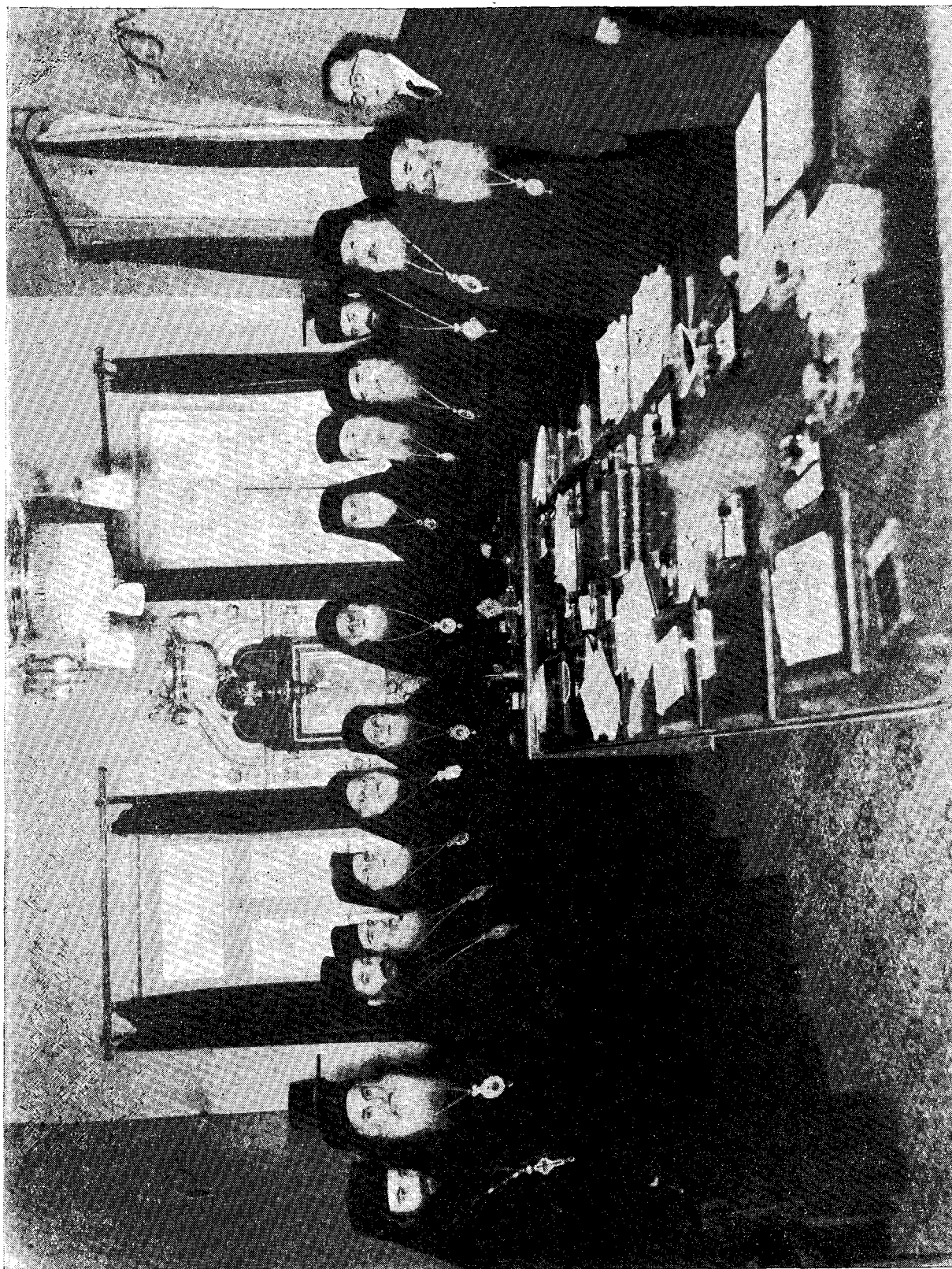
Ἐπειδὴ δὲ ἡ ὄλη προπαρασκευαστικὴ ἐργασία ἐπὶ πάντων τῶν ζητημάτων βαρύνει τὴν Ἱεράν Σύνοδον, εἰσηγοῦμεθα ὅπως αὕτη, ὡς καὶ ἄλλοτε, συνέρχηται τρις τῆς ἐβδομάδος, ἥτις κατὰ Δευτέραν, Τετάρτην καὶ Παρασκευὴν, ἐξ ὧν ἡ συνεδρία τῆς Τετάρτης θὰ πρέπει νὰ εἶναι ἀφιερωμένη ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν γενικῶν ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων, ἐπὶ τῇ βάσει γραπτῶν εἰσηγήσεων τῶν οἰκείων Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν.

Πλὴν τῶν ἀπασχολούντων ἀμεσώτερον τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, ἐκκρεμοῦσιν ἱκανὰ ὀρθόδοξα καὶ διεκκλησιαστικὰ ζητήματα, ἐνδιαφέροντα καὶ τὴν Ἐκκλησίαν ἡμῶν, καὶ ἄρα χρῆζοντα βαθείας μελέτης. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, ὡς γνωστόν, συνήλθε τῷ 1930 ἐν Ἁγίῳ Ὁρει ἡ Προκαταρκτικὴ Ἐπιτροπὴ τῶν Ἁγίων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἡ συντάξασα τὸν κατάλογον τῶν θεμάτων τῆς συγκληθησομένης ἐν εὐθέτω χρόνῳ Πανορθοδόξου Προσυνόδου, κατηρτίσθη δὲ καὶ ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, κατόπιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 108 τοῦ 1951 σχετικῆς ἐγκυκλίου τοῦ Σεπτοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ παρ' ἡμῶν εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς καθορισμὸν καὶ μελέτην τῶν θεμάτων αὐτῶν. Ὁμοίως κατηρτίσθη καὶ ἕτερα Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ, ἐπιφορτισμένη μετὰ τὴν μελέτην τῶν ζητημάτων τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τῶν παγχιριστιανικῶν συνεδρίων. Ἀμφότεραι αἱ ἐπιτροπαὶ αὗται, ἀνασυνγκροτούμεναι, δέον νὰ συνεχίσωσι τὸ ἔργον τῶν μετ' ἑθιμὸν ἐντονώτερον καὶ ὑποβάλωσιν εἰς τὴν Ἱεράν Σύνοδον τὰ πορίσματα αὐτῶν καὶ τὰς εἰσηγήσεις καὶ

ματισμῶν). Ἀπάντησις εἰς τὸν Καθηγητὴν κ. Γ. Μπαλῆν περιοδικὸν «Θέμις» ΕΒ' ἀριθ. 2, σελ. 135 τῆς 16-31 Μαρτίου.— 165) «Ἀνέκδοτα χειρόγραφα τοῦ Ἐπισκόπου Πλαταμῶνος Ἀμβροσίου» περιοδικὸν «Ἐκκλησία» ἀριθ. 13 τῆς 1 Ἰουλίου 1955.— 166) Λόγος ἐνθρονιστήριος ἡμῶν ἐν Κυθήροις «Κυθηραϊκὴ Ἐπιθεώρησις» Σπυρ. Στάθη σελ. 283-288, Κύθηρα 1923.— 167) «Τὰ Νεκροταφεῖα» ἐνθ' ἀν. σελ. 289-300.

γ') Ὑπὸ ἐκτύπωσιν

Ἐκκλησιαστικὰ κηρύγματα, τόμος γ', εἰς κινήτας καὶ ἀκινήτους Ἑορτάς.

•Η ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μακκ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Κυρίου Δαροθέου ἡ πρώτη Συνεδρία τῆς Ἱεράς Συνόδου (16 Μαρτίου 1956).

μελέτας τῶν μελῶν αὐτῶν ἐπὶ τῶν διαφόρων θεμάτων. Τὸ αὐτὸ ρητέον καὶ περὶ τῶν λοιπῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν, εἰς τὰς ὁποίας ἔχει παραπεμφθῆ ἡ μελέτη διαφόρων θεμάτων, ὡς ἡ περὶ τοῦ προσηλυτισμοῦ, ἡ περὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι δρωσῶν καὶ ὁσημέραι πληθυνομένων ξένων προπαγανδῶν καὶ αἰρέσεων καὶ ἄλλαι τοιαῦται.

Ἐπειτα δὲ ἐκ τῶν πολλῶν ἐσωτερικῶν ζητημάτων, ἅτινα πρέπει σοβαρῶς καὶ ἀκαθυστερήτως νὰ ἀπασχολήσωσιν ἡμᾶς, περιοριζόμεθα νὰ σημειώσωμεν ἐνδεικτικῶς μόνον δύο.

Πρῶτον, τὰ τῆς εὐρυθμοτέρας λειτουργίας καὶ διαφιλεστερας ἀποδόσεως τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὁργανισμῶν, Ἀποστολικῆς Διακονίας, Ο.Δ.Ε.Π. καὶ Τ.Α.Κ.Ε., τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Σχολῶν καὶ Φροντιστηρίων πρὸς μὀρφωσιν τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου καὶ μάλιστα τῆς ἐπαναλειτουργίας τῆς ἀπὸ τοῦ ἔτους 1940 μὴ λειτουργούσης δυστυχῶς μεγαλονόμου Ριζαρείου Σχολῆς. Ἀναμφισβητήτως ἡ Ἱερὰ Σύνοδος θὰ πρέπει νὰ παρακαλουθῆ ἐγγύτερον καὶ ἀποτελεσματικώτερον τὸ ἔργον αὐτῶν, λαμβάνουσα πάντα τὰ ἐκάστοτε ἐνδεικνύμενα μέτρα πρὸς ἐνίσχυσιν, βελτίωσιν καὶ μείζονα ἀπόδοσιν αὐτῶν, ἐφόσον ἐκ τῆς ἐπιτυχίας τῶν μεγάλων τούτων ὁργανισμῶν ἤρτηται, ἐν πολλοῖς, ἡ ὅλη δράσις καὶ ἡ ἐξύψωσις καὶ πρόοδος τῶν ἐκκλησιαστικῶν μας πραγμάτων.

Δεύτερον, ὀφείλομεν ὅλως ἰδιαίτερος νὰ ἐνδιαφερωθῶμεν καὶ νὰ καταβάλωμεν συντόνους προσπάθειας, ὅπως πείσωμεν τὴν Πολιτείαν, ἵνα ἀπὸ κοινοῦ ἐπιδιώξωμεν καὶ ἐπιτύχωμεν τὴν ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἐξύψωσιν καὶ ἐνίσχυσιν τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου, τοῦ μεγάλου τούτου οὐ μόνον ἐκκλησιαστικοῦ ἀλλὰ καὶ ἐθνικοῦ καὶ κοινωνικοῦ παραγόντος, τοῦ προσενεγκνόντος ὑψίστας ὑπηρεσίας εἰς τε τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ ἔθνος καὶ ἀκαταπαύστως ἐργαζομένου καὶ ἐκδαπανωμένου ἐν μέσῳ τῆς εὐσεβοῦς Ἑλληνικῆς κοινωνίας. Διὰ τοῦτο ἡ πρὸς αὐτὸν στοργὴ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Πολιτείας εἶναι καιρὸς νὰ ἐκδηλωθῆ περισσότερον ἐμπρακτος, οὕτως ὥστε νὰ ἐπιλυθῆ ὀριστικῶς τὸ ἀπὸ τῆς ἀπελευθέρωσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους ἐκκρεμοῦν, ὡς μὴ ὄφειλε, μέγα τοῦτο θέμα τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία δὲν δύναται νὰ ἐπιτελέσῃ πλήρως τὸ ὑψηλὸν θρησκευτικοθητικὸν καὶ κοινωνικὸν ἔργον τῆς ἁγίου Κλήρου κεκτημένου ἅπαντα τὰ ἀπαιτούμενα κανονικὰ καὶ μορφωτικὰ προσόντα καὶ τακτοποιημένον κοινωνικῶς καὶ οἰκονομικῶς.

Τὸ προσωπικὸν ἐνδιαφέρον ἡμῶν πρὸς τὸν Ἱερὸν Κλήρον τῆς Ἑλλάδος εἶμεθα ἀποφασισμένοι νὰ ἀποδείξωμεν καὶ ἐμπράκτως διὰ προσωπικῆς ἡμῶν εἰσφορᾶς εἰς τὸν τομέα τῆς περιθάλψεως τῆς υγείας αὐτοῦ.

Περὶ τὸν θεωροῦμεν νὰ τονίσωμεν, ὅτι πάντα τὰ ὑπὲρ τοῦ Κλήρου μέτρα κυρίως δέον νὰ ἀποβλέπωσιν εἰς τὴν προσέλευσιν καὶ εἰσοδὸν εἰς τὰς τάξεις αὐτοῦ νέων ἰκάνων στελεχῶν, μὲ ἀνώτερα θρησκευτικοθητικὰ καὶ μορφωτικὰ προσόντα. Πρὸς τὸν σκοπὸν τούτον, καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ Σεβασμιώτατοι Ἱεράρχαι δέον νὰ προσκαλέσωμεν τοὺς πολυπληθεῖς, εὐτυχῶς, καὶ εὐσεβεῖς νέους θεολόγους μας, ὅπως πικνώσωσι τὰς τάξεις τοῦ Κλήρου, περιβάλωμεν δ' αὐτοὺς

μὲ στοργὴν καὶ προστατεύσωμεν ὡς ἡμετέρους συνεργάτας.

Δὲν παραλείπομεν καὶ τὰ κοινωνικοῦ χαρακτῆρος θέματα, ὡς τὸ τῆς κοινωνικῆς δράσεως τῆς Ἐκκλησίας, τὸ τῆς καταπτώσεως τῶν ἠθῶν τοῦ λαοῦ ἐκ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῶν ἐγκλημάτων, τῶν διαζυγίων καὶ λοιπῶν οἰκογενειακῶν δραμάτων καὶ τὰ ὅμοια, ἅτινα ἡ Ἐκκλησία ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ παρακολουθῆ καὶ νὰ λαμβάνῃ ἐκάστοτε τὰ προσήκοντα μέτρα. Καί, τελευτώντες, ἀπεκδεχόμεθα καὶ παρακαλοῦμεν τὴν πρόθυμον ἐπὶ πάντων τούτων συμπαράστασιν καὶ συνεργασίαν τῶν Ἁγίων Ἀδελφῶν.

Ἐἶθε ὁ θεὸς τῆς Ἐκκλησίας Δομήτωρ καὶ Κυβερνήτης νὰ ἐνισχῆ ἡμᾶς καὶ ἐπευλογῆ τὸ ἔργον ἡμῶν, πρὸς δόξαν Αὐτοῦ καὶ ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἁγίας Ἐκκλησίας Του.

Ἀκολουθῶς ὁ πρῶτος τῆ τάξει Συνοδικὸς Σύνοδος Σεβ. Μητροπολίτης Βεργίας καὶ Ναούσης κ. Ἀλέξανδρος εἶπε τὰ ἑξῆς:

Μακαριώτατε Ἁγιο Πρόεδρε,

Ὡς πρῶτος τῆ τάξει τῶν ἀγαπητῶν Ἁγίων ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν Ἀρχιερέων, τῶν συγκροτούμενων τὴν παρούσαν Ἁγίαν καὶ Ἱερὰν Σύνοδον, συνερχομένην σήμερον εἰς τὴν πρώτην Αὐτῆς συνεδρίαν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς Ὑμετέρας ἀγαπητῆς Μακαριότητος, χαίρειζω Αὐτὴν μετὰ πολλῆς τῆς χαρᾶς καὶ με ἀγάπην ἀνυπόκριτον, διαβιβάζων συνάμα καὶ τὰ ὀλόθερμα συγχαρητήρια ὅλων τῶν Ἁγίων Συνοδικῶν ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ καὶ ἐγκαταστάσει Αὐτῆς εἰς τὸν θεοφροῦτον τῶν Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Ἀρχιεπισκοπικὸν Θρόνον.

Ἡ ἐκλογὴ Ὑμῶν, Μακαριώτατε, ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας ὡς Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, ἐπεκροτήθη ζωηρῶς καὶ λίαν εὐμενῶς καὶ παρὰ τῆς κοινῆς γνώμης, ἣτις ἐξεδηλώθη χαρμοσύνως καὶ με ἐνθουσιασμὸν ἀπερίγραπτον. Ἡ ἐπιδοκιμασία δὲ καὶ ἡ μετὰ χαρᾶς ἀποδοχὴ τῆς ἐκλογῆς Σας καὶ ὑπὸ τοῦ χριστεπωνύμου πληρώματος Σας δίδει δύναμιν καὶ θάρρος πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν μεγάλων καὶ σοβαρῶν τῆς Ἐκκλησίας μας ζητημάτων. Καὶ τὰ ἀπασχολούντα Αὐτὴν ζητήματα εἶναι, τῇ ἀληθείᾳ, πολλὰ καὶ ποικίλα, χρῆζοντα μελέτης συντόνου καὶ ἐξετάσεως ἐπιμελοῦς. Τὸ κρατοῦν ὁμως σύστημα ἐν τῇ μελέτῃ καὶ διαχειρίσει τῶν ζητημάτων τούτων δὲν εἶναι τὸ ἐνδεδειγμένον, Μακαριώτατε. Διότι ἡμερησία διάταξις δὲν ὑπάρχει, ἵνα μελετῶνται καὶ ἐξονχίζονται προηγουμένως καὶ κατ' ἰδίαν τὰ ζητήματα τῆς τρεχούσης ὑπηρεσίας. Βεβαίως καὶ τὰ ζητήματα τῆς τρεχούσης ὑπηρεσίας δέον νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψει τῆς ἡ Διαρκῆς Ἱερᾶ Συνόδου, ἀλλ' οὔτε ὀρθὸν εἶναι, οὔτε ἐπιτρέπεται νὰ περιορίζηται εἰς αὐτὰ καὶ μόνον εἰς αὐτά. Συνζήτησις σοβαρῶν ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων λαμβάνει χώραν μόνον ἐν τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ εἰς ἐκτάκτους περιπτώσεις. Ὁ ἐκ τῶν παρόντων Ἁγίων Ἀδελφῶν λίαν ἀγαπητὸς Ἁγιος Ἀρτης ὑπέβαλε πρότασιν εἰς τὴν προηγουμένην Ἱερὰν Σύνοδον, παμνηφρὴ δεκτὴν γενομένην, ὅπως ὀρισθῆ ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος

πρὸς συζήτησιν σοβαρῶν ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων. Καὶ ἀληθῶς τὰ ζωτικά καὶ σοβαρὰ τῆς Ἐκκλησίας μας ζητήματα δεόν νὰ ἀπασχολῶσιν ἰδιαζόντως τὴν Διαρκῆ Ἱερὰν Σύνοδον, διότι, ὡς γνωστόν, ὅλα σχεδὸν τὰ πρεσβυγενῆ Πατριαρχεῖά μας εἶναι ἐμπερίστατα—περιορίζομαι εἰς μίαν καὶ μόνην λέξιν ἐμπερίστατα—καὶ μόνον ἢ Ἁγιωτάτη Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος τυγχάνει ἐλευθέρου καὶ ἀνεξάρτητος, δυναμένη νὰ ἐργάζεται, καὶ νὰ κινῆται, καὶ νὰ δοῦν ἐλευθέρως ἐν ἐλευθέρῳ Πολιτεία ἐπὶ τῇ βάσει τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τοῦ Συντάγματος. Ἐὰν ὅθεν ἢ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἐργασθῆ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀρχῶν τούτων,—καὶ ὀφείλομεν ὅλοι νὰ τὸ ἐπιδιώξωμεν—τὰ ἀποτελέσματα διὰ τὴν Ἐκκλησίαν μας θὰ εἶναι μεγαλειώδη.

Ἐδχηθῶμεν, ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς ἐπιδαφιλευήται ὑγείαν καὶ δύναμιν καὶ ζωὴν εἰς τὸν Μακαριώτατον Ἁγιον Πρόεδρον, καὶ εἰς ὅλα τὰ μέλη τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς ἡμῶν Συνόδου, ἵνα διανύσωμεν αἰσίως τὴν Συνοδικὴν μας περίοδον, καταξιώσῃ δὲ τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Κύριον Δωρόθεον, ἵνα ἐπὶ πολλὰ καὶ μακρὰ ἔτη κλεῖξῃ καὶ κοσμηῇ καὶ λαμπρύνῃ τὸν Ἀρχιεπισκοπικὸν Θρόνον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, ἐπ' ἀγαθῶ τῶν τε νῦν καὶ τῶν ἐπιγινομένων καὶ τῆς Ἁγιωτάτης Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας, ἥτις εἶναι αὐτὴ αὐτὴ ἢ ἀρχαία Ἐκκλησία τῶν ὀκτῶ πρώτων αἰώνων, ἢ Μία, Ἁγία, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία, συνεχίζουσα ἀπαρεγκλίτως καὶ ἀπαρασαλεύτως μέχρι σήμερον τὰς Ἱερὰς Παραδόσεις καὶ τὴν ὠραίαν καὶ ἔνδοξον καὶ Ὁρθόδοξον διδασκαλίαν καὶ ἱστορίαν Της.

Εἶτα, λαβὼν τὸν λόγον ὁ Βασιλικὸς Ἐπίτροπος, Καθηγητῆς κ. Ἰωάννης Καρμίρης, εἶπε τὰ ἑξῆς :

Ἐπιθυμῶ καὶ ἐγώ, Μακαριώτατε, νὰ διαδηλώσω ἀπᾶς ἔτι τὴν ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ, τῇ διαβεβαίωσει καὶ τῇ ἐνθρονίσει τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος ἐκφρασθεῖσαν βαθεῖαν χαρὰν καὶ ἱκανοποίησιν τοῦ ὀρθοδόξου ἐκκλησιαστικοῦ πληρώματος τῆς Χώρας, ἀπὸ τοῦ σεπτοῦ ἡμῶν Ἀνακτος καὶ τῆς Κυβερνήσεως μέχρι τῶν μεγάλων μαζῶν τοῦ βαθύτατα θρησκευόντος εὐσεβοῦς Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, καὶ νὰ ἐδχηθῶ πλήρη ἐπιτυχίαν τοῦ μεγάλου ἔργου, ὅτι ἐπιωμίσθητε.

Ἡ μέχρι τοῦδε μακρὰ ἐκκλησιαστικὴ δραῖσις καὶ ἡ ἀκριβὴς γνῶσις τῶν φλεγόντων ἐκκλησιαστικῶν προβλημάτων, τῶν ἐπιδεομένων ἀμέσων λύσεως, ὡς καὶ ἡ σύνεσις, ἡ συντηρητικότης καὶ ἡ ἀφοσίωσις εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Παράδοσιν καὶ ἡ βαθεῖα θεολογικὴ, καὶ διὰ καὶ νομοκανονικὴ, κατάρτισις καὶ συγγραφικὴ ἀπόδοσις Ὑμῶν, πάντα ταῦτα ἐγγυῶνται ὅτι καὶ νῦν ἐν τῇ πηδαλιονχίᾳ τῆς ἀγιωτάτης Ὁρθοδόξου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας θὰ ἰσχυρῶς νὰ προωθήσῃτε, καθ' ὃν τρόπον εἶπεν ὁ πρώτος τῆ τάξεως Σεβασμιώτατος Βεροῖας, πρὸς τὴν εὐκαταὴν λύσιν τῶν τὰ μεγάλα ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα, περὶ τὰ ὁποῖα ἀπὸ μακροῦ ἀσχολεῖται ἢ Ἱερὰ Σύνοδος, ἔχοντες ἀμέριστον τὴν βοήθειαν καὶ συμπαραστάσιν Αὐτῆς τε καὶ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν ἐκ τῶν λαϊκῶν δυναμένων καὶ ἀγαπώντων τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν, μέχρι

καὶ αὐτοῦ τοῦ Ἀνωτάτου Ἀρχοντος τῆς Χώρας καὶ κατὰ τὸ Σύνταγμα προστάτου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἡμῶν, τοῦ ἐπανελημμένως κατὰ τὸ πρόσφατον παρελθόν ἐκδηλώσαντος ζωηρότατον ἐνδιαφέρον ὑπὲρ Αὐτῆς καὶ ὅλως ἰδιαίτερος ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου.

Μακαριώτατε, αἱ προσευχαὶ καὶ αἱ εὐχαὶ σύμπαντος τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ πληρώματος θὰ συνοδεύωσιν Ὑμᾶς εἰς τὸ ἱερὸν ἀλλὰ καὶ βαρὺ ἔργον Σας, εἴη δὲ καὶ ὁ Παντοδύναμος Θεὸς ἀντιλήπτωρ καὶ βοηθὸς Ὑμῶν.

Ἐπὶ τούτοις, χαιρετίζω ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοὺς νέους Σεβασμιωτάτους Συνοδικούς Συνέδρους, διὰ τῶν ὁποίων ἀνευῆθη καὶ συνεπληρώθη, κατὰ νόμον, ἢ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος, εὐχομαι πλήρη εὐδῶσιν τοῦ προκειμένου Αὐτῇ ἔργου κατὰ τὸ δευτερον ἡμῶν τῆς ἀγομένης 101ης Συνοδικῆς περιόδου, τὸ ὁποῖον ἔργον θὰ ἐνισχύσῃ καὶ ἡ μετ' εὐλαβοῦς στοργῆς περιβάλλουσα τὴν Ἐκκλησίαν ἐθνικὴ Κυβέρνησις ἡμῶν.

Μετὰ ταῦτα, κατηρτίσθησαν αἱ Συνοδικαὶ Ἐπιτροπαί, ὡς ἀλλαχοῦ τοῦ παρόντος σημειοῦται, καὶ ἡ συνεδρία ἐλύθη, ἵνα ἐπαναληφθῇ αὔριον, 18ην τρέχοντος.

ΒΑΣΙΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑΙ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Ὁ ὑποσημειούμενος εἶχε τὴν εὐκαιρίαν, διὰ δευτέραν φοράν, νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν Ρωσίαν κατὰ τὸ 1935. Ὡς ἐκ τούτου, ἐγνώρισε κάπως τὰς συνθήκας, ὑπὸ τὰς ὁποίας ἐργάζεται τὸ κομμουνιστικὸν σύστημα.

Ἐν πρώτοις, ὁ κομμουνισμὸς θεωρεῖ τὴν χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν ὡς πρόσκομμα καὶ ἐμπόδιον εἰς τὰς ἐνεργείας του. Καὶ δι' αὐτὸ εἰς πολλὰ μέρη φανερὰ ἐκήρυξε τὸν πόλεμόν του κατὰ τῆς Ἐκκλησίας. Ὅταν εἶχεν ἀρχίσει ἢ ἐπανάστασις εἰς τὴν Ρωσίαν, ἔλαβον χώραν τρομεροὶ διωγμοὶ τῶν χριστιανῶν εἰς ὅλας τὰς ἐπαρχίας τῆς. Ὁ συστηματικὸς διωγμὸς, βεβαίως, κατὰ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐν Ρωσίᾳ ἔχει κάπως σταματήσει ἐπὶ τοῦ παρόντος καὶ οἱ χριστιανοὶ ἡμποροῦν τώρα νὰ εἰσέρχονται ἐλεύθερα εἰς τοὺς ἱεροὺς ναοὺς διὰ τὴν θρησκευτικὴν των λατρείαν, ἀλλὰ προσέβη εἰς τὴν ὀπισθοχώρησιν αὐτὴν διὰ νὰ ἐξυπηρετηθῇ προφανῶς διὰ τῆς Ἐκκλησίας εἰς τοὺς ἀπωτέρους σκοποὺς του.

Εἶναι γεγονός, ὅτι ὁ κομμουνισμὸς προσπαθεῖ μὲ τρόπον ν' ἀδυνατίσῃ τὴν Ἐκκλησίαν ἢ νὰ τὴν συντρίψῃ τελείως. Καὶ ἔχει τὰς μεθόδους του πρὸς τοῦτο. Πρῶτον, τὴν ἐπίθεσιν διὰ τῆς προπαγάνδας. Δὲν παρουσάζεται ἐπισήμως ὁ κομμουνιστὴς εἰς οὐδεμίαν θρησκευτικὴν τελετὴν, ἔστω καὶ ἐάν, τελευταίως, ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος εἶπεν εἰς κάποιον μικροσύνσκεψιν, ὅτι «καὶ αὐτὸς εἶναι χριστιανὸς ὀρθόδοξος». Δὲν ἀναφέρει οὐδὲ λέξιν συμπαιθείας διὰ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ συστηματικῶς εἰρωνεύεται αὐτὴν καὶ τὰς τελετάς τῆς καὶ ἐξογκώνει διάφορα, τυχόν, ἀτοπήματα τοῦ ἱεροῦ

Κλήρου της, ἐν ᾧ, ἐξ ἄλλου, παρασιωπᾷ ἄλλα, τὰ ὅποια ἔχουν ἀνάγκη ἐξάρσεως.

Ὁ κομμουνισμὸς καὶ θεωρητικῶς καὶ πρακτικῶς διδάσκει, ὅτι δὲν ὑπάρχει Θεός, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἄλλος κόσμος, ἐκτὸς τοῦ κόσμου αὐτοῦ, ὅτι δὲν ὑπάρχει Χριστὸς—Σωτὴρ καὶ ὅτι δὲν ὑπάρχει ἄλλη βοήθεια, τὴν ὅποιαν θὰ ἤμποροῦσε νὰ ἐπικαλεσθῆ ὁ ἄνθρωπος ἐξω ἀπὸ τὰς ἰδίας του ἀνθρωπίνους δυνάμεις καὶ πηγὰς. Ὁ κομμουνισμὸς εἶναι, δηλαδὴ, ὑλιστικὸς καὶ ἀποδίδει ὅλα τὰ ἱστορικὰ γεγονότα τοῦ κόσμου εἰς οἰκονομικὰ αἰτία, χωρὶς νὰ βλέπῃ οὐδαμοῦ τὸν δάκτυλον τοῦ Θεοῦ.

Εἶναι βασικὴ, ἐξ ἄλλου, ἡ διαφορὰ, τὴν ὅποιαν ὁ κομμουνισμὸς ἔχει εἰς τὴν διδασκαλίαν περὶ τοῦ ἀνθρώπου. Ἐν ᾧ ὁ Χριστιανισμὸς διδάσκει ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι τέκνον τοῦ Θεοῦ, «β ρ α χ ὺ τ ι π α ρ' ἄ γ γ ἔ λ ο υ ς ἡ λ α τ τ ω μ ἔ ν ο ς», προωρισμένος νὰ ζῆσιν καὶ εἰς μίαν ἕλλην αἰωνίαν ζωὴν, ὁ κομμουνισμὸς διδάσκει, ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν ἔχει καθ' ἑαυτὸν οὐδεμίαν ἀξίαν, ἀλλ' ἔχει ἀξίαν μόνον διὰ Κράτος. Ἐάν, δηλαδὴ, τὸ Κράτος θέλῃ νὰ δώσῃ εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐλευθερίαν, ἤμπορεῖ. Ἄλλ' ἤμπορεῖ καὶ νὰ τὴν ἀποσύρῃ εἰς οἰανδήποτε στιγμὴν.

Ὁ μαρξικὸς κομμουνισμὸς διδάσκει, ὅτι τὸ ἄτομον δὲν ἔχει δικαιώματα ἀφ' ἑαυτοῦ, ὅτι δὲν ἔχει ἀξίαν καὶ ὅτι ἤμπορεῖ νὰ χρησιμοποιηθῆ τοῦτο, ὅπως θέλει ἡ Πολιτεία. Δι' αὐτὸ καὶ βλέπομεν σήμερον εἰς τὰς κομμουνιστικὰς χώρας ἐν νέον εἶδος τρομερᾶς δουλείας. Ὑπάρχουν εἰς τὴν Ρωσίαν τώρα ἑκατομμύρια ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι ἐργάζονται ὡς σκλάβοι, μετακινούμενοι ἀπὸ τὰς πατρίδας των καὶ τὰ σπίτια των αὐτοστιγμεί, διὰ νὰ ἐργασθοῦν ἄλλαχού, ἐὰν τὸ Κράτος σκεφθῆ τοῦτο. Τὰ δίκαια τοῦ ἀτόμου, δηλαδὴ, ἀγνοοῦνται τελείως· καί, κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ἔχει ἀναπτυχθῆ σήμερον εἰς τὴν Ρωσίαν, καὶ ἰδιαιτέρως εἰς τὴν Σιβηρίαν, μία νέα μορφή σκλαβιάς ἀνηκούστου.

Ἰσως καὶ ἡ Ἐκκλησία, ἡ μᾶλλον οἱ ἄνθρωποι τῆς Ἐκκλησίας, νὰ μὴ ἔκαμαν, κατὰ διαφόρους ἐποχὰς, ὅτι καὶ ὅσα θὰ ἔπρεπε νὰ κάμῃ, ἀλλ' ἐξακολουθεῖ ὅμως νὰ διδάσκη τὴν ἰδίαν πάντοτε ὀρθὴν καὶ βασικὴν διδασκαλίαν: «Ὅτι κάθε ἄνδρας καὶ κάθε γυναῖκα, οἰουδήποτε χρώματος ἢ τάξεως ἢ ἡλικίας, ἔχει, ἐναντι τοῦ Θεοῦ, τὴν ἰδίαν ἀξίαν καί, ἐπομένως, τὰ ἴδια δικαιώματα ἐπὶ τῆς ἐλευθερίας· καὶ αὐτό, ἀκριβῶς, εἶναι ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον ἀρνεῖται ὁ κομμουνισμὸς, ὁ ὁποῖος μεταχειρίζεται τὰς ἀνθρωπίνους ὑπάρξεις ὡς ἀπλᾶ νευρόσπαστά, χρησιμοποιούμενα ὅπως τὸ Κράτος θέλει, χωρὶς νὰ ἤμπορῇ τὸ ἄτομον νὰ ἐκφράσῃ ἐλευθερα οὐδὲ τὴν γνώμην του.

Ἐπὶ πλέον, ἐν ᾧ ἡ Ἐκκλησία διδάσκει, ὅτι ὑπεράνω ὅλων τῶν ἀνθρωπίνων νόμων εἶναι ὁ Νόμος τοῦ Θεοῦ, τὸν ὅποιον Νόμον πρέπει ὅλοι νὰ σέβωνται ἀσχέτως τοῦ ποῦ κατοικοῦν, διότι εἶναι ἀναλλοίωτος καὶ αἰώνιος, ὁ κομμουνισμὸς ἀρνεῖται τοῦτο καθ' ὁλοκληρίαν. Διδάσκει, ὅτι «ἐκεῖνο ποῦ ἐξυπηρετεῖ τὸ Κράτος, ἐκεῖνο εἶναι καὶ τὸ δίκαιον, καὶ ἐκεῖνο ποῦ βλάπτει τὸ Κράτος, ἐκεῖνο εἶναι καὶ τὸ ἄδικον». Ἦμπορεῖ, τουτέστι, σύμφωνα μὲ τὴν κομμουνιστικὴν θεωρίαν, τὸ ἄτομον,

εἰς ὀρισμένας περιπτώσεις, νὰ ψευσθῆ ἢ νὰ ἀπατήσῃ ἢ καὶ νὰ καταστρέψῃ τὰ τοῦ ἄλλου, ἐὰν αὐτὸ πρόκειται νὰ βοηθήσῃ εἰς τὸ Κράτος.

Ὁ κομμουνισμὸς δηλαδὴ ἀλλάσσει τοὺς περὶ δικαίου καὶ ἀδίκου νόμους, ἀναλόγως μὲ τὰς ἀνάγκας καὶ τὴν πολιτικὴν του. Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον εἶναι ὀρθὸν εἰς τὸν νοῦν τοῦ κομμουνιστοῦ τὴν μίαν ἡμέραν, ἤμπορεῖ νὰ εἶναι ἄδικον τὴν ἄλλην ἡμέραν, ἐάν, ἐν τῷ μεταξύ, ἔχει ἀλλάξῃ ἡ πολιτικὴ του. Μὲ ἄλλας λέξεις, δὲν ἀναγνωρίζει, ὅτι ὑπεράνω ὅλων τῶν ἀτόμων καὶ τῶν Κρατῶν καὶ τῶν Ἐθνῶν ὑπάρχει ὁ Νόμος τοῦ Θεοῦ, ἀκατάλυτος καὶ ἀκλόνητος.

Πρέπει νὰ προστεθοῦν ἐδῶ καὶ ὀλίγα λέξεις σχετικῶς μὲ τὴν ἐκπαίδευσιν. Ὁ κομμουνισμὸς θέτει δυνατὸ χέρι ἐπὶ τῶν σχολείων, διὰ νὰ διδάξῃ εἰς τὰ παιδιά τὸν ὑλισμὸν καὶ τὴν ἀθεΐαν. Καὶ εἰς τὰ τῆς πρώτης ἀκόμη ἐκπαιδύσεως Σχολεῖα, ὅπως ἀντελήφθην, διδάσκεται ἡ πεπαλαιωμένη δαρβινεῖος θεωρία. Ὅταν οἱ κομμουνισταὶ κατέλαβον, κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, διάφορα ἄλλα Κράτη, εἶπον: «Δὲν θὰ ἐπέμβωμεν εἰς τὰ τῆς θρησκευτικῆς ἐκπαιδύσεως». Ἀλλά, ἔπειτα ἀπὸ ὀλίγας ἡμέρας, ξεχνοῦν τὴν δὴλωσίν των. Ἀρχίζουν νὰ ἐπεμβαίνουν κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε κανεὶς ἐπιθεωρητῆς ἐκπαιδύσεως νὰ μὴ εἶναι ἐλεύθερος νὰ ἐξαπολύσῃ οὔτε καὶ μίαν ἀπλὴν ἐκπαιδευτικὴν ἐγκύκλιον, ἐὰν αὐτὴ δὲν περάσῃ προηγουμένως ἀπὸ τὸ «ἀρμόδιον» τμήμα. Αὐτὰ ἐν ὀλίγοις περὶ κομμουνισμοῦ.

ΓΕΡΜΑΝΟΣ ΠΟΛΥΖΩΓΙΔΗΣ

Ἐπίσκοπος Νύσσης

Ο ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ε' ΚΑΙ Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ

Γρηγόριος ὁ Ε' καὶ πρὶν ἀκόμη ἀναβῆ εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον, εἶχε τρανῶς ἐκδηλώσει τὸν πρὸς τὰ ἑλληνικὰ Γράμματα καὶ τὴν τῶν Ἑλλήνων ἐν γένει μόρφωσιν ἔνθεον ζήλόν του, κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους τῆς στυγνῆς δουλείας τοῦ Γένους, ὅτε ὑπὸ ἀπηνουῶς τυραννίας κατεδιώκετο πᾶσα αὐτοῦ πρὸς τὰ Γράμματα καὶ τὴν παιδείαν ἐν γένει ἔφρασις καὶ πᾶς φωτισμὸς, ἐντὸς ἐρεβώδους σκότους οὕτω διατελοῦντος ἀπὸ αἰώνων. Ἐχων εἰς ἄκρον φιλόμουσον πατέρα, ὦν δὲ καὶ ὁ ἴδιος δεξιωτάτης φύσεως, διήκουσε τὰ πρῶτα ἑλληνικὰ μαθήματα ἐν τῇ ἀκμαζούσῃ τότε Σχολῇ τῆς ἰδιαιτέρας του πατρίδος Δημητσάνης. Εἶτα δ' ἐλθὼν εἰς Ἀθήνας καὶ διετίαν ὅλην ἀκούσας τὰ ἑλληνικὰ μαθήματα ἐν τῇ Σχολῇ τοῦ Κοινοῦ, μετέβη εἰς Σμύρνην, ἐνθα προσκολληθεὶς παρὰ τῷ θεῷ αὐτοῦ, ὅστις ἦτο ἐκκλησιάρχης τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, ὑπηρετεῖ ἐν τῷ ναῷ βοηθῶν αὐτόν.

Ἀλλά, διαφλεγόμενος πάντοτε ὑπὸ διακαοῦς πύθου ἀνωτέρας παιδείας, ἠμροᾶτο κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἀνέσεως αὐτοῦ μαθήματα ἐν τῇ περιλειπῇ τῆς Σμύρνης Εὐαγγελικῇ Σχολῇ, ἐν ᾗ ἐλαμπεν ἐν μέσῳ ὅλων τῶν μαθητῶν διὰ τὴν ἐπιμέλειαν, τὴν σεμνότητα καὶ θρησκευτικὴν του εὐλάβειαν.

Τότε ὁ θεῖος αὐτοῦ, κατιδὼν τὸν μύχιον αὐτοῦ καὶ ἀτέρμονα πρὸς τὰ Γράμματα πόθον καὶ κρίνων ἀνεπαρκεῖς τὰς γνώσεις τῶν ἐκεῖ διδασκόντων, ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς Πάτμον, ἐνθα ἤκμαζε τότε ἀνωτέρα Σχολή, κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους, ἐξάρχουσα ὅλων τῶν ἐν Τουρκίᾳ ἐλληνικῶν Ἐκπαιδευτηρίων, ἐν ἧ Δανιὴλ μὲν ὁ Κεραμεὺς ἐδίδασκεν ἐλληνικὴν φιλολογίαν, τὰ δὲ ἀνώτερα φιλοσοφικὰ μαθήματα ἐδίδασκε Βασίλειος ὁ Κουταληνός. Μετὰ τὸ πέρας τῶν σπουδῶν ὁ Γρηγόριος, ποθῶν νὰ ἀποσυρθῆ διόλου ἀπὸ τῶν γηίνων, ἵνα ἐπιδοθῆ ἐν ὅλῃ αὐτοῦ τῇ ψυχῇ εἰς τὴν μελέτην τῆς ἄνω σοφίας, τῆς μὴ φθειρομένης, καὶ φανῆ οὕτω χρήσιμος πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, ὑπὲρ τῆς ὁποίας ἀπὸ παιδὸς εἶχεν αἰσθανθῆ ἀγάπην καὶ στοργὴν ἀνυπερβλήτον, κατέφυγεν εἰς τινὰ μικρὰν Μονὴν τῶν Σποράδων, ἐν ἧ, κατὰ Γεδεῶν, καρεῖς μοναχὸς μετωνομάσθη Γρηγόριος, Γεώργιος πρότερον καλούμενος, δι' ὑπερ στάδιον εἶχε θερμὴν κλίσιν, κατὰ τὸν Τερτσέτην, ἐκεῖ δὲ ἀνέπτυξε τὴν πολυμάθειάν του, ἀναγινώσκων ἀόκνως τὰ ἀρχαῖα προγονικὰ συγγράμματα καὶ ἐν τῇ πνευματικῇ γαλήνῃ ἐμβαθύνων εἰς τὰ νοήματα αὐτῶν. Τοιοῦτος λοιπὸν ἐραστὴς τῆς φιλολογίας ὢν ὁ Γρηγόριος ἀπὸ παιδῶν ἀκόμη, δὲν εἶναι διόλου παράδοξον διὰ τὸν ἐνθερμον ζῆλόν του ὑπὲρ τῆς παιδείας, ὃν μετὰ ταῦτα ἐξεδήλωσε παντοιοτρόπως ἐν τῇ μεγάλῃ σταδιοδρομίᾳ του ὁ νεαρὸς ἐκεῖνος καὶ πλήρης ἐνθέου ζήλου μοναχὸς, φωτισθεὶς διὰ τῆς γνώσεως τῆς ἐλληνικῆς παιδείας. Ἐκτοτε, φαίνεται, ἤρχισεν ἀπ' αὐτῆς καὶ μόνῃς τῆς παιδείας νὰ προσδοκᾷ αἴσιον μέλλον διὰ τὸ ὑπόδουλον Γένος, φρονῶν ὀρθῶς, ὅτι ἀφοῦ αὐτὸ φωτισθῆ ἀρκούντως ὑπὸ τῆς γνώσεως καὶ τῶν Γραμμάτων, τότε μόνον θὰ δυνηθῆ ν' ἀποσείη τὰ δεσμὰ τῆς δουλείας, τὰ ὁποῖα ἐβάρυναν ἀδυσωπῆτως τὸν τράχηλόν του. Ἦρχισε δὲ τὸ μέγα τοῦτο ἔργον ὁ φιλόπονος καὶ φιλόπατρις λευίτης, κατὰ πρῶτον ὡς πρωτοσύγκελλος τοῦ Μητροπολίτου Σμύρνης· ἐν ἔτει 1781 ἐπισκεφθεὶς ἐπ' ἀδείᾳ τὴν ἰδιαιτέραν αὐτοῦ πατρίδα καὶ τὴν Σχολὴν αὐτῆς, ἐν ἧ εἶχε μάθει, ὡς εἶδομεν, τὰ πρῶτα γράμματα, ἀμέσως προσῆλθεν ἀρωγὸς ταύτης, προσενεγκὼν ἱκανὸν χρηματικὸν ποσόν, ὅπως κτισθῶσιν ἐν αὐτῇ δωμάτια, ἐνθα νὰ κατοικῶσι δωρεὰν οἱ ἄποροι μαθηταὶ ἐκ τε τῆς Πελοποννήσου καὶ τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου.

Τὸν ζῆλον τοῦτον ὑπὲρ τῆς παιδείας ἀμέσως βραδύτερον ἐξεδήλωσεν ἀκόμη θερμότερον ὁ Γρηγόριος, ὅτε Μητροπολίτης Σμύρνης πλέον ὢν ἐν ἔτει 1785, ἐξεφώνησε μίαν γλαφυρωτάτην παραίνεσιν πρὸς τοὺς φιλομούσους Σμυρναίους, ὑπὲρ τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς, ὅπως προσέλθωσιν ἀρωγοὶ αὐτῆς διὰ χρηματικῶν εἰσφορῶν, πρῶτος δ' αὐτὸς δούς τὸ παράδειγμα, προσήνεγκεν χρηματικὴν εἰσφορὰν διὰ τὴν Σχολὴν, ὡς καὶ βιβλία διὰ τὴν βράβευσιν τῶν ἐπιμελεστέρων αὐτῆς μαθητῶν. Δὲν ἐλησμόνησε κατὰ τὸ μικρὸν τοῦτο διάστημα τῆς Ἀρχιερατείας του καὶ τὴν Σχολὴν τῆς πατρίδος του, ἀναλαβὼν τὴν προεδρίαν μίας ἐπιτροπῆς, δεχομένης τὰς εἰσφοράς τῶν φιλομούσων Ἑλλήνων ὑπὲρ αὐτῆς. Καὶ αὗται μὲν συνοπτικῶς εἶναι αἱ ἐνέργειαι τοῦ Γρηγορίου, αἱ ὁποῖαι συνέβαλον εἰς τὴν ἀφύπνισιν τοῦ ὑπὲρ τῆς παιδείας πόθου τοῦ ὑποδούλου Γένους.

Πρώτη Πατριαρχία Γρηγορίου τοῦ Ε'.

Ἡ ἀγλαόκαρπος ὁμως ὑπὲρ τῆς ἐλληνικῆς παιδείας δράσις τοῦ Γρηγορίου ἄρχεται ἀφ' ἧς στιγμῆς ἀνήλθεν οὗτος εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον τῆς Βασιλευούσης. Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1797 ἀναφαίνεται, κυρίως εἰπεῖν, τὸ περίκλυτον στάδιον τοῦ μεγάλου Πατριάρχου, καθ' ὃ καὶ κατὰ τὰς τρεῖς Πατριαρχίας αὐτοῦ ἐπραξεν, ὡς ὁ μέγας καὶ ὑπέρφωτος δαδούχος τῆς ἐλληνικῆς παιδείας, διαχέων τὸν φωτισμὸν πλουσιώτατον δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ εἰς ἅπαν τὸ Γένος, τὸ ὁποῖον ἐκθαμβὸν ἤρχισε νὰ βλέπῃ τὸ λαμπρὸν μέλλον, ὅπερ ἡ παιδεία διήνοιγεν ἐνώπιόν του. Πρῶτος αὐτὸς ἐξ ἀπάντων τῶν ἱεραρχῶν, καθὼς γράφει πρὸς αὐτὸν ὁ διδάσκαλος Κομμνητᾶς, «ὁ παιδεῖα κεκοσμημένος, παντοίαις κατηγλαϊσμένος ἀρεταῖς (κ.λ.π.)» κατήρξατο τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ μεγαλοῦ σχεδίου του, ἰδρύσας ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τὸ ἐθνικὸν τυπογραφεῖον, διὰ νὰ ἀνατυπῶνται ἐν αὐτῷ ἀνέτως ὅλα τὰ βιβλία τὰ τε ἱερὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὰ ἄλλα ἐλληνικὰ συγγράμματα πρὸς ἐκμάθησιν τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης καὶ διόρθωσιν τῶν ἡθῶν τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ, ὅστις διετέλει τότε εἰς μεγάλην ἀμάθειαν, εἰς βαθύτατον εὐρισκόμενος σκότος. Τὸ τυπογραφεῖον τοῦτο κατάρθωσεν ὁ Γρηγόριος νὰ περιβάλῃ καὶ διὰ τοῦ κύρους τῶν πολιτικῶν Ἀρχῶν, ἵνα ἀκωλύτως ἐργάζεται πρὸς ὠφέλειαν καὶ πλουτισμὸν τῶν γνώσεων τοῦ εὐσεβοῦς πληρώματος. Τοῦτο κατ' ἀρχὰς μὲν ὀνομάσθη τυπογραφεῖον τῶν Πατριαρχείων Κωνσταντινουπόλεως, εἶτα δὲ τυπογραφεῖον τοῦ Γένους, διετηρήθη δὲ καὶ ἐπλουτίσθη καὶ μετὰ τὸν ἐλληνικὸν ἀγῶνα. Σφραγὶς ἰδιαιτέρα ἔφερε τὸ ὄνομα τοῦ Γρηγορίου καὶ τὸ ἔτος τῆς ἰδρύσεως 1798. Τὸ αὐτὸ ἔτος ἐξεδόθη ὑπ' αὐτοῦ ἡ κατὰ ἀθέων χριστιανικὴ ἀπολογία, ἀξιώσει καὶ συστάσει τοῦ Πατριάρχου. Ὡσαύτως ἐξεδόθη καὶ θρησκευτικὸν βιβλίον, «Ὁρμος Σωτηρίας», ἐπαινεθὲν ὑπὸ τοῦ Γρηγορίου. Σὺν τῇ ἐργασίᾳ δὲ ταύτῃ ὁ Πατριάρχης ἐθεώρησε σκόπιμον νὰ προστατεύῃ ὅσον ἡδύνατο καὶ τὰ ὑπάρχοντα πανταχοῦ σχολεῖα τοῦ ἐλληνικοῦ Γένους, καὶ νέα τοιαῦτα νὰ ἰδρῦσῃ. Ἐνίσχυσε δὲ κατὰ πρῶτον τὴν μεγάλην τοῦ Γένους Σχολὴν, προσαρτήσας αὐτῇ τὴν ἐν Πριγκήπω Μονὴν τοῦ Σωτήρος Χριστοῦ, ἐνίσχυσε τὰ προνόμια τῆς Μονῆς Φιλοσόφου ἐν Γορτυνίᾳ, ὑφ' ἧς συνετηρεῖτο ἡ Σχολὴ Δημητσάνης, εἰς τὴν ὁποίαν ἀπέστειλε κιβώτιον βιβλίων, ἐκτυπωθέντων ἐν τῷ τυπογραφεῖῳ τοῦ Γένους. Ἄλλὰ καὶ περὶ τῆς Σχολῆς τῶν Ἰωαννίνων ἐμερίμνησεν ὁ μέγας Πατριάρχης, τῆς ὁποίας ὁ διαπρεπὴς σοφὸς Κοσμάς Μπαλάνος διὰ θερμοτάτης ἐπιστολῆς του παρεκάλει αὐτὸν, «ὡς φιλόμουσον τῶν Μουσῶν τρόφιμον νὰ μὴ παραβλέψῃ τὴν Σχολὴν, ἀλλὰ νὰ ἐξακολουθῆ εὐεργετῶν αὐτὴν πατρικῶς». Ἐν τέλει τῆς ἐπιστολῆς του ὁ σοφὸς Κοσμάς Μπαλάνος εὐλογεῖ τὸν Θεόν, ὅστις «εἰς καταρτισμὸν τοῦ χριστιανικοῦ πληρώματος ἔθεσε τὸν λύχνον ἐπὶ τῆς λυχνίας, ὥστε νὰ διαφωτίσῃ διὰ τῶν παρ' αὐτοῦ ἐκπεμπομένων λαμπηδόνων τοὺς ἐν τῷ σκότει τῆς ἀγνωσίας καθεύδοντας». Πλὴν ὁμως τοῦ Κοσμά Μπαλάνου καὶ ὁ σχολάρχης Σίφνου, ὁμοίως χαιρετίζων τὴν ἀνάρρησιν τοῦ Πατριάρχου, γράφει πρὸς αὐτὸν περίπου τὰ ἑξῆς.

«Ὁπόσης χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης ἐνεφορήθη, μαθὼν τὸν προβιβασμὸν τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος, γραφῆ παραδοῦναι οὐ δύναμαι... Νῦν ἀληθῶς ἐτέθη ὁ λύχνος ἐπὶ τὴν λυχνίαν». Ἐπίσης δὲν ἐλησμόνησεν ὁ Γρηγόριος καὶ τὴν Σχολὴν τῆς Πάτμου, ἐν τῇ ὁποία ἐξεπαιδεύθη, διάπυρον ἀείποτε στοργὴν τηρῶν πρὸς αὐτήν, διὸ καὶ ἐγκωμιάζει τὴν ἱστορικὴν νῆσον, διὰ τὰ δύο νεώτερα αὐτῆς ἰδρύματα. Τὸ γεραρὸν καὶ σεβάσιμον μοναστήριον τοῦ Θεολόγου καὶ τὴν πλουσίως καρποφοροῦσαν ταύτην Σχολὴν, προξενούντα ἀμφότερα κλέος εἰς τὸ εὐσεβὲς ἡμῶν χριστεπώνυμον πλήρωμα. Ἄλλ' ἐν ᾧ οὕτω λαμπρῶς εἶχεν ἐγκαινιάσει τὴν πρώτην πατριαρχίαν τοῦ Γρηγόριος ὁ Ε', ἤρχισαν μεγάλα πολιτικὰ γεγονότα νὰ συνταράσσωσι τὴν Εὐρώπην. Ὁ Ναπολέων διὰ τῆς Γαλλίας κατέκτα τὸν κόσμον συμμαχίαι ἐσχεδιάζοντο καὶ ὁ Ἑλληνισμὸς συνεταράσσετο καὶ Ἐταιρίαι κατηρτίζοντο πρὸς ἐνοπλον ἐξέγερσιν κατὰ τοῦ τυράννου. Εἰς τὴν δύσκολον αὐτὴν θέσιν τῶν πραγμάτων, ὁ Γρηγόριος, φανταζόμενος τὴν Ἑλλάδα ὡς ἐν ὕλον, ὕπερ ἔπρεπε πρῶτον νὰ μορφωθῇ δι' ἠθικῆς ἀναπλάσεως οὐχὶ διὰ μόνης τῆς ἐν τοῖς ὅπλοις ἐμμέσου ἐξασκήσεως, ἀλλὰ δι' ὑπομονῆς μακρᾶς, εἰργάσθη, ὥστε νὰ συντελεσθῇ ἡ πνευματικὴ αὐτοῦ ἀνάπλασις, πρῶτον διὰ τῆς καθολικῆς μορφώσεως καὶ προπαρασκευῆς τοῦ λαοῦ, ἕως οὗ ἔλθῃ ἡ εὐλογημένη ὥρα τῆς ἐνόπλου δράσεως. Αὐτὸ ἦτο τὸ πρόγραμμα τοῦ Γρηγορίου τοῦ Ε' εἰς τὸν ἀναβρασμὸν ἐκεῖνον τῶν πνευμάτων ἀτινα ἐξήρεθίσεν ἡ Γαλλικὴ Ἐπανάστασις. Εἰς τὴν ἐφαρμογὴν δὲ τούτου θεωρῶν ἀναγκαίαν τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἐν Ἑλλάδι Μονῶν, αἵτινες ἐθεωροῦντο καὶ ἤδη ὑπ' αὐτοῦ φυτώρια ἐλευθερίας καὶ μορφώσεως τῶν ὑποδούλων Ἑλλήνων, ἐμερίμνησε περὶ τῆς ἐξαπλώσεως αὐτῶν, ἵνα χρησιμεύσωσιν ἐν τῷ Ἐθνῷ ὡς κέντρα τῶν Γραμμάτων. Οὕτω, λοιπόν, εἰργάζετο ὁ Γρηγόριος ὑπὲρ τοῦ Ἐθνους, ὁπότε ἠκούσθη ὅτι ὁ Ναπολέων παρεσκευάζετο διὰ τὴν ἐστρατείαν κατὰ τῆς Συρίας. Τότε, εἰς τὴν κρίσιμον αὐτὴν τῆς Τουρκίας περίστασιν, ὅτε αὐτὴ ἤθελε νὰ ἔχῃ ἐν ἀταραξίᾳ τὸ ἑλληνικὸν Γένος, Γρηγόριος ὁ Ε', κατασυκοφαντηθεὶς ὑπὸ τινῶν ἀρχιερέων, οἵτινες ἤθελον διαρκῶς ἀπὸ ἐξῆν παλαιᾶν νὰ παραμένωσιν εἰς τὴν βασιλεύουσαν, ἐν ᾧ ὁ Γρηγόριος εἶχε διατάξει αὐτοὺς, μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων των, νὰ ἀπέρχωνται εἰς τὰς ἐπαρχίας των, ἐχαρακτηρίσθη ὑπὸ τῆς Ὑψηλῆς Πύλης ὡς βίαιος καὶ ἀνίκανος εἰς διατήρησιν τῆς τῶν λαῶν ὑποταγῆς, καθηρέθη καὶ ἐξωρίσθη εἰς Ἁγιον Ὄρος τῷ 1798 κατὰ Δεκέμβριον μῆνα μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου 1806. Οὕτω, λοιπόν, ὁ μέγας Ἐθνάρχης ἀπεσύρθη εἰς τὸν Ἄθωνα, ἐνθα μακρὰν τῆς τυραννικῆς ἐξουσίας διεβίου χιλιάδες ψυχῶν ἀφιερωμένων τῷ Ὑψίστῳ. Ἐκεῖ, ἐγκατασταθεὶς ὁ Γρηγόριος ἐν τῇ Μονῇ τῶν Ἰβήρων, κατεγίνετο εἰς τὴν προσφιλεῖ αὐτῷ μελέτην τῶν ἀρχαίων ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων, ἀντλῶν ἐκ τῶν σπουδαίων τοῦ Ἄθω βιβλιοθηκῶν πολυτίμους γνῶσεις καὶ ὅτε μὲν ἐφιλοσόφει μετὰ τῶν ἐπιλέκτων μοναχῶν ἐπὶ τῶν ἀναγνώσεων ἃς ἔκαμεν, ὅτε δὲ μετέφραζε λόγους τοῦ Χρυσόστομου καὶ τοῦ Βασιλείου, ἐπιφυλασσόμενος διὰ τὴν ἔκδοσιν αὐτῶν πρὸς γενι-

κώτερον ὄφελος. Ἐν γένει συνετέλεσε πολὺ διὰ τοῦ ἰδίου παραδείγματος εἰς τὴν ρύθμισιν τῆς διαγωγῆς τῶν ἐν τῷ Ὄρει μοναχῶν καὶ ἰδία τῶν ἡγουμένων, ἐφαρμοζῶν καὶ ἐκεῖ αὐστηρότατα ὅσα πατριαρχεῦον εἶχε διατάξει συνοδικῶς περὶ τῆς ἀνορθώσεως τοῦ Κλήρου.

Δευτέρα Πατριαρχία Γρηγορίου τοῦ Ε'.

Εἰς τοιαῦτα ἡσχολεῖτο ὁ Πατριάρχης, ὅτε ἐκλήθη τὸ δεύτερον εἰς τὸν Πατριαρχικὸν Θρόνον, παραιτηθέντος τοῦ Καλλινίκου Ε' τῷ 1806. Ἀναχωροῦντα τὸν Γρηγόριον ἐξ Ἁγίου Ὄρους, οἱ μοναχοὶ μετὰ δακρύων προέπεμπον, τὸν μέγαν αὐτῶν διδάσκαλον. Ἡ γενομένη ὑποδοχὴ ἐν ΚΠόλει πρὸς τὸν μέγαν Ἐθνάρχην ὑπῆρξεν ὄντως πανηγυρικὴ, τοῦ Κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ κατελθόντος εἰς τὴν παραλίαν. Καίτοι δὲ ἡ δευτέρα αὕτη πατριαρχία συμπίπτει μὲ παμμέγιστα εὐρωπαϊκὰ γεγονότα, ἡ δὲ κήρυξις τοῦ ρωσοτουρκικοῦ πολέμου καὶ ἡ ἀποστασία τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ κατὰ τοῦ Σουλτάνου περιέπλεκε τὴν κατάστασιν τῆς Ἀνατολῆς ἔτι μᾶλλον, καὶ ἐν γένει δὲ ὁ κόσμος ὅλος ἦτο εἰς ἀναστάτῳσιν, ὅμως ὁ Γρηγόριος Ε' ὑπεράνω ὅλων αὐτῶν τῶν γεγονότων, ἀποβλέπων πάντοτε εἰς τὴν ἐξάπλωσιν τῆς παιδείας, ἐξηκολούθησε τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ σχεδίου του ὑπὲρ τῆς μορφώσεως τοῦ Γένους. Καὶ κατὰ πρῶτον διὰ Συνοδικοῦ τόμου καὶ ἄλλων διαταγῶν ἐκάνονισε τὸν τρόπον τῆς διοικήσεως τῶν Ἐπισκόπων καὶ τῶν χειροτονιῶν, ὥστε νὰ χειροτονοῦνται Ἱερεῖς καὶ Διάκονοι χρηστοὶ καὶ ἀμεμπτοὶ κατὰ τὸ ἦθος καὶ ἐρασταὶ τῆς παιδείας καὶ τῶν Γραμμάτων ἐν γένει. Δευτέραν, καθ' ἃ γράφει ὁ Γεδεών, ὁ μέγας ζῆλος τοῦ Γρηγορίου ἐτόνισε τὰς ἰσχυροτέρας νευρὰς τῆς διανοίας του ὑπὲρ τῆς διάδοσεως τῆς παιδείας, διὰ τοῦτο στέφανος ἀφθίτου δόξης περιβάλλει αὐτὸν διὰ τὴν ὑπὲρ τῆς ἀναμορφώσεως τοῦ Γένους προσπάθειάν του. Ἡ ὄθησις αὕτη ὀφείλεται πρωτίστως εἰς τὸν Γρηγόριον, διότι μετὰ πόνου ἔβλεπεν οὕτος, ὅτι πολλὰ σχολεῖα εἶχον κλεισθῆ, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ἀπομεινάντων ὀλίγων δὲν ἔπρεπε τις νὰ ζητῇ πρόοδον, ἕνεκα τῆς κρατούσης καθολικῆς ἀθλιότητος. Τὸ πλεῖστον τοῦ Γένους ἦτο βυθισμένον εἰς ἀπόλυτον ἀγραμματοσύνην, ἀφοῦ καὶ αὐταὶ αἱ ὑπογραφαὶ τῶν Ἐπισκόπων ἔγεμον ἀνορθογραφιῶν. Ὁ Γρηγόριος, θέλων νὰ ἀντιπολεμήσῃ τὴν κατάστασιν ταύτην, μόλις ἀναλαβὼν τὰ ἡνία τῆς Ἐκκλησίας, ἔσπευσε νὰ θέσῃ εἰς ἐφαρμογὴν ὅ,τι καὶ αὐτὸς ἀπὸ πολλοῦ ἐσχεδιάζεν, ὅτι δηλαδὴ ἡ παιδεία ἦτο ἡ ἐναρμόνιος διάπλασις τοῦ νοῦ καὶ τῆς καρδίας, ὅσα δὲ ὑγιέστερον παιδεύονται οἱ Ἕλληνες τοσοῦτω μείζονα λαμβάνουσιν ἔφρασιν τῆς ἐλευθερίας, ἄρα τὰ Γράμματα ἦσαν τὸ πρῶτιστον ἐφόδιον πρὸς ἀνάκτησιν τῆς ἐλευθερίας. Βλέπων ὁ Γρηγόριος τὰς μεγάλας προόδους τῆς ἐν ΚΠόλει μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς, ἐπεσκέπτετο συνεχῶς αὐτήν, ἠύλογοι δὲ καὶ ἐνεθάρρυνε τοὺς διδασκάλους καὶ μαθητὰς αὐτῆς. Εὐρῶν δὲ καὶ τοὺς ὁμογενεῖς τῆς ΚΠόλεως ζηλωτὰς. ἀπεφάσισε τὴν ἔκδοσιν τῆς περιφήμου συνοδικῆς ἐγκυκλίου τῆς 10ης Σ/βρίου 1807, διὰ τῆς ὁποίας συνίστα τὴν μάθησιν τῶν Γραμμάτων ὡς ἔργον θεάρεστον,

τοὺς δὲ ὁμογενεῖς ἐπροθυμοποιεῖ νὰ συστήσωσι σχολεῖα τῶν ἱερῶν Γραμμάτων καὶ Φροντιστήρια τῶν ἑλληνικῶν μαθημάτων, διορίζοντες ἐπιμελεῖς διδασκάλους καὶ χρηστοθήεις. «Προτρεπόμεθα», γράφει πρὸς αὐτοὺς, «καὶ νοθετοῦμεν πατρικῶς καὶ συμβουλευόμεν ἐκκλησιαστικῶς τοὺς κατὰ τόπους συναδέλφους ἡμῶν καὶ τοὺς τιμιωτάτους προσετώτας, ὅπως πληροφοροῦνται καλῶς περὶ τῆς διδασκαλίας καὶ μαθήσεως καὶ τῆς ἀμαθείας τὴν διαφορὰν, καὶ πόσον ἐστὶν ὠφέλιμος τῷ ἀνθρωπίνῳ βίῳ καὶ ἀναγκαῖα καὶ τιμῖα, μὴ ἔχουσα σύγκρισιν μηδεμίαν τῶν ἐν τῷ ἐπικλήρῳ κόσμῳ τούτῳ καλῶν ἢ παιδεία καὶ γνῶσις τῶν ὄντων καὶ τοὺς ἐπαίνους καὶ τὰ ἐγκώμια, ἃ ποιοῦσι πρὸς αὐτὴν πάντες οἱ εὖ φρονούντες καὶ ἔχοντες ἀσφαλῆ τὴν βεβαιότητα ἐκ τῶν θείων ἀποφθεγμάτων τοῦ ἀψευδοῦς στόματος τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτήρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ <ἔρευνάτε γάρ>, φησὶ, <τὰς Γραφάς, ἵνα ἐν αὐταῖς ζωὴν αἰώνιον εὕρητε>». Ἡ ἐντύπωσις τῆς ἐγκυκλίου ταύτης εἰς τὸ Πανελλήνιον ὑπῆρξε καρποφόρος, ἤρξαντο δ' εὐθὺς αἱ ἐνθουσιώδεις ἐκδηλώσεις τῶν λογίων ἀνδρῶν ὑπὲρ τοῦ Γρηγορίου τοῦ Ε'. Ὁ Ἄνθιμος Γαζής, ἀφιερῶν τὴν ἐν Βενετία ἐκδοθεῖσαν τῷ 1807 Ἑλληνικὴν βιβλιοθήκην του εἰς τὸν Πατριάρχην, προσφωνῶν αὐτῷ, μεταξὺ τῶν ἄλλων τὰ ἐξῆς γράφει: «Τοιαύτη εἶναι ἡ ἄγρυπνος προστασία πρὸς τοὺς κρατοῦντας ὑπὲρ τοῦ Λαοῦ, ἵνα ἤρμεον καὶ ἡσύχιον βίον διάγῃ ἡ διὰ τῆς ἡμετέρας προτροπῆς σύστασις τῶν γυμνασίων καὶ ἡ εἰς αὐτὰ πατρικὴ ὑπεράσπισις, διὰ τῶν ὁποίων ἀνακαλοῦνται πάλιν αἱ Μοῦσαι εἰς τὰς ἀρχαίας αὐτῶν καλιάς, μετὰ τῶν ὁποίων ἡ νεολαία, ἡ ἐπερχομένη γενεά, θέλουσιν στεφανώσῃ με δάφνας τὰς ἀρετὰς σου». Ὁ Κοραΐς, ἐξαίρων τὴν σημασίαν τῶν ἰδρυομένων σχολείων, λέγει: «Ἡ ἐπερχομένη γενεά τῶν Γραικῶν θέλουσι συγκαταριθμήσει τὸν Γρηγόριον, τρίτον εἰς τὴν τάξιν καὶ πρῶτον εἰς τὴν τιμὴν μετὰ τὸν μέγαν Φῶτιον καὶ μετὰ τὸν Εὐστάθιον, τῶν ὁποίων ἡ μνήμη θέλει μένει ἀνεξάλειπτος εἰς ὅλων τὰς ψυχὰς ὅσοι χαίρονται εἰς τὴν δόξαν τῆς Ἑλλάδος». Ὁ σοφὸς οὗτος ἀνὴρ, βαθύτατα συγκινηθεὶς ἐκ τῆς ἐγκυκλίου ταύτης, γράφει ἐν τοῖς αὐτοσχεδίοις στοχασμοῖς τῆς ἐκδόσεως τοῦ Πλουτάρχου περὶ τοῦ Γρηγορίου κρίσεις, λέγων ὅτι «ὁ Πατριάρχης Γρηγόριος ὁ Ε' καὶ ἡ σύνοδος προστατεύουσι τὰ σχολεῖα τῶν ἐπιστημῶν καὶ ἀνταμείβουσι με τιμὴν καὶ δόξαν τοὺς παραδίδοντας εἰς αὐτά». Τὴν πολύκροτον περὶ ἐκπαιδεύσεως τοῦ Γένους ἐγκυκλίον τοῦ Γρηγορίου ἐπηκολούθησαν πλεῖστα πατριαρχικὰ γράμματα πρὸς ἀπάσας τὰς ὑφισταμένας ἀπὸ τὸν Ἑλληνισμὸν Σχολάς, διὰ τῶν ὁποίων γραμμάτων ἐνθαρρύνει ὁ Γρηγόριος τὰς κατὰ τόπους ἀρχὰς εἰς πρόοδον καὶ λειτουργίαν τῶν Σχολῶν. Τότε ἐπρόκεισε καὶ τὴν Σχολὴν Ἀθηνῶν τοῦ Κοινοῦ, ἐν ἣ ἔξεπαιδεύθη καὶ ὁ Γρηγόριος, ἰδιαζόντως δὲ ἐμερίμνα καὶ περὶ τῆς ἐν Σμύρῃν Εὐαγγελικῆς Σχολῆς, ἣν ὡς Μητροπολίτης ἐπροστάτευσεν. Διὸ γράφει πρὸς τὸν Σμύρνην δύο ἐπιστολάς, διὰ τῶν ὁποίων παρακαλεῖ νὰ ἐπιβλέπῃ πολὺ αὐστηρῶς περὶ τῆς ἀρίστης ἐκπαιδεύσεως καὶ εὐρυτέρας λειτουργίας τῆς Σχολῆς, εἰς ἣν μετεκαλέσατο ὡς καθηγητὴν καὶ τὸν διάσημον Κων-

σταντῖνον Οἰκονόμον τὸν ἐξ Οἰκονόμων. Πόσῃ δ' ἐπίδοσιν ἔλαβεν ἡ Σχολὴ αὕτη συνάγομεν ἐκ σιγίλιου, ἐκδοθέντος περὶ ταύτης μετὰ δέκα περίπου ἔτη ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Γρηγορίου, ἐν ᾧ φαίνονται σαφῶς τὰ διδασκόμενα μαθήματα. Πρὸς τοῦτοις, ἐκανόνισε τὸ δεύτερον ὁ Γρηγόριος τὰ τῆς Σχολῆς τῶν Ἰωαννίνων, δὲν ἠρέκστη δὲ μόνον εἰς τὴν ἴδρυσιν σχολείων καὶ βελτίωσιν τῶν ὑπαρχόντων, ἀλλ' ἐμερίμνησε καὶ περὶ ἐκδόσεως ἐκπαιδευτικῶν καὶ κοινωφελῶν συγγραμμάτων, ὑπεστήριξε τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἰδρυθὲν τυπογραφεῖον τῶν Πατριαρχείων, κατὰ τὸ ἔτος 1807 ἐξετύπωσε καὶ δύο κοινωφελῆ καὶ μορφωτικὰ ἔργα, ἐκπονηθέντα κατὰ τὰς ἐρημικὰς ὥρας τῆς ἐν Ἀθῶν ἐξορίας του, ἧτοι παρέφρασεν εἰς δημῶδη γλῶσσαν τὰς ὁμιλίας εἰς τὴν Ἐξαήμερον τοῦ Ἁγίου Βασιλείου, ὡς καὶ τὴν ἐρμηνείαν τοῦ Ἁγίου Χρυσοστόμου, πάσας τὰς ἐπιστολάς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου μετὰ τῶν παρεπομένων ἐκάστη ἠθικῶν πορισμάτων καὶ ἐξέδωκεν αὐτὰς χωριστὰ κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο, ὡς καὶ παράφρασιν τῶν Ἠθικῶν τοῦ Μεγάλου Βασιλείου. Τὴν ἐκδοσιν τῶν ὁμιλιῶν τοῦ Βασιλείου συνάδευσε καὶ δι' ἐγκυκλίου γράμματος.

Ἄλλ' ἀρχομένου τοῦ 1808, παραδόξως ἐπῆλθεν ἡ δευτέρα πτώσις τοῦ Γρηγορίου Ε', ἧτις ἔσχεν αἰτίαν ὡσαύτως, ὡς καὶ ἡ πρώτη, τὰ μεγάλα πολιτικὰ γεγονότα τῆς Τουρκικῆς Αὐτοκρατορίας. Οὗτω Γρηγόριος ὁ Ε' ἀπεσύρθη ἐκ τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου καὶ διέμεινεν ἐν Πριγκίπων, ἀσχολούμενος εἰς μελέτας καὶ ἐλεημοσύνας, ὅτε τῷ 1810 διετάχθη νὰ μεταβῇ πάλιν ἐξόριστος εἰς τὸν Ἀθῶν. Ἄλλ' ὁ φιλόμουσος ἀνὴρ κάλλιστα ἐγνώριζε νὰ γηράσκῃ ἀεὶ διδασκόμενος καὶ διὰ τοῦτο οἱ λόγοι τοῦ Γένους δὲν ἐλησμόνουσιν αὐτόν, καίτοι ἐξόριστον καὶ ἀνίσχυρον, διότι, ὅτε ἐπρόκειτο νὰ ἐκδώσωσι πρωτότυπα ἔργα ἢ μεταφράσεις, ἐζήτουν τὴν πεφωτισμένην συμβουλήν αὐτοῦ καὶ τὴν ὑλικὴν καὶ ἠθικὴν συνδρομήν του, ὡς τοῦ κατ' ἐξοχὴν Πατριάρχου τῶν Γραμμάτων. Ἐπιστολαὶ αὐτοῦ ἐσώθησαν ἐκ τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ἀπευθυνόμεναι εἰς Μονὰς καὶ προκρίτους τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἐνθαρρύνουσαι τὴν ἐκδοσιν ψυχοφελῶν συγγραμμάτων. Τότε ἤρξατο μακρὰς ἀλληλογραφίας διὰ τὴν ἐκδοσιν τοῦ Συναξαριστοῦ τοῦ Νικοδήμου. Βλέπομεν δ' ὅτι ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς περιφήμου ἐγκυκλίου, περὶ ἐκπαιδεύσεως τοῦ Γένους, μέχρι τέλους τοῦ 1818 πλήρης ἐπετελέσθη ἐν τῷ Ἑλληνισμῷ ἡ ὑπὸ πάντων ποθουμένη ἐκπαιδευτικὴ ἀναμόρφωσις, ὡς πρόοδος τῆς πολιτικῆς τοῦ ἔθνους ἀναστάσεως. Τοιουτοτρόπως ὁ Γρηγόριος, προμελετήσας εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους ἀπὸ τοῦ ὀθωμανικοῦ ζυγοῦ, πρωτίστως ἠγωνίζετο νὰ ἐμψυχώσῃ τὸ θρησκευτικὸν αἶσθημα καὶ νὰ διαδοθῶσι τὰ φῶτα τῆς παιδείας καὶ νὰ προοδεύσῃ ἡ μάθησις διὰ νὰ καταστῇ οὕτω τὸ ἔθνος ἱκανὸν ν' ἀποτινάξῃ τὸν βαρὺν τοῦτον ζυγόν. Ἀπηγεῖτο δὲ ἡ διάδοσις τῶν φῶτων εἰς ὅλον τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος, καὶ διὰ τοῦτο πᾶς Ἑλλῆν ὀφείλει νὰ ὁμολογήσῃ χάριτας καὶ λατρείαν εἰς τὸν Γρηγόριον Ε', ὅστις διὰ τῆς δραστηριότητός του κατάρθρωσε νὰ συστήσῃ σχολεῖα εἰς διαφόρους τόπους καὶ, πρὸ παντός, εἰς τὴν

Πελοπόννησον καὶ ἀλλαχοῦ, εἶχον δὲ τότε ἰδρυθῆ δια τῶν ἐνεργειῶν του πολλὰ σχολεῖα ἑλληνικά, ἐκ τῶν ὁποίων πλεῖστοι ἐξῆλθον ἐγγράμματοι, ὥστε νὰ δύνανται νὰ γράφουν καὶ νὰ ἐκθέτουν τὴν ἔθνηκὴν θέλησιν. Κατὰ τὸν Κούμαν, ἡ Ἑλλάς θαυμαστικῶς ἐκινεῖτο εἰς τὰ πρόσω τῆς παιδείας, αἱ δὲ προσπάθειαι τοῦ Γρηγορίου συνετέλεσαν, ὥστε πολλοὶ νέοι ἐσπουδαζόν διεσπαρμένοι εἰς Ἰταλίαν, Γαλλίαν, Γερμανίαν ἐν τοῖς διαφόροις Πανεπιστημίοις, ἀποκτῶντες διαφόρους ἐπωφελεῖς γνώσεις τῶν ἐπιστημῶν. Ὁ «Λόγιος Ἑρμῆς», τὸ σπουδαῖον ἐκεῖνο περιοδικὸν τὸ ὑπὸ τοῦ Ἀνθίμου Γαζῆ ἰδρυθὲν, μεταξὺ ἄλλων ἔγραφε τὰ ἐξῆς: «Ὁ ἔρωσ τῆς παιδείας ἀνάπτει ἐπὶ μᾶλλον καὶ διαδίδεται εἰς τὴν Ἑλλάδα, τὰ σχολεῖα πολλαπλασιάζονται, οἱ σοφοὶ διδάσκαλοι πληθύνονται, βιβλιοθηκαὶ συσταίνονται, τὸ ἱερατεῖον συντρέχει καὶ συμβουλεύει, ἡ Κοινὴ Μήτηρ, ἡ Μεγάλῃ Ἐκκλησία, εὐλογεῖ πρωτοστατοῦσα μὲ τὸν ἀρχηγὸν καὶ ἑραστὴν τῶν Γραμμάτων Γρηγόριον τὸν Ε', πλεῖστοι πλοῦσιοι ζήλω πατριωτικῶ κινουμένοι, ὁ μὲν σπουδάζων νέους, ὁ δὲ προικίζων σχολεῖα, ὁ δὲ ἐκδίδων βιβλία, οὕτως ὥστε πάντες συντρέχουν διὰ τὸ Ἔθνος πρὸς ἐπιτευξίν τοῦ μεγάλου σκοποῦ καὶ διάδοσιν τῆς παιδείας. Ὡστε, τελευτῶντος τοῦ 1818, ὑπῆρχον ἀμύζοντα ἀνώτερα σχολεῖα ἐν ΚΠόλει, Ἄθω, Χίω, Μυτιλήνῃ, Κυδωνίαις, Σάμω, Ὀδησσῶ, Ἀθήναις, Βουκουρεστίω, Ἰασίω, Ἰωαννίνοις, Λαρίσῃ, Πάτμω, Σίφνῳ, Τεργέστῃ, Λιβόρνῳ καὶ πλεῖστα ἄλλα ἐτι μικρότερα κ.τ.λ.

Τρίτη Πατριαρχία Γρηγορίου τοῦ Ε'.

Τὸν Πατριάρχην Ἱερεμίαν τὸν Δ', ἀνελθόντα εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον τὸν Μάϊον τοῦ 1809 καὶ εἶτα παραιτηθέντα, διεδέξατο τὸν Μάρτιον τοῦ 1813 ὁ Μητροπολίτης τῶν Γραμμάτων Κύριλλος ὁ ΣΤ' ἀπὸ Ἀδριανουπόλεως, θερμὸς ὑποστηρικτῆς καὶ τῶν σχολείων καὶ τῶν λογίων τοῦ Γένους. Οὗτος ὅμως μετ' ὀλίγα ἔτη παρητήθη καὶ τῇ 14ῃ Δ/βρίου τοῦ 1818 ἐξελέγη τὸ τρίτον Πατριάρχης ὁ Γρηγόριος ὁ Ε', ὅστις γέρον ἤδη ἐπανῆλθεν ἐξ Ἁγίου Ὄρους, ἐν δόξῃ καὶ πάλιν καὶ τιμῇ ἀφικόμενος εἰς τὴν Βασιλεύουσαν τῇ 13ῃ Ἰανουαρίου 1819 καὶ γενόμενος δεκτὸς ἐν ἐξάλλω ἐνθουσιασμῶ ἀπάντων. Ἡ ἀνάρρησις τοῦ Γρηγορίου τὸ τρίτον εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον ἐπροξένησε μέγαν ἐνθουσιασμὸν εἰς τὴν τάξιν τῶν λογίων. Ὁ Κωνσταντῖνος ὁ ἐξ Οἰκονόμων, ὁ λαμπρὸς ἐκεῖνος ρήτωρ, προσεφώνησε γλαφυρώτατα ὡς ἐξῆς τὸν Πατριάρχην, λαμβάνων τὴν εἰκόνα ἐκ τῆς θριαμβευτικῆς εἰσόδου τοῦ Κυρίου εἰς Ἱεροσόλυμα.

«Ἰδοὺ τὸ τρίτον εἰσέρχεται θριαμβεύων εἰς τὰ μεγαλοπρεπέστατα τῆς μυστικῆς Σιών ἀνάκτορα. Ἰδοὺ πάλιν ἐσεῖσθη πᾶσα ἡ πόλις, τῶν πνευματικῶν σου τέκνων δεχομένων μετὰ χαρᾶς σὲ τὸν Χριστομίμητον Πατριάρχην. Ὁλοὶ πολλοὶ μετὰ κρότου σὲ συναδούουσι, οἱ μὲν προάγοντες, ὅσοι τῶν προτέρων σου λαμπρῶν δωρεῶν ἐπειράσθησαν, οἱ δὲ καὶ ἀκολουθοῦντες, ὅσοι χρήσουσι τῶν ἐλπιζομένων μεγάλων χαρίτων σου. Πολλοὶ ὑποστράνουσι τῆς εὐγνωμοσύνης των τοὺς χιτῶνας, πολλοὶ τοὺς κλάδους τῆς εὐλαβείας των καὶ

μετὰ εὐγνωμοσύνης ὑποδέχονται. Ὅλοι συμφώνως δοξάζουσι τὸν Θεόν, ὅτι πάλιν ἠδύδωκε ν' ἀνακαλέσῃ ἐπὶ τῆς ὑψηλῆς καθέδρας τὸν μέγιστον τῆς Ἐκκλησίας προστάτην. Ὡσαννά ἀντηχεῖ πανταχοῦ. Δόξα ἐν Ὑψίστοις. Εὐλογημένος ὁ Κύριος. Κύριος ἐποίησε δύναμιν τῷ λαῷ Αὐτοῦ.»

Ἐπίσης ὁ «Λόγιος Ἑρμῆς» ἔγραφε ὅτι «ἐκ πείρας ἐγνωρίζεν ὁ σεβαστὸς οὗτος Ἐθνάρχης, ὅτι μόνῃ ἡ παιδεία στερεώνει τὴν θρησκείαν εἰς τὰ Ἔθνη, φωτίζουσα τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸ νὰ διακρίνῃ ἡ μὲν τὸν Θεόν, ἡ δὲ καὶ ἄνδρα». Οὕτως ὁ μέγας Πατριάρχης, ὁ ἀγαπήσας πραγματικῶς τὴν παιδείαν, ἐφρόντισε κατὰ τὰς τρεῖς πατριαρχίας του διὰ τὴν διάδοσιν τῆς παιδείας, συστήσας τὸ τυπογραφεῖον καὶ ἐξασφαλίσας αὐτὸ διὰ θεσπίσματος, ἐμερίμνησε περὶ συστάσεως καὶ ἀνεγέρσεως σχολείων ἑλληνικῶν καθ' ὅλον τὸ Γένος, τὸν χρόνον τῆς τρίτης ἰδίᾳ Πατριαρχίας, καταναλώσας τὸ μὲν εἰς προστασίαν τῶν ἐνεργειῶν τῶν ἀρχηγῶν τῆς Φιλικῆς Ἐταιρίας, μεθ' ὧν διηνεκῶς ἐπεκονώνει, τὸ δὲ πρὸς ἀνάπτυξιν καὶ βελτίωσιν τῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ Ἔθνους καὶ τῶν σχολείων. Τῷ 1818 κατ' Ἀπρίλιον, προνοῖα αὐτοῦ, ἔγινεν ἐκδοσις συνοδικοῦ τόμου περὶ τῆς παιδείας, ἥτις κατὰ τὴν Πατριαρχίαν ταύτην δὲν ἦτο ἀπλή, ὡς ἄλλοτε, ἀλλὰ πλήρης ἀκανθῶν ὄχι μόνον, ὅπερ καὶ σπουδαιότατον, διὰ τὰς ἐπαναστατικὰς προπαρασκευὰς τοῦ Γένους, ἀλλὰ καὶ ἔνεκα τῶν ἀνετηκλήσεων μεταξὺ τῶν ἐπιφανῶν λογίων τοῦ Ἔθνους, διαφωνούτων περὶ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης.

Ὁ Γρηγόριος, κατὰ ταῦτα, ἐδείξεν ἀκατάβλητον ζῆλον καὶ κατὰ τὴν τρίτην Πατριαρχίαν αὐτοῦ πρὸς ἀνάπτυξιν καὶ βελτίωσιν τῶν σχολείων, μεγάλην δὲ σημασίαν εἶχε τότε τὸ ζήτημα τῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ Γένους καὶ διὰ τὸ ἐξωτερικόν, ὅπου ἤρχισαν νὰ γίνωνται κρίσεις τινὲς παρὰ σημαινόντων ἀνδρῶν, οἵτινες ἐθαύμαζον διὰ τὴν ἐξέγερσιν τοῦ Γένους ἐκ τοῦ ληθάργου καὶ διὰ τὴν σπουδὴν ἥτις ἐξεδηλοῦτο πρὸς διάδοσιν τῆς παιδείας, ἥς ἡ ὄθησις κυρίως ὀφείλεται εἰς τὴν ἐνέργειαν καὶ φιλομάθειαν τοῦ Γρηγορίου Ε', τοῦ ὁποίου ἡ μεγάλη ἐνεργητικότης πρὸς τοῦτο περιστρεφέτο εἰς ὅλον τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος. Ἀλλὰ καὶ πάλιν βλέπομεν ὅτι ἐφρόντισε περὶ τῆς Σχολῆς τῆς ἰδιαιτέρας αὐτοῦ Πατρίδος, διορίζων ἐφόρους αὐτῆς, συνιστῶν νὰ ἐπιμελῶνται τῆς βελτιώσεως τῆς Σχολῆς, καὶ νὰ ἐπιβλέπωσι τὴν φιλόπονον ἐπιμέλειαν τῶν διδασκόντων καὶ νὰ φροντίζωσι περὶ τῆς καλῆς προόδου τῶν προσφοιτῶντων καὶ μαθητευομένων, πρὸ παντὸς δὲ περὶ τῆς χρηστότητος τῶν ἡθῶν αὐτῶν πρὸς εὐκλειαν τῆς Πατρίδος, εὐαρέστησιν εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἄκραν αὐτοῦ εὐχαρίστησιν καὶ εὐφροσύνην. Ὁ «Λόγιος Ἑρμῆς» ἐδημοσίευσεν ἐκ ΚΠόλεως σταλὲν γράμμα, κατ' ὃ χαίρει καὶ ἀγάλλεται ἡ μεγάλη Ἐκκλησία, βλέπουσα πολλοὺς τῶν ὁμογενῶν, οἱ ὅποιοι, διὰ νὰ ἀναζωπυρῆσασιν τὸν πυρσὸν τῆς παιδείας καὶ διαλύσωσι τὸ σκότος τῆς βαρβαρότητος καὶ ἀμαθείας, δὲν παύουσι νὰ συνιστῶσι κοινὰ σχολεῖα, καὶ νὰ συνεισφέρωσιν εἰς ἐκδόσεις βιβλίων καὶ μεταφράσεις συγγραμμάτων διαφόρων σοφῶν.

Ὁ Γρηγόριος κατὰ τὴν περίοδον ταύτην, εἰς ἐνδειξιν τιμῆς, διώρισε τὸν Κωνσταντῖνον Οἰκονόμον, διὰ συνοδικοῦ γράμματος, Ἱεροκλήρυκα τῶν Πατριαρχείων, ὅστις διετήρησε μὲν ἐν ἀρχῇ καὶ τὴν θέσιν αὐτοῦ ἐν τῇ Σχολῇ τῆς Σμύρνης, βραδύτερον ὅμως ἐλθὼν ἐγκατεστάθη ὀριστικῶς ἐν ΚΠόλει, ἐν ᾧ ὁ Πατριάρχης ἐξηκολούθει εὐμενῶς ἀποδεχόμενος πάσας τὰς δικαίας τῶν Συμυρναίων αἰτήσεις, «Τί γὰρ ἄλλο, γράφει, δικαιότερον καὶ πρεπωδέστερον αὐτοῖς τε παρ' ἡμῶν ἐξαιτήσασθαι καὶ ἡμῖν ἐπιδοῦναι ἢ τὴν διηνεκῆ περιθάλψιν τε καὶ προστασίαν καὶ περιποίησιν τοῦ ἐξαιρέτου χρήματος τῆς παιδείας, ἧς οὐθ' ἦκε παρὰ Θεοῦ ἀγαθόν, οὐθ' ἤξει ὅμοιον ἐν ἀνθρώποις».

Ἀρχομένου τοῦ ἔτους 1820, ἐδημοσιεύθη ἐγγραφὸν τοῦ Γρηγορίου περὶ τῆς ἐν Γαλατᾷ Σχολῆς τῆς ΚΠόλεως, ἐν ᾧ ἐκφράζει τὴν χαρὰν τῆς ψυχῆς του διὰ τὸν ἐνθερμον ζῆλον καὶ τὴν ἐξάίρετον φιλοτιμίαν, ἣν ἔδειξαν ὅλοι οἱ κάτοικοι τοῦ Γαλατᾷ εἰς τὴν συντήρησιν τῆς Σχολῆς των, οὓς πατρικῶς εὐλογεῖ ἀπὸ καρδίας. Τῇ ἐπινεύσει τοῦ Γρηγορίου ἰδρύθη ἡ Βιβλικὴ Ἑταιρία τῆς Ἐπτανήσου, ἐπεβλήθη δὲ καὶ τῇ ἐν Ἀνδρῶ Σχολῇ νὰ δεχθῇ διδάσκαλον καὶ εἰς τὴν Πάρον. Ἰδιαιτέρον σιγίλιον ἐξεδόθη τῷ 1821 περὶ τῆς Σχολῆς τῆς Συνασσῶ, πολὺ δὲ δραστηρίως ὑπεστήριξεν ὁ Γρηγόριος πολλοὺς λογίους. Ἐκάλεσε τὸν Ζαράφην, συνάδελφον τοῦ Θ. Καίτη, ἵνα διδάξῃ θεολογίαν ἐν ΚΠόλει. Ὁ Πάργιος Ἀνδρέας Ἰδρωμένος ἐζήτησε τὴν ὑποστήριξιν τοῦ Πατριάρχου πρὸς ἐκδοσιν τῶν ἔργων του. Ἐπίσης ὁ διάσημος διδάσκαλος ἐν Βουκουρεστίῳ Γ. Κλεόβουλος, ἵνα ἐνθαρρύνῃ διδασκάλους καὶ μαθητὰς ὑπέσχετο εἰς αὐτούς, ὅτι θὰ τοὺς συστήσῃ εἰς τὸν Ἡγέμονα καὶ δι' ἐκείνου εἰς τὸν Πατριάρχην καὶ ἐπομένως εἰς ὅλον τὸ Γένος καὶ τὸν ἱερὸν Κλήρον. Τόσον εἶχεν ἐξαπλωθῆ πλεόν ἢ παιδεία καὶ τὰ ἑλληνικὰ ἄσματα καθ' ἅπαντα τὸν Ἑλληνισμόν ἐκδηλοῦντα πανταχοῦ δίψαν φιλομουσίας καὶ ἑλληνοπρεποῦς μορφώσεως. Διὰ συνοδικῆς ἐπιστολῆς τῇ 20ῇ Μαρτίου 1820 ἐμερίμνησε καὶ περὶ τοῦ παρ' αὐτοῦ ἰδρυθέντος τῷ 1798 τυπογραφείου, ὅπερ εὐρίσκειτο ἤδη ἐν ἀποσυνθέσει, θεσπίσας τριμελῆ ἐπιτροπὴν πρὸς προφύλαξιν τῶν εἰσοδημάτων αὐτοῦ καὶ διάδοσιν τῶν ἐκτυπομένων βιβλίων καὶ πρωτίστως ἵνα μεριμνήσῃ καὶ ἐπιστατήσῃ εἰς τὴν ἐκδοσιν τοῦ «Ψαλτῆρος» καὶ τῆς «Κιβωτοῦ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης». Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη ἐξέδωκε προκήρυξιν πρὸς πάντας τοὺς Ἑλληνας δι' ἧς συνίστα αὐτοῖς νὰ προτιμῶσι τὸ τυπογραφεῖον τοῦ Γένους. Κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος 1819 ἐξεδόθη ἐν Ἐνετίᾳ καὶ ὁ περίφημος Συναξαριστὴς τοῦ Νικοδήμου, περὶ οὗ μέγιστον ἔδειξεν ἐνδιαφέρον ὁ Γρηγόριος, προφητικῶς οὕτως ἐνεργήσας διὰ σύγγραμμα, ὅπερ ἐμελλε νὰ διαδοθῆ εἰς γενεὰς γενεῶν καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα θεωρεῖται δὲ καὶ εἶναι προσφιλὲς ἀνάγνωσμα τῶν εὐλαβῶν οἰκογενειῶν, αἵτινες ἀντλοῦσιν ἐξ αὐτοῦ σημαντικὰ διδάγματα περὶ τῆς χριστιανικῆς ἀγωγῆς, φρονηματιζόμεναι, ἐκ τῶν διαφόρων βίων τῶν Ἀγίων.

Ἐπεὶ τῆς ἐκδόσεως τοῦ Συναξαριστοῦ, ὁ μέγας Πατριάρχης καὶ κατὰ τὰς δύο αὐτοῦ ἐν Ἀγίῳ Ὄρει

ἐξορίας ἐξέδωκε ποικίλα προτρεπτικὰ ἐγγράφα, τῷ 1816, 1817 καὶ 1818, παρακινήσας καὶ τὸν προκατόχον του εἰς ἐνθερμον ὑποστήριξιν τοῦ πολυτίμου τούτου θρησκευτικοῦ ἔργου. Ἐκθύμως ὡσαύτως ὁ Γρηγόριος ὑπεστήριξε τὸν «Ὄρμον Σωτηρίας», ἐκκλησιαστικὸν ἔργον τοῦ λογίου Βασιλείου Ζευχάρεως, πλεῖστοι δὲ ἀρχιερεῖς καὶ ἡγεμόνες καὶ πρόκοιτοι ὁμογενεῖς, φιλοτιμούμενοι ἐκ τοῦ καλοῦ παραδείγματος τοῦ Πατριάρχου, ὅστις εἰς κάθε περίστασιν ἐξεδήλου τὸν διακαῆ ζῆλόν του πρὸς τὰ Γράμματα, ἐμερίμων καὶ οὗτοι ὑπὲρ τῆς διαδόσεως τῆς παιδείας. Ὁ πρῶν Λαρίσης καὶ εἶτα Ἐφέσου, Διονύσιος, συνέστησε καὶ ἐβελτίωσε πλῆθος σχολείων ἐν Λαρίσῃ, Τυρνάβῳ, Μαγνησίᾳ, Ἐφέσῳ, Περγάμῳ, Βρουύλοις. Ὁ Ἀγχιάλου Εὐγένιος ἐστήριξε τὸ ἐν Ἀγχιάλῳ σχολεῖον καὶ ἔφερε διδασκάλους εἰς πολλὰ χωρία τῆς περιφέρειας του. Ὁ ἡγεμὼν Σκαρλάτος Καλλιμάχης, τιμῶν καὶ φιλῶν τὰς Μούσας, συνετέλει εἰς ἐξάπλωσιν τῆς παιδείας. Ὁ δὲ Σοῦτσος διὰ γενναίων εἰσφορῶν ἐστήριξε τὸ ἐν Χίῳ σχολεῖον καὶ πλεῖστα ἄλλα τῆς ἡγεμονίας του. Οἱ Κύπριοι διὰ γενναιοτάτων συνεισφορῶν ἱδρυσαν τῷ 1820 τὴν Λεμησσιακὴν Σχολήν, ἵνα μὴ ὑστερήσωσιν εἰς τὸν καλὸν περὶ τῆς παιδείας τοῦ Ἑλληνικοῦ Γένους ἀγῶνα. Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ὁ ἐν Ἀθῶ μονάζων Γ. Σακελλαρίου συνεισέφερε πέντε χιλιάδας γρόσια διὰ τὸ σχολεῖον τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ πατρίδος του Βελβενδοῦς.

Τοσαῦτα καὶ τηλικαῦτα παραδείγματα δοὺς ὁ Γρηγόριος ὑπὲρ τῆς παιδείας, καὶ πάλιν ἔλαβε σπουδαιοτάτην μέριμναν ὑπὲρ τῆς μορφώσεως τοῦ Κλήρου, φρονῶν ὅτι οὗτος εἶναι τὸ ὄργανον τῆς λαϊκῆς ἀναπλάσεως καὶ διὰ συνοδικῆς ἐγκυκλίου συνιστᾷ εἰς τοὺς κληρικούς ὅλων τῶν βαθμῶν ἵνα ὦσιν ἀνεπίληπτοι εἰς τοὺς τρόπους καὶ τὴν πολιτείαν των καὶ παραδείγματα σεμνότητος καὶ ἡθικῆς.

Ὁ Γρηγόριος, ἔχων ὀρισμένας ἀρχάς, δὲν ἠρκεῖτο εἰς τὴν δι' ἐγκυκλίαν διατύπωσιν αὐτῶν, ἀλλ' ἐνίσχυε ταύτας καὶ δι' ἀδιαλείπτου κηρύγματος ἀπὸ τοῦ ἀμβωνος, προσπαθῶν μετὰ μεγάλῃς ἐπιμελείας διὰ τὴν καλλιέργειαν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, ὅπερ θὰ ἐνίσχυε κατόπιν τὸ ἔθνος πρὸς ἀποτίναξιν τοῦ ζυγοῦ τῆς δουλείας. Διότι ἦτο πλεόν μεμνημένος εἰς τὰ πράγματα τῆς Φιλικῆς Ἑταιρίας, προθύμως βοηθῶν διὰ χρημάτων καὶ ὑπὸ τύπον ἐγκυκλίων γράφων διαφόρους ἐπιστολάς εἰς τὰς ἐπαρχίας καὶ συνιστῶν τὰς κατὰ τόπους συσταθείσας Ἐφορείας. Μεγάλην δὲ ἐκπληξιν καὶ ἐνθάρρυνσιν ἐνέσπειρον εἰς τὰς ἐπαρχίας αἱ πατριαρχικαὶ ἐκεῖναι προκηρύξεις. Πρὸς τούτους, ὁ Γρηγόριος, μετὰ ὀριμον σκέψιν, ἀπεφάσισε νὰ τεθῆ ἐν «κιβώτιον τοῦ ἐλέους» διὰ τοὺς πτωχοὺς εἰς τὴν Βασιλεύουσαν, ἵνα μὴ δώσῃ ὑπονοίας εἰς τὴν Πύλην, καὶ διώρισε τριμελῆ ἐπιτροπὴν, ἔργον ἔχουσαν νὰ συνεννοῆται καὶ μετὰ τῶν ἄλλων πόλεων καὶ συλλέγῃ χρήματα πανταχοθεν, χάριν ἐλέους τῶν πτωχῶν, διότι ὑπῆρχον πολλοὶ πτωχοὶ ἐν ΚΠόλει ἐκ διαφόρων τάξεων καὶ ἔθνων. Ἐκ τῶν χρημάτων τούτων τὸ μὲν ἐν τρίτον ἀπεφάσισεν ἡ ἐπιτροπὴ νὰ διανεμῇ εἰς τοὺς πτωχοὺς, τὰ δὲ μένοντα νὰ φυλάττῃ διὰ τὸν ἱερὸν σκοπὸν τοῦ Ἔθνους, ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα ἢ παρὰ

Η ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΡΩΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Ρωσίας, ἕνεκα τῶν ἐσωτερικῶν ἀνωμαλιῶν, δὲν ἐξέφερε τὴν γνώμην αὐτῆς ἐπὶ ἀρκετὸν χρονικὸν διάστημα διὰ τὴν Οἰκουμενικὴν Κίνησιν, οὔτε καὶ ἦτο δυνατόν νὰ γίνηται λόγος περὶ τῆς συμμετοχῆς ἢ μὴ αὐτῆς, ἕνεκα ἀκριβῶς τῶν ἰδίων λόγων, ἐν τῇ ρηθείᾳ Κινήσει.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ β' παγκοσμίου πολέμου διὰ τῶν σχετικῶν ἐλευθεριῶν, αἰτίνας παρεσχέθησαν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ταύτην ὑπὸ τῆς Πολιτείας, ἡ φωνὴ

Θεοῦ ἀποφασισμένη. Καὶ δὲν ἐψεύσθη εἰς τοῦτο ὁ μέγας Ἐθνάρχης. Διότι ὄντως μετ' ὀλίγον ἐπῆλθεν ἡ ἐκρηξίς τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος ἐν ταῖς Ἡγεμονίαις πρῶτον, καὶ εἶτα ἐν Πελοποννήσῳ, ὅτε ἡ Ὁθωμανικὴ Αὐτοκρατορία, ὑπὸ δέους καταληφθεῖσα, ἤρχισε νὰ προβαίη εἰς τὴν σύλληψιν τῶν ἐπιφανεστάτων τοῦ Γένους, οὓς ἐθεώρει ἐνόχους τῆς γενομένης ἐξεγέρσεως. Τότε καὶ ὁ μέγας Πατριάρχης Γρηγόριος, θεωρηθεὶς ὑπὸ τῆς Ὑψηλῆς Πύλης ὡς συνένοχος καὶ ὡς ὑποστηρίζων τὴν ἐπανάστασιν, συνελήφθη τὴν Κυριακὴν τοῦ Πάσχα καὶ ὑπέστη τὸν δι' ἀγχόνης ἐνδοξον μαρτυρικὸν θάνατον, τῇ 10ῃ Ἀπριλίου τῷ 1821.

Ἡ φοβερὰ εἰδησις γνωσθεῖσα εἰς ὅλον τὸ ἐπαναστατημένον Γένος κατέθλιψε μὲν αὐτὸ διὰ τὴν στέρησιν τοῦ καλοῦ Ποιμένου, ὅστις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔθηκεν ὑπὲρ τῶν προβάτων, ἐνέπλησεν ὅμως αὐτὸ βαθυτικὸν ἐνθουσιασμόν διὰ τὸν ἀπεγνωσμένον ἀγῶνα, ὃν ἀνέλαβεν ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος, ἀφοῦ προηγουμένως τόσον καλῶς εἶχε προετοιμάσει αὐτὸ ὁ Γρηγόριος ὁ Ε' διὰ τῶν φάτων τῆς παιδείας, τὰ ὅποια διέσπειρε πανταχοῦ κατὰ τὰς τρεῖς αὐτοῦ πατριαρχίας, ὡς εἶδομεν, ὡς νὰ εἶχε προαισθανθῆ, ὡς ἄλλος προφήτης ἐκ Θεοῦ ἀπεσταλμένος, ὅτι θὰ ἤρχετο ἡ ἡμέρα, κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ Ἑλληνικὸν Γένος, μετὰ τὴν δάδα τῆς παιδείας καὶ θρησκείας, θὰ διέλυε τὰ σκότη τῆς τόσον μακρᾶς δουλείας αὐτοῦ, ὅπερ καὶ ἐγένετο μετὰ τὸν ἐπταετῆ σπαρακτικὸν ἀγῶνά του.

Οὕτως οἱ ἀγῶνες τοῦ Γρηγορίου τοῦ Ε' ὑπὲρ τῆς διαδόσεως τῆς παιδείας, ὡς προπαιδεύσεως τοῦ Γένους διὰ τὴν ἀπελευθέρωσίν του, ἐστέφθησαν ὑπὸ πληρεστάτης ἐπιτυχίας, ὅπερ παρὰ πάντων τῶν πεφωτισμένων ἀνδρῶν τοῦ Γένους ἀνωμολογήθη, ἀφοῦ καὶ αὐτὸς ὁ μυστηριώδης ἀρχηγὸς τῶν Φιλικῶν οὕτως ἐξεφράζετο πρὸς τοὺς Πελοποννησίους κατὰ τὰς παραμονὰς τῆς ἐπαναστάσεως: «Τώρα, ὅποταν τὸ σκότος ἐξέλιπε καὶ ἤρχισε τὸ Γένος νὰ αἰσθάνεται τὴν ἐλευσίαν κατὰστασιν, εἰς ἣν εὐρίσκειται, καὶ νὰ καταγίνεται διὰ τῆς μαθήσεως καὶ τῆς παιδείας νὰ γνωρίσῃ τὰ δικαιώματά του καὶ νὰ προβαίη γιγαντιαίους βήμασιν εἰς τὸν φωτισμόν, δὲν χρειάζεται ἄλλο διὰ νὰ κατανοήσῃ πόσον ἡ εὐτυχία ἔσται ἀφουκτος».

Ἀρχιμ. ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ ΚΟΝΤΟΓΕΩΡΓΑΚΟΣ

τῆς Ὁρθόδοξου Ρωσικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡ παρουσία αὐτῆς ἤρχισε νὰ καθίσταται αἰσθητὴ εἰς τὸν διορθόδοξον καὶ τὸν παγχριστιανικὸν κόσμον.

Σχεδὸν ἅπασαι αἱ Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τῶν ἐκδηλώσεων τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως ἔλαβον ἐνεργὸν μέρος εἰς αὐτήν, ἀκολουθοῦσαι τὸ γνωστὸν διάγγελμα τῆς Ἐκκλησίας ΚΠόλεως τοῦ 1920¹. Ἡ παρουσία τῶν Ὁρθόδοξων εἰς τὰ ἐκάστοτε συνερχόμενα συνέδρια καὶ εἰς τὰς ἄλλας ἐπαφὰς καθίστων αἰσθητὴν τὴν φωνὴν τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἐβοήθησεν αὐτὴ κατὰ πολὺ τὴν Οἰκουμενικὴν Κίνησιν καὶ τὴν προώθησιν τῶν ἐκατέρωθεν σχέσεων ἐπὶ τοῦ πρακτικοῦ καὶ τοῦ θεωρητικοῦ τομέως. Ἀλλὰ καὶ ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία οὐδὲν ἀπώλεσεν ἐκ τῆς συμπαραστάσεως αὐτῆς εἰς τὴν Κίνησιν ταύτην. Ἡ μέχρι τοῦδε προσφορά τῆς Ὁρθοδοξίας εἰς τὴν Οἰκουμενικὴν Κίνησιν καὶ τὰνάπαλιν, κατὰ τὴν διαρρεῦσασαν τριακονταετίαν, εἶναι ἀξία μελέτης ἀπὸ πολλῶν ἀπόψεων.

Εἰς τὸ ἐν Οὐτρέχτη Συνέδριον (9-12 Μαΐου 1938) ἐτέθησαν αἱ βάσεις διὰ τὴν ἐνοποίησιν τῶν δύο Κινήσεων «Πίστεως καὶ Τάξεως» καὶ «Ζωῆς καὶ Ἐργασίας» εἰς ἓν Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν. Ἐνταῦθα ἐρρυθμίσθησαν τὰ προβλήματα περὶ τοῦ κύρους, τῆς φύσεως καὶ τῆς βάσεως τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν. Ὑπεβλήθη σχέδιον Καταστατικοῦ καὶ ἰδρυθῆ ἡ Προσωρινὴ Ἐπιτροπὴ ὁμοῦ μετὰ τῆς Ἐκτελεστικῆς, αἰτίνας ἀνέλαβον τὴν διεκπεραιώσιν τῶν ὑπηρεσιῶν². Ὁ ἐπελθὼν β' παγκόσμιος πόλεμος ἐπέδρασε δυσμενῶς καὶ ἐπὶ τῆς λειτουργίας τῶν συσταθεῶν Ἐπιτροπῶν καὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν μελλοντικῶν σχεδίων.

Κατὰ τὴν πρώτην μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ πολέμου σύγκλησιν τῆς Προσωρινῆς Ἐπιτροπῆς, κατὰ Φεβρουάριον τοῦ 1946, ἐν Γενεύῃ, ἐγένετο δεκτὴ ἡ πρότασις, ὅπως Ἀντιπροσωπεῖα τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν ἔλθῃ εἰς ἐπαφὴν μετὰ τῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς Ρωσικῆς, πρὸς σφυγμομέτρησιν τῆς στάσεως τῶν καὶ ἵνα προσκαλέσων αὐτὰς εἰς τὸ μέλλον νὰ συνέλθῃ Ἀ' Παγκόσμιον Συνέδριον τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν³. Πράγματι, κατὰ Φεβρουάριον τοῦ 1947 ἡ Ἀντιπροσωπεῖα αὕτη ἐπεσκέφθη τὰς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας, Κύπρου καὶ Ἀθηνῶν καὶ κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν αὐτῆς ἐξεφράσθη μετὰ χαρᾶς διὰ τὴν πρὸς αὐτὴν ἐπιφυλαχθεῖσαν ὑποδοχὴν καὶ διὰ τὸ θερμὸν ἐνδιαφέρον τῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν

1. Ἐγκύκλιος Συνοδικῆ τῆς Ἐκκλησίας ΚΠόλεως πρὸς τὰς ἀπανταχοῦ Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Ἐκ τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου, 1920 (Ἑλλ., Ἀγγλ., Γαλλ., Ρωσ.).

2. R. Pouse and St. Ch. Neill, V. History of the Ecumenical Movement, 1917-1948, London: S. P. C. K., 1954. p. 704 f. Ἴδε καὶ Βιβλιοκρισίαν ὑπὸ Βασιλείου Θ. Σταυρίδου, «Ὁρθοδοξία», ΚΘ' (1954), 341-347, Α' (1955) 141, 248-251, 408-410.

3. The Ten Formative Years, Geneva: W.C.C. 1948, p. 18-19. R. Pouse and St. Ch. Neill, αὐτ., σ. 716-717. G. K. A. Bell, The Kingship of Christ. Penguin Books, 1954. p. 63 f. Ἴδε καὶ Βιβλιοκρισίαν ὑπὸ Β. Θ. Σταυρίδου «Θεολογία» ΚΣΤ' (1955) 647-648.

πρὸς τὴν Οἰκουμενικὴν Κίνησιν. Ἀφ' ἐτέρου, διὰ κατ' εὐθείαν προτάσεως πρὸς τὴν Ὁρθόδοξον Ρωσικὴν Ἐκκλησίαν, ἐγένετο δεκτὸν ὅπως, εἰς ὀρισμένον τόπον καὶ χρόνον, εἰς Πράγαν ἢ ἀλλαχοῦ κατὰ τὰ τέλη τοῦ 1947, ἀντιπρόσωποι τῶν δύο μερῶν συνέλθουν καὶ συζητήσουν τὰ σχετικὰ μὲ τὸ μέλλον νὰ συγκαληθῇ Ἀ' Παγκόσμιον Συνέδριον καὶ τὴν συμπαραδρίαν τῆς Ἐκκλησίας ταύτης ἐν αὐτῷ. Ἡ συνάντησις αὕτη οὐδέποτε ἐπραγματοποιήθη, ἢ ἀλληλογραφία ὁμοῦ ἐξηκολούθησεν.

Οὕτως ἔβαινον τὰ πράγματα μέχρι τῆς συγκαλησεως τοῦ Συνεδρίου τῶν Ἀρχηγῶν καὶ Ἀντιπροσώπων τῶν Αὐτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, τῶν συνελλθόντων ἐν Μόσχᾳ (8-18 Ἰουλίου 1948), ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ πανηγυρικοῦ ἑορτασμοῦ τῆς 500ῆς ἐπετείου τοῦ αὐτοκεφάλου τῆς Ὁρθοδόξου Ρωσικῆς Ἐκκλησίας. Εἰς τὸ Συνέδριον τοῦτο ἔλαβον μέρος οἱ Πατριάρχαι Ρωσίας, Σερβίας καὶ Ρουμανίας καὶ Ἀντιπρόσωποι τῶν Ἐκκλησιῶν Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας, Γεωργίας, Βουλγαρίας, Πολωνίας, Τσεχοσλοβακίας καὶ Ἀλβανίας. Αἱ συζητήσεις περιστράφησαν περὶ τεσσάρων θεμάτων: «Βατικανὸν καὶ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία», «Ἀγγλικανικὴ Ἱεραρχία», «Ἐκκλησιαστικὸν Ἡμερολόγιον» καὶ «Οἰκουμενικὴ Κίνησις», ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀνεγνώσθησαν εἰσηγήσεις καὶ ἐλήφθησαν ἀποφάσεις¹.

Ἡ τετάρτη ἀπόφασις ἐπὶ τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως, ἥτις ἐν μεταφράσει δίδεται κατωτέρω, καὶ τὴν ὁποίαν ὑπογράφουν πάντες οἱ προαναφερθέντες ἀντιπρόσωποι τῶν Ὁρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, διαζωγραφίζει τὴν κτηρηθεῖσαν ὑπὸ τῆς Ὁρθοδόξου Ρωσικῆς Ἐκκλησίας στάσις ἀπέναντι τοῦ Συνεδρίου τοῦ Ἀμστερδαμ καὶ γενικῶς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν. Ταύτης προηγήθησαν αἱ εἰσηγήσεις τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου Ἰωάννου Κομάν, Καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Βουκουρεστίου, «Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία καὶ ἡ Οἰκουμενικὴ Κίνησις», τοῦ Μητροπολίτου Στεφάνου, Ἐξάρχου τῆς Ἐκκλησίας Βουλγαρίας, «Ἡ Οἰκουμενικὴ Κίνησις καὶ ἡ Ὁρθόδοξος Βουλγαρικὴ Ἐκκλησία» καὶ τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου Γ. Ραζουμόφσκη «Ἡ Οἰκουμενικὴ Κίνησις καὶ ἡ Ὁρθόδοξος Ρωσικὴ Ἐκκλησία»². Ἐπὶ τῆς τελευταίας ταύτης εἰσηγήσεως ἐστηρίχθη μᾶλλον ἢ ληφθεῖσα ἀπόφασις, ἥτις περιλαμβάνει τὰ ἑξῆς σημεία:

1. Actes de la Conference des Chefs et des Représentants des Églises Orthodoxes Autocéphales, réunis à Moscou... 8-18 Juillet 1948. 2 vols. éditions du Patriarcat de Moscou, 1968-1952. Ἴδε Βιβλιοκρισίαν ὑπὸ I. N. Καμύρη, «Θεολογία» ΚΔ' (1953) 472-474. Ὁ κ. Καμύρης μετέφρασεν εἰς τὴν ἑλληνικὴν τὰς τρεῖς πρώτας ἀποφάσεις. «Νέα Σιών» 47 (1952) 193-205, «Ἐκκλησία» 29 (1952) 219-220. Ἐντεῦθεν ἀνεδημοσιεύθησαν εἰς τὸ ἐμπειριστατομένον ἔργον αὐτοῦ «Τὰ Δογματικὰ καὶ Συμβολικὰ Μνημεῖα τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας», 2 τόμοι, Ἀθήναι, 1952-1953. II, 946-950, 1036-1037. W. A. Visser't Hooft, The Moscow Patriarchate and the First Assembly of the World Council of Churches. The Ecumenical Review 1 (1949) 188-197.

2. Actes..., II, 5-200, 450-553.

Κατ' ἀρχὰς λέγεται, ὅτι αἱ κατὰ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐπιδράσεις προέρχονται ἐκ δύο πηγῶν, ἐκ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας, ἢ ὅποια τῇ βοήθειᾳ τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας καὶ διὰ τῆς Οὐνίας ἐργάζεται διὰ νὰ ὑποτάξῃ ὑφ' ἑαυτὴν τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν καὶ ἐκ τοῦ Προτεσταντισμοῦ, ὅστις διὰ τῆς ποθητῆς μετὰ τῆς Ὁρθοδοξίας ἐν τῇ Οἰκουμενικῇ Κινήσει συνεργασίας προσπαθεῖ νὰ ἀποβῇ μία σπουδαία διεθνῆς δύναμις.

Κατόπιν ἀριθμοῦνται οἱ λόγοι, οἱ ὧθήσαντες τὴν Ὁρθόδοξον Ρωσικὴν καὶ τὰς ἄλλας ἐν τῷ Συνεδρίῳ ἀντιπροσωπευόμενας Ἐκκλησίας εἰς τὴν λήψιν τῆς ἀποφάσεως των: α') Ὁ σκοπὸς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν διὰ τὴν διαμόρφωσιν μιᾶς «Οἰκουμενικῆς Ἐκκλησίας» δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. β') Τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν διὰ τῆς διοργανώσεως τῆς κοινωνικῆς καὶ τῆς πολιτικῆς ζωῆς τείνει εἰς τὴν δημιουργίαν μιᾶς «Ἐκκλησίας Οἰκουμενικῆς», δυναμένης νὰ ἀσκήσῃ ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν διεθνῶν ζητημάτων. γ') Ἡ Οἰκουμενικὴ Κίνησις ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτῆς μορφῇ ἀπώλεσε τὴν ἐλπίδα αὐτῆς διὰ τὴν ἔνωσιν ἐν τῇ Μιᾷ, Ἀγίᾳ, Καθολικῇ καὶ Ἀποστολικῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ ἀποβλέπει μᾶλλον εἰς τὴν πραγματοποίησιν μιᾶς ἐνώσεως ἐπὶ τοῦ κοινωνικοῦ, τοῦ οικονομικοῦ καὶ τοῦ πολιτικοῦ τομέως. δ') Κατὰ τὴν ἀπὸ τοῦ 1937-1948 περίοδον οὐδόπως ἐξητάσθη τὸ πρόβλημα τῆς ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν ἐπὶ τοῦ δογματικοῦ καὶ ὁμολογιακοῦ ἐδάφους. Καὶ ε') μόνη ἡ πίστις εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ὡς Θεὸν καὶ Σωτῆρα θεωρεῖται ἐλλιπής. Ὑπὸ τὸ φῶς τῶν ἐκτιθεμένων λαμβάνεται ἢ κατωτέρω ἀπόφασις τῆς μὴ συμμετοχῆς.

«Εἰς ἀπάντησιν τῆς προσκλήσεως, ἣν ἅπαντες ἐλάβομεν ἐκ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, ὅπως λάβωμεν μέρος ὡς ἀντιπρόσωποι εἰς τὴν Συνέλευσιν τοῦ Ἀμστερδαμ, ἀποφασίζομεν ὅπως φέρωμεν εἰς γῶσιν τοῦ Συμβουλίου τούτου, ὅτι ἅπασαι αἱ κατὰ τόπους Ἐκκλησίαι, αἱ ἀντιπροσωπευόμεναι εἰς τὸ παρὸν Συνέδριον θεωροῦσιν ὑποχρέωσιν αὐτῶν, ὅπως ἀρνηθῶσι τὴν συνεργασίαν των ἐν τῇ Οἰκουμενικῇ Κινήσει ὑπὸ τὴν παρούσαν αὐτῆς μορφήν».

Ἡ ἀπόφασις αὕτη τοῦ Συνεδρίου τῆς Μόσχας ἐκοινοποιήθη πρὸς τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν ὁμοῦ μετὰ μιᾶς ἐπιστολῆς τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας, ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1ης Αὐγούστου 1948, ἐν τῷ τέλει τῆς ὁποίας λέγονται τὰ ἑξῆς χαρακτηριστικὰ:

«Μ' ὅλα ταῦτα, ἡ ἀρνήσις ἡμῶν αὕτη δὲν σημαίνει, ὅτι δὲν θὰ ἐνδιαφερόμεθα διὰ τὴν δρᾶσιν τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως. Ἡ Ρωσικὴ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ὡς ἐκ περισσοῦ, δὲν ἀπώλεσε τὴν πίστιν αὐτῆς εἰς τὸ δυνατὸν τῆς ἐπανενώσεως ἐν τῇ χάριτι μετ' αὐτῆς, τῇ βοήθειᾳ τοῦ Θεοῦ, οἰασδῆποτε χριστιανικῆς ὁμολογίας ἢ σώματος. Εἶναι πρόθυμος διὰ τὰς κατ' εὐθείαν μετ' αὐτῶν ἐπαφὰς ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς ἐπανενώσεως αὐτῶν, ἄνευ τῆς στροφῆς πρὸς τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν ὡς ἐνδιαμέσου.

» Ἐν ὄψει τούτων, θὰ σᾶς παρακαλέσωμεν, ὅπως

συνεχίστητε νὰ μᾶς κρατῆτε ἐνημέρους ἐπὶ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν διὰ τῆς ἀποστολῆς τῶν σχετικῶν συγγραμμάτων, τῶν ἐκθέσεων τῶν Συνελεύσεων καὶ Συνεδριῶν, τῶν ὑπομνημάτων ἐφ' ὧν ζητημάτων» κ.ο.κ.¹

Κρίνοντας τὴν ὡς ἄνω ἀπόφασιν τοῦ Συνεδρίου τῆς Μόσχας, βλέπομεν ὅτι δὲν ὑπογράφεται αὕτη ὑπὸ τῶν Ἐκκλησιῶν Κωνσταντινουπόλεως, Ἱεροσολύμων, Κύπρου, Ἑλλάδος καὶ Φιλανδίας, αἵτινες, ἐκτὸς τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων, ἀπέστειλαν ἀντιπροσώπους εἰς τὸ Σινέδριον τοῦ Ἀμστερδαμ. Ὅτι παρουσιάζει μίαν ἐσκεμμένην, ἢ καὶ οὐχί, παρανόησιν τοῦ ἔργου καὶ ἀγνοίαν τῶν ἱστορικῶν γεγονότων, τῶν συνδεομένων πρὸς τὴν Οἰκουμενικὴν Κίνησιν καὶ τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν. Ὅτι ὑπάρχει δόσις τις ἀληθείας εἰς τὸ πέμπτον σημεῖον, διότι μόνῃ ἢ πίστις εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ὡς Θεὸν καὶ Σωτῆρα θεωρεῖται ὡς βᾶσις ἑλλιπῆς ὑπὸ τῆς πλειονότητος τῶν ὀρθοδόξων θεολόγων. Ὅτι ἡ τελευταία φράσις περὶ τῆς ἀρνήσεως συμμετοχῆς ἐν τῇ Οἰκουμενικῇ Κίνησει ὑπὸ τὴν παροῦσαν αὐτῆς μορφήν δὲν κλείει ὀριστικῶς τὴν θύραν, ἀλλ' ἀφήνει ἐλευθερίαν τινὰ δράσεως διὰ τὸ μέλλον, ἐὰν καὶ ὁπόταν ἡ Οἰκουμενικὴ Κίνησις θεωρηθῇ ἀλλάξασα τακτικὴν σκέψεως καὶ δράσεως.

Καὶ ἐκ τοῦ τέλους τῆς Ἐπιστολῆς ἐννοοῦμεν, ὅτι τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Ὀρθοδόξου Ρωσικῆς Ἐκκλησίας διὰ τὴν Οἰκουμενικὴν Κίνησιν καὶ τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν παραμένει θερμὸν καὶ διαρκές, τῆς Ἐκκλησίας ταύτης ἐπιζητουμένης τὴν τακτικὴν ἀποστολὴν ἀπασῶν τῶν ἐκδόσεων τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν διὰ τὴν συνεχῆ παρακολούθησιν αὐτοῦ.

Τὴν γραμμὴν ταύτην ἠκολούθησε μέχρι τῆς σήμερον ἡ πορεία τῶν σχέσεων τῆς Ὀρθοδόξου Ρωσικῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν. Αὕτη διαφωτίζεται ἀπὸ τὰς ἐσχάτως ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ταύτης καὶ τοῦ Συμβουλίου ἀνταλλαγείσας δύο ἐπιστολάς², τὰς ὁποίας δίδομεν κατωτέρω ἐν μεταφράσει.

Τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον δὲν ἔπαυσε ἀποστέλλον τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδιδόμενα ἔγγραφα πρὸς τὴν Ὀρθόδοξον Ρωσικὴν Ἐκκλησίαν. Ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς πρώτης ἐπιστολῆς μνημονεύεται ἡ λῆψις ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Μόσχας ὀρισμένων ἐγγράφων, σχετιζομένων πρὸς τὴν Β' Γενικὴν Συνέλευσιν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν ἐν Ἐβανστον (1954), καὶ δὴ, τῆς ἐκκλήσεως τῆς Συνελεύσεως ταύτης, τῆς ἐκθέσεως τοῦ Τμήματος ἐπὶ τῶν διεθνῶν ζητημάτων, τῶν ἐπὶ μέρους ἀποφάσεων, τοῦ ἔργου «Evanston Speaks» καὶ ἰων ἄλλων. Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἀναφέρει μᾶλλον ζητήματα πολιτικῆς φύσεως, μὲ τὴν σημείωσιν ὅτι ταῦτα μελετῶνται ἐν συναρτήσει πρὸς τὴν εὐαγγελικὴν ἀλήθειαν,

τὴν κηρυττομένην ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας. Οὕτω τίγονται τὰ προβλήματα περὶ τῆς εἰρηνικῆς συνυπάρξεως τῶν διαφόρων πολιτικῶν καὶ κοινωνικῶν συστημάτων τῆς σήμερον, τῆς καταδίκης τῶν ὅπλων μαζικῆς καταστροφῆς, τοῦ ἀφοπλισμοῦ καὶ τοῦ καθορισμοῦ ἐνὸς διεθνoῦς ἐλέγχου ἐπὶ τῶν ἐξοπλισμῶν, τῆς βοήθειας καὶ ἐνισχύσεως τῶν ἡμιανεπτυγμένων οικονομικῶς λαῶν καὶ χωρῶν καὶ τοῦ ἔργου τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Εἰρήνης. Προτείνεται, ὅπως τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν συνεργασθῇ μετ' αὐτοῦ. Ὑποστηρίζεται ἡ θρησκευτικὴ ἐλευθερία μεταξὺ πάντων τῶν λαῶν. Ἡ τελικὴ ἀνάλυσις καὶ κρίσις πάντων τῶν κειμένων ἀναβάλλεται νὰ γίνῃ μετὰ τὴν λῆψιν τῆς ἐπισημοῦ ἐκθέσεως τῶν Πρακτικῶν τοῦ Ἐβανστον. Ἐν τέλει ἐπαναλαμβάνεται ἐκ νέου:

«Ὡς πάντοτε, ἐνδιαφερόμεθα διὰ τὸ ἔργον τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τῶν ὀργάνων αὐτοῦ καὶ θὰ εἰμεθα εὐτυχεῖς ἐὰν λαμβάνομεν εἰς τὸν μέλλον τὰς ἐπισημοὺς καὶ ἄλλας ἐκδόσεις αὐτοῦ».

Ἡ παροῦσα ἐπιστολὴ εἶναι γεγραμμένη μετὰ συμπαιθείας καὶ εἰς ὀρισμένα μόνον σημεία καταδεικνύει τὴν συμφωνίαν τῆς Ὀρθοδόξου Ρωσικῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν.

Ἡ εἰς τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ἀπάντησις τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν συνετάχθη ὑπὸ μιᾶς εἰδικῆς ἐπιτροπῆς τῆς κατ' Αὐγουστον τοῦ 1955 συνελευθούσης ἐν Davos Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ, μετὰ τὴν ἔγκρισιν τῆς τελευταίας, ἀπεστάλη πρὸς τὸ Πατριαρχεῖον τῆς Μόσχας. Θὰ πρέπη εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς νὰ σημειώσωμεν, ὅτι ἡ ἀπάντησις αὕτη ἐκφράζει τὰς σκέψεις τῶν Ἐκκλησιῶν-Μελῶν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ὅτι δίδει μίαν πραγματικὴν εἰκόνα τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τῆς ἐν τῷ παρόντι δράσεως αὐτοῦ.

Ἡ ἀνταλλαγὴ τῶν ἐπιστολῶν θεωρεῖται ὡς ἡ ἀπαρχὴ μιᾶς εὐρυτέρας ἀνταλλαγῆς τῶν χριστιανικῶν πεποιθήσεων καὶ ἐμπειριῶν μεταξὺ ἡμῶν. Μετὰ τὴν σημείωσιν τῆς προσφορᾶς τῶν χριστιανῶν εἰς τὴν εἰρήνην τοῦ κόσμου προτείνεται, ὅπως στραφῇ ἡ προσοχὴ ἐπὶ τῶν βαθυτέρων μορφῶν τῆς συνεργασίας μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν ὡς Ἐκκλησιῶν καὶ ἐπὶ τῶν οὐσιαστικῶν ζητημάτων τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ συνειδήσεως καὶ ἐκ τῆς βάσεως ταύτης νὰ στραφῶμεν ἐκ νέου εἰς τὰ θέματα ἐπὶ τῶν ἐνεργειῶν τῶν χριστιανῶν ἐν τῷ κόσμῳ».

Ἀναγνωρίζεται ἡ προσφορὰ τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν εἰς τὴν Οἰκουμενικὴν Κίνησιν καὶ τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ἐκφράζεται ἡ ἐλπίς, ὅπως ἀποκατασταθῶν πλήρεις καὶ ἐλεύθεραι σχέσεις μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν-Μελῶν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τῆς Ὀρθοδόξου Ρωσικῆς καὶ ἄλλων ἐν τῇ χώρᾳ ἐκείνῃ Ἐκκλησιῶν. Σημειοῦται ἡ ἀποστολὴ τῆς ἐπισημοῦ ἐκθέσεως τῶν Πρακτικῶν τοῦ Ἐβανστον καὶ ἡ ἀναμονὴ τῶν ἐπ' αὐτῶν κρίσεων καὶ συμπερασμάτων, ὅπως καὶ ἡ ἀποστολὴ τῆς ἐν Davos προτάσεως

1. W. A. Visser't Hooft, ἐνθ' ἂν., σ. 188-189.

2. Letter from the Mescuw Patriarchate to the World Council of Churches (transl. from the Russian), The Ecumenical Review VII (1955) 389-393. Letter to the Patriarchate of Mscow, Ib. VIII (1955) 64-66.

περὶ τοῦ «ἀφοπλισμοῦ καὶ τῆς εἰρηνικῆς ἀλλαγῆς». Ἐκτίθενται αἱ ἐνέργειαι τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν διὰ τὴν ἀποκατάστασιν καὶ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς εἰρήνης τοῦ κόσμου, αἱ ἐνέργειαι διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἡμιανεπτυγμένων οἰκονομικῶς χωρῶν καὶ λαῶν καὶ αἱ σκέψεις διὰ τὴν ἐν τῷ κόσμῳ ἐφαρμογὴν τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας. «Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ἐπίσης νομίζομεν, ὅτι εἶναι ἀναγκαῖα ἡ εἰλικρινὴς συνομιλία». Ἐπὶ τῆς προτάσεως τῆς συνεργασίας μετὰ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Εἰρήνης λέγονται τὰ ἑξῆς:

«Δὲν νομίζομεν, ὅτι οἱ λόγοι, οἵτινες ἠμπόδισαν τὴν μετὰ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Εἰρήνης συνεργασίαν ἡμῶν ἀπόλεσαν τὴν ἰσχὺν αὐτῶν ἐλπίζομεν ὅμως, ὅτι αἱ μεταξὺ ἡμῶν συνομιλίας θὰ ὀδηγήσωσιν ἡμᾶς εἰς μίαν καλυτέραν κατανόησιν τῶν ἀρχῶν ἐκάστου ἡμῶν».

Μετὰ μεγάλης χαρᾶς γίνεται μνεῖα τῶν ἐπισκέψεων Κληρικῶν καὶ λαϊκῶν εἰς Ρωσίαν καὶ τάνάπαλιν καὶ προτείνεται ἡ σύγκλησις συσκέψεων μεταξὺ ἀντιπροσώπων τῆς Ὀρθοδόξου Ρωσικῆς Ἐκκλησίας καὶ αὐτῶν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν.

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο σταματοῦν αἱ σχέσεις μεταξὺ τῶν δύο Σωμάτων. Τὸ μέλλον θὰ δεῖξῃ τὴν τροπὴν καὶ τὴν ἐξέλιξιν, τὴν ὁποίαν θὰ λάβουν.

Ἐν συνεχείᾳ μεταφράζομεν τὰ τρία προαναφερθέντα ἔγγραφα.

Ἀπόφασις ἐπὶ τοῦ θέματος

«Ἡ Οἰκουμενικὴ Κίνησις καὶ ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία»

Ἀπαντες ὁμοφώνως διεπιστάσαμεν, ὅτι ἡ θέλησις τῆς διενεργείας ἐπιδράσεως ὑπὸ τῶν ἄλλων Ὁμολογιῶν ἐπὶ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας προσέρχεται σήμερον τοῦλάχιστον ἐκ δύο διαφόρων πηγῶν.

Ἀφ' ἑνὸς μὲν, ἡ ἀνωτάτη ἐξουσία τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας, τ. ἔ. ὁ παπισμὸς, φροντίζων διὰ τὴν διαφύλαξιν τῆς προσκαίρου ἐξουσίας αὐτοῦ, ἐνεργεῖ ὡσάν νὰ ἔχη ἀπολέσει πᾶν αἰσθημα τῆς σωτηριώδους πίστεως, ἥτις διακηρύττει ὅτι αἱ πύλαι τοῦ Ἄδου οὐδέποτε θὰ κατισχύσωσι τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ.

Ἐπωφελούμενος τῶν πολιτικῶν αὐτοῦ σχέσεων μετὰ τῶν ἰσχυρῶν τοῦ κόσμου τούτου, ὁ παπισμὸς ἐπιχειρεῖ νὰ φέρῃ τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν εἰς μίαν συμφωνίαν μετ' αὐτοῦ, προσπαθῶν νὰ ἐπιτύχῃ τοῦ ποθομένου διὰ τῆς δημιουργίας διαφόρων ὀργανώσεων οὐνιτικῶν.

Ὁ Προτεσταντισμὸς ἀφ' ἑτέρου, ὑπὸ ποικίλας μορφάς, διηρημένος εἰς αἱρέσεις καὶ διαφόρους τάσεις, ἀπολέσας τὴν συνειδησιν τῆς αἰωνιότητος καὶ τοῦ ἀναλλοιώτου τοῦ χριστιανικοῦ ἰδεώδους, προσπαθεῖ, διὰ τῆς ἐγωιστικῆς αὐτοῦ περιφρονήσεως τῶν παραδόσεων τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν Πατέρων, νὰ ἐγείρῃ τὴν φωνὴν τῆς ἀντιθέσεως κατὰ τοῦ ρωμαϊκοῦ παπισμοῦ. Ὁ Προτεσταντισμὸς ζητεῖ νὰ ἀνεύρῃ ἕνα σύμμαχον διὰ τὸν ἀγῶνα τοῦτον εἰς τὴν Ὀρθόδοξον

Ἐκκλησίαν, οὕτως ὥστε νὰ ἀποβῇ μία σπουδαία διεθνῆς δύναμις. Ἡ Ὀρθοδοξία θὰ ἔχη ἐνταῦθα νὰ ὑπομείνῃ ἕνα πειρασμὸν ἔτι μεγαλιέτερον, τὰ τῆς ἀπομακρύνσεως, δηλαδή, ἐκ τῆς ἀναζητήσεως τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀναμίξεως αὐτῆς εἰς τὸν πολιτικὸν τομέα, ὅπερ ἀντιβαίνει πρὸς τοὺς σκοποὺς τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Τοιοῦτον εἶναι τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον ἐπιτελεῖ σήμερον ἡ οἰκουμενικὴ κίνησις. Ἐκτὸς τῆς καθ' ἑαυτὸ Ὀρθοδοξίας, ἡ ἰδίᾳ ἐκδήλωσις ἐπιδράσεως εἶναι δυνατὸν νὰ ἀσκηθῇ καὶ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιῶν τῶν Ἀρμενο-Γρηγοριανῶν, τῶν Συρο-Ἰακωβιτῶν τῶν Ἀβυσσινῶν, τῶν Κοπτῶν, τῶν Συρο-Χαλδαίων, αἵτινες δὲν ὑποτάσσονται εἰς τὴν Ρωμαιοκαθολικὴν Ἐκκλησίαν, ἀπασαί ἐπὶ τοσοῦτον ὁμοιάζουσαι πρὸς τὴν Ὀρθόδοξον.

Λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν ὅτι:

α') Τὰ ἰδεώδη τῆς οἰκουμενικῆς κινήσεως εὑρον τὴν ἐκφρασιν αὐτῶν εἰς τὴν δημιουργίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, μετὰ τὸν ἀπώτερον σκοπὸν τῆς διοργανώσεως μιᾶς «Οἰκουμενικῆς Ἐκκλησίας», μὴ ἀνταποκρινόμενα, ἐν τῇ πραγματικότητι, εἰς τὸ ἰδεῶδες τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ εἰς τοὺς σκοποὺς τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, τοὺς ὁποίους ἀκολουθεῖ ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία.

β') Ὁ συντονισμὸς τῶν προσπαθειῶν τῆς οἰκουμενικῆς κινήσεως διὰ τὴν διοργάνωσιν τῆς κοινωνικῆς καὶ πολιτικῆς ζωῆς καὶ ἡ δημιουργία μιᾶς «Οἰκουμενικῆς Ἐκκλησίας», ἀποβλεπούσης εἰς τὸ νὰ γίνῃ μία διεθνὴς ἐπιρροῆς δύναμις, προσβάλλουσι πρὸ ἡμῶν ὡς μία πτώσις πρὸ τῶν πειρασμῶν, οὓς ὁ Χριστὸς κατενίκησεν ἐν τῇ ἐρήμῳ. Διὰ τὴν Ἐκκλησίαν τὸ τοιοῦτον θὰ ἀποτελέσῃ μίαν παρέκκλισιν ἀπὸ τῆς ἀληθοῦς ἀποστολῆς αὐτῆς, διότι θὰ προσπαθῇ νὰ σύρῃ τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων εἰς τὰ δίκτυα τοῦ Χριστοῦ διὰ μέσων ἡκιστα χριστιανικῶν.

γ') Ἡ οἰκουμενικὴ κίνησις, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἐν τῷ παρόντι δράσεως τοῦ «Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν», δὲν ἐξυπηρετεῖ τοὺς σκοποὺς τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ καὶ ἔχει πολὺ ἐνωρὶς ἀπορρίψει κάθε ἐλπίδα διὰ τὴν ἔνωσιν ἐν τῇ Μιᾷ, Ἀγίᾳ, Καθολικῇ καὶ Ἀποστολικῇ Ἐκκλησίᾳ. Κατὰ τὸ 1937, ἡ προτεσταντικὴ πλειονότης τοῦ Συνεδρίου τοῦ Ἐδιμβούργου ἐξεδηλώθη ὑπὲρ τῆς καταπαύσεως — ὑπέκρουσα εἰς μίαν ἀποτυχίαν ἤδη ἐκδηλωθεῖσαν, ἡ ἀπλῶς διὰ τῆς πίστεως εἰς μίαν ἀποτυχίαν — κάθε προσπαθείας, ἀποβλεπούσης εἰς τὴν ἔνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν διὰ τῆς ἐνεργείας τῆς θείας Χάριτος. Ὁ Προτεσταντισμὸς, κινούμενος ὑπὸ τοῦ πόθου ὑπὲρ τῆς διαφυλάξεως τῆς ὑπάρξεώς του καὶ ἐλπίζων νὰ προσφύγῃ εἰς τὴν ὁδὸν τῶν ὀλιγωτέρων προσπαθειῶν, ἀποβλέπει εἰς τὴν πραγματοποίησιν μιᾶς ἐνωτικῆς κινήσεως μεμονωμένης ἐπὶ τοῦ κοινωνικοῦ, οἰκονομικοῦ καὶ αὐτοῦ τοῦ πολιτικοῦ τομέως. Ἡ οἰκουμενικὴ κίνησις, εἰς τὰ σχέδια αὐτῆς διὰ τὴν μελλοντικὴν αὐτῆς δράσιν, στηρίζεται ἐπὶ τῆς θεωρητικῆς ἀρχῆς ὑπὲρ τῆς δημιουργίας ἐνός νέου ἐξωτερικοῦ ὀργανοῦ, μιᾶς «Οἰκουμενικῆς Ἐκκλησίας», τ. ἔ. ἰδρύματος ἐν τῷ Κράτει, συνδεομένου, οὕτως ἢ ἄλλως, πρὸς τὸ

1. Κατὰ μετάφρασιν ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ. Actes..., II, 450-453.

Κράτος, καὶ διενεργοῦντος μίαν πρόσκαιρον ἐπίδρασιν.

δ') Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν τελευταίων δέκα ἐτῶν (ἀπὸ 1937 μέχρι 1948) τὸ πρόβλημα τῆς ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν ἐπὶ τῆς δογματικῆς καὶ θεολογικῆς βάσεως οὐδόπως ἔχει μελετηθῆ. Οὕτω δὲν ἀποδίδεται εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο, εἰ μὴ ρόλος βοηθητικός, παιδαγωγικός πρὸς χρῆσιν τῶν γενεῶν τοῦ μέλλοντος. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἡ οἰκουμενικὴ κίνησις ἐν τῇ πραγματικότητι δὲν ἀποβλέπει πλέον εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῆς ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν ἐν στοιχείων καὶ μέσων πνευματικῶν.

ε') Τὸ γεγονός τῆς ἐλαττώσεως εἰς τοιοῦτον σημῆον τῶν ἀναγκαίων ὄρων διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῆς ἐνώσεως, ἥτις περιλαμβάνεται εἰς ἓνα καὶ μόνον ὄρον, τῆς ἀναγνωρίσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὡς Κυρίου ἡμῶν, καταβιβάζει τὴν χριστιανικὴν διδασκαλίαν εἰς μίαν πίστιν, ἥτις, κατὰ τοὺς λόγους τοῦ Ἀποστόλου, εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ δεκτὴ καὶ ὑπὸ τῶν δαιμόνων (Ἰακ. 2,19. Ματθ. 8,29. Μάρκ. 5,7).

Τὸ ἡμέτερον Συνέδριον τῶν Ἀρχηγῶν καὶ Ἀντιπροσώπων τῶν Ὀρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, διαπιστώσαν τὴν κατάστασιν ταύτην καὶ ἐπιζητήσαν κατὰ τὰς προσευχὰς αὐτοῦ τὸν φωτισμὸν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, λαμβάνει τὴν ἀκόλουθον ἀπόφασιν:

Εἰς ἀπάντησιν τῆς προσκλήσεως, ἣν ἅπαντες ἐλάβομεν ἐκ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, ὅπως λάβωμεν μέρος ὡς ἀντιπρόσωποι εἰς τὴν Συνέλευσιν τοῦ Ἀμστερδαμ, ἀποφασίζεται ὅπως φέρωμεν εἰς γνῶσιν τοῦ Συμβουλίου τούτου, ὅτι ἅπασαι αἱ κατὰ τόπους Ἐκκλησίαι, αἱ ἀντιπροσωπευόμεναι εἰς τὸ παρὸν Συνέδριον, θεωροῦσιν ὑποχρέωσιν αὐτῶν ὅπως ἀρνηθῶσι τὴν συνεργασίαν ἐν τῇ οἰκουμενικῇ κινήσει, ὑπὸ τὴν παροῦσαν αὐτῆς μορφήν.

- † Ὁ Μόσχας Ἀλέξιος
- † Ὁ Γεωργίας Καλλίστρατος
- † Ὁ Βελιγραδίου Γαβριήλ
- † Ὁ Βουκουρεστίου Ἰουστινιανὸς
- † Ὁ Σόφιας Στέφανος
- † Ὁ Ἐμέσης Ἀλέξανδρος καὶ διὰ τὰς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας καὶ Ἀντιοχείας.
- † Ὁ Λιβάνου Ἡλίας
- † Ὁ Βιαλυστόκ Τιμόθεος (Πολωνίας)
- † Ὁ Κορυτσᾶς Παΐσιος
- † Ὁ Πράγας Ἐλευθέριος.

[Συνεχίζεται]

ΒΑΣ. Θ. ΣΤΑΥΡΙΔΗΣ

Χριστέ, τὸ ὄνομά σου, Ἐμμανουήλ, ὃ ἐστὶ μεθερμηνευόμενον, μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός, δίδει εἰς ἡμᾶς ἄρητόν τινα δύναμιν, ἥτις ἐνισχύει ἡμᾶς νὰ ἐκτελώμεν τὸ καθήκον μας ἐπὶ τῆς γῆς.

*

Χριστέ, τὸ ὄνομά σου, Ἐμμανουήλ, εἶναι παρηγορία εἰς τὸν ἀσθενῆ, βάλαμον εἰς τὸν πληγωμένον, ἐνθάρον εἰς τὸν κηρύττοντα τὸ Εὐαγγέλιον, εἰρήνη καὶ ἀνάπαυσις εἰς πάντας.

*

Οἱ ἄνθρωποι, οἵτινες οὐδὲν πράττουσιν, εἶναι συνήθως οἱ ἐλέγχοντες τὰς πράξεις τῶν ἄλλων.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ.

Εἶναι πανθωμολογημένη ἡ ὕψηλὴ πνευματικὴ ἔξαρσις, ἥτις ἐπεκράτησε μεταξὺ τῶν Σεβ. Ἐκλεκτόρων καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἐκλογῆς τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου καὶ ὁ ἀπὸ πάσης ἐπόψεως ὑποδειγματικὸς τρόπος τῆς διεξαγωγῆς τῆς, καθὼς καὶ ἡ καθ' ὅλον ἄφογος στάσις, ἣν ἐτήρησεν ἡ Κυβέρνησις ἐπὶ τοῦ ὅλου θέματος, ἀπολύτως τηρήσασα τὸ καθήκον τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τὴν Σεβ. Ἱεραρχίαν διὰ τὴν ἀνάδειξιν τοῦ κατὰ τὴν ἐλευθέραν αὐτῆς κρίσιν ἀξίου διὰ τὸ ὕψηλόν ἀξίωμα τοῦ Προϋπερκόπου, συμφώνως πρὸς τοὺς διέποντας τὴν διοίκησιν τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροῦς Κανόνας καὶ κρατικὸς Νόμος. Ὑπῆρξε δὲ κατὰ πάντα ἀξέπαινος καὶ ἡ κατὰ τὴν διενέργειαν τῆς ἐκλογῆς στάσις τοῦ κατὰ νόμον παραστάτος ἄρμοδιον Ὑπουργοῦ. Ταῦτα πάντα ἀποτελοῦσιν, ἀναμφιβόλως, γεγονότα, ἅτινα δικαίως ἐξήρθησαν ἤδη ἐξ ὅλων τῶν πλευρῶν καὶ δι' ἃ καὶ ἡ παροῦσα στήλη αἰσθάνεται εὐλικρινῆ χαρὰν καὶ ἱκανοποίησιν μεθ' ὀλοκλήρου τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ πληρώματος.

Θ' ἀπετέλει ὁμοῦ σπουδαίαν παράλειψιν, ἂν ἐκ παραλλήλου δὲν ἐξήρητο καὶ τὸ ἄλλο, ἐπίσης σπουδαῖον καὶ λίαν ἐνθαρρυντικὸν γεγονός, τοῦ καὶ ἐπὶ τῇ αὐτῇ ἐδκαιρία ταύτῃ ἐκδηλωθέντος ζωηροῦ παλλαϊκοῦ ὑπερ τῆς Ἐκκλησίας ἐνδιαφέροντος, οὕτινος φορεῖς καὶ ἐρμηρευτῆς ὑπῆρξε καὶ ὁ ἀθηναϊκὸς Τύπος, πρὸς ὃν δικαίως ἀνήκει πολὺς ὁ ἐπὶ τούτῳ ἔπαινος.

Ἐπὶ πᾶσι τούτοις, ἐγκάρδιοι ὀφείλονται εὐχαριστήριοι δοξολογίαι πρὸς τὸν θεῖον τῆς Ἐκκλησίας Δομήτορα καὶ Ἀρχηγόν, τὸν ἀεῖποτε παραμυθούμενον καὶ ἐνισχύοντα καὶ εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ θείου θελήματος καθοδηγοῦντα Αὐτήν.

Τὰ βασανιστήρια.

Οἱ νομίσαντες, ὅτι μετὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ ἀπαισίας μνήμης «ναζισμοῦ» θὰ ἐξηλείφετο ἀπὸ τοῦ προσώπου τῆς πεπολιτισμένης Ἐδρώπης ἡ βαρβαρότης, καὶ ἡ ἀπανθρωπία φαίνεται, ὅτι δεινῶς ἐπλανήθησαν. Καὶ τὸ αἷμα τῶν ἑκατομβῶν τῆς εὐρωπαϊκῆς νεότητος, τὸ χυθὲν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ ὑπὲρ τῆς τιμῆς καὶ ἀξιοπροεπείας τοῦ ἀνθρώπου, φαίνεται νὰ ἐχύθη ἐπὶ ματαίῳ. Αὐτὸ τοῦλάχιστον μαρτυροῦσιν οἱ γόοι τῶν ὑπὸ «πεπολιτισμένων» τέκνων τῆς χριστιανικῆς Ἀγγλίας ἀπανθρώπως βασανιζόμενων μελῶν τῆς Κυπριακῆς Νεότητος—καὶ δὴ καὶ τρυφερῶν ἐτι παιδίων—καὶ αἱ δημοσιευόμεναι περιγραφαὶ τῶν βασανιστηρίων, εἰς ἃ ὑποβάλλονται οἱ πύπτοντες εἰς τοὺς ὄνυχας τῶν ἐν Κύπρῳ ὀργάνων τῆς ξενικῆς δυναστείας. Τὸ παράδοξον δ' εἶναι, ὅτι τόσον οἱ σκληροὶ βασανισταί, ὅσον καὶ οἱ ὑπ' αὐτῶν δεινῶς βασανιζόμενοι, ἀνήκουσιν εἰς λαοὺς, ἀπὸ κοινοῦ πολεμήσαντας κατὰ τοῦ «ναζισμοῦ» καὶ ἀναμίξαντας τὸ τίμιον αἷμα τῶν ἡρωϊκῶν τέκνων των ἐπὶ τοῦ πεδίου τῶν ὑπὲρ τῆς ἀνθρωπίνης τιμῆς πολυαιμάκτων μαχῶν!

Ποῦ ὀδηγεῖται λοιπὸν ἡ ἀνθρωπότης; Καὶ διατί

σιγῶσιν οἱ σύμμαχοι τῶν βασιανιστῶν; Καὶ ἀπὸ πότε ἢ ἀφοσίωσις πρὸς τὴν ἀνθρωπίνην ἐλευθερίαν ἤρχισε νὰ θεωρῆται ὑπὸ τῶν τέως ὑπερασπιστῶν τῆς ὡς δικαιολογία ἀπανθρώπου μεταχειρίσεως, ὁμοίως πρὸς ἐκείνην, ἣν ὑφίστανται οἱ ἡρωϊκοὶ ἀγωνισταὶ τοῦ δικαιώματος τῆς αὐτοδιαθέσεως τῶν τετρακοσίων χιλιάδων Ἑλλήνων τῆς Κύπρου;

Ῥόσοι ἀντινομίαι!...

Ἡμερονύκτια δλόκληρα παρέμειναν, πρό τιος, ἀγρυπνοὶ, μὲ δακρυβρέκτους τοὺς ὀφθαλμούς, πολυπληθεῖς εὐγενεῖς κάτοικοι τῆς βρετανικῆς πρωτεύουσας πρὸ τῆς φυλακῆς, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐκρατεῖτο μία κατὰδικος τοῦ κοινοῦ ποινικοῦ δικαίου, ἀνησυχοῦντες ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ, ὅτι θὰ ἐξετελεῖτο ἡ ἐπιβληθεῖσα εἰς αὐτὴν ἐσχάτη τῶν ποινῶν. Σάλος δὲ δλόκληρος ἠγέρθη μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν, ἣν ἐκάλυψαν τόσαι διαμαρτυρίαι — περισσότεραι πάντως ἀπὸ τὰς ἀνοδοῦσας, αἵτινες ἐπλήρωσαν τὸ κελλίον τῆς μελλοθανάτου κακούργου —, ὥστε καὶ εὐρὺς πλέον ν' ἀρχίσῃ νὰ γίνεταί ἐκτοτε λόγος περὶ καταργήσεως τῆς θανατικῆς ποινῆς ἐν Ἀγγλίᾳ... Τώρα ὁμοῦ, εἰς νεαρὸς Κύπριος πατριώτης, ἐκκληθεῖς ὡς ἐγκληματίας διὰ τὸν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς πατρίδος του νεανικὸν ἐνθουσιασμόν του καὶ καταδικασθεῖς εἰς θάνατον, ὑπὸ συνθήκας ἀπαράδεκτους καὶ ὑπὸ «δικαιοσύνης» τελοῦσης εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς σκοπιμότητος τῶν δυναστῶν τῆς ἑλληνικῆς μεγαλονήσου, κινδυνεύει νὰ ὀδηγηθῇ εἰς τὸν ἀδικον θάνατον, μὴ ἀξιοθεῖς τῆς χάριτος, ἣν ἐζήτησεν αὐτὸς τε καὶ τὸ Πανελλήριον δλόκληρον. Οὐδεμίαν δὲ συγκλίνησιν φαίνεται νὰ προκαλῆ τὸ γεγονός τοῦτο, ἐκεῖ ἔνθα τόσα θερμὰ δάκρυα ἐχύθησαν πρὸ ὀλίγου μόλις, ἐπὶ τῇ θανατικῇ ἐκτελεσει μιᾶς κοινῆς κακούργου, καὶ τόσαι ὀργίλαι κραυγαὶ ἠκούσθησαν ἐναντίον τῆς θανατικῆς ποινῆς!... Καὶ ἀδιαφοροῦσιν οἱ πεπολιτισμένοι αὐτοὶ κάτοικοι τοῦ Λονδίνου ἂν θὰ ὀδηγηθῇ εἰς τὴν σκόπιμον θανάτωσιν ὁ νεαρὸς ὑπερασπιστῆς τῆς ἐλευθερίας τῆς Κύπρου, ἔστω καὶ ἂν ἡ ἐκτέλεσις του θὰ σημάνη καὶ τὴν μεγαλειότητα — τὴν δυσουπολόγητον — διεύρυνσιν τοῦ χάσματος, ὅπερ, ὡς φαίνεται, χωρίζει τὸν «πολιτισμόν» τῶν ἀπὸ τὴν ἰδέαν τοῦ χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ! Καὶ δὲν ἐνδιαφέρονται ἂν θ' ἀντικρούσῃ τὸ ἐκτελεστικὸν ἀπόσπασμα ὁ νεαρὸς Κύπριος πατριώτης, ἔστω καὶ ἂν τόσαι ἐπάρχωσιν ἀντιρρήσεις περὶ τοῦ δικαίου τῆς καταδίκης του, καθ' ὃν χρόνον, ζητοῦσι τὴν κατάργησιν τῆς θανατικῆς ποινῆς διὰ τοὺς ἀποδεδειγμένως κοινούς καὶ ἐπικινδύνους ἐγκληματίας!

Ῥόσοι ἀντινομίαι, τῷ ὄντι, σημειοῦνται, ὅταν ἡ προσήλωσις εἰς τὸ ἄνομον συμφέρον συσκοτίσῃ τὰς φρένας τῶν ἰσχυρῶν!...

Κακοποιὸς πλαστογράφος.

Πολὺς καὶ σπουδαῖος ἐγένετο κατ' αὐτὰς λόγους ἀπὸ πολλῶν πλευρῶν περὶ τοῦ ἀπαράδεκτου τῆς πλαστογραφίσεως τῶν ἱστορικῶν κειμένων καὶ τῆς κακοποιῶ ἀλλοιώσεως τῶν γεγονότων τῆς ἱστορίας διὰ τῶν λεγομένων «σεναρίων» τῶν κινηματογραφικῶν

ἐπιχειρήσεων. Καὶ σοβαρῶς προϋτάθη, ὅπως, προκειμένου περὶ τῆς κινηματογραφίσεως ἱστορικῶν θεμάτων ἢ περὶ τῆς διὰ τῆς κινηματογραφικῆς τέχνης εἰκονογραφίσεως τῶν ἱστορικῶν κειμένων, ληφθῇ ὑπ' ὄψει καὶ τῆς Ἱστορίας τὸ δίκαιον καὶ τῶν ἐνδιαφερομένων Ἑθνῶν ἢ γνώμη, ἐφ' ᾧ καὶ ὑπεδείχθη, ὅπως ἐπιληφθῇ τοῦ θέματος εἰδικῇ διεθνῆς ἐπιτροπῇ συνιστωμένη παρὰ τῷ Ὄργανισμῷ Ἠνωμένων Ἑθνῶν.

Εἰς τὴν συζήτησιν ταύτην ἔδωκαν ἀφορμὴν καὶ ἄλλα μὲν γεγονότα, παρ' ἡμῶν δὲ, κυρίως, ἡ, κατὰ τὴν γνώμην τῶν καλῶς εἰδότην, ἐστρεβλωμένη ἀπόδοσις τῶν ὁμηρικῶν ἔργων ἐν κινηματογραφικῇ ταινίᾳ, προβληθεῖσα πρὸ τιος ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τὸν τίτλον «ὁ τρωϊκὸς πόλεμος», δι' ἧς ἀτόχημα πλαστογραφεῖται ὁ ἔνδοξος ποιητῆς, καὶ δὴ καὶ δυσφημεῖται δι' αὐτῆς καὶ τὸ ἑλληνικὸν ὄνομα.

Καὶ φρονοῦμεν μὲν καὶ ἡμεῖς, ὅτι καλῶς ἐτέθη τὸ ζήτημα καὶ δικαίως προτείνεται ὅπως προστατευθῇ ἡ ἱστορικὴ ἀλήθεια καὶ ἡ ἔθνικὴ ἀξιοπρέπεια ἐναντι τοῦ ἀχαλινώτου πρὸς τὰς κερδαλέας ἐπιχειρήσεις καλπασμοῦ τῶν διαφόρων κινηματογραφικῶν παραγωγῶν. Ἐπίκαιρον ὅμοῦ, νομίζομεν, καὶ ἀπολύτως συναφὲς εἶναι καὶ τό, πολλάκις ἀπὸ τῆς παρουσίας στήλης θιγέν, ζήτημα τῆς κινηματογραφίσεως σκηρῶν ἐκ τῆς ἀγιογραφικῆς ἱστορίας καὶ δὴ καὶ αὐτοῦ τοῦ βίου τοῦ Θεανθρώπου. Διότι διὰ τῶν κινηματογραφικῶν τούτων «ἔργων» οὐ μόνον πλαστογραφεῖται καὶ διαστρεβλοῦται τὸ πνεῦμα τῶν ἱερῶν συγγραφέων καὶ αὐτὴ ἡ ἱστορικὴ ἀλήθεια, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ ταῦτα τὰ ἱερὰ πρόσωπα — καὶ δὴ καὶ αὐτὸ τὸ θεῖον πρόσωπον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ! — ἀσεβέστατα κακοποιοῦνται. Διότι ἐμφανίζονται ὑπὸ χυδαίαν ἐνίοτε μορφήν καὶ εἰς στάσεις πολλάκις καὶ σκηρῆς, ἀτόχημα ἀποτελοῦσας ἐξοργιστικὸν μὲν σκάνδαλον διὰ τοὺς γνωρίζοντας τὴν εὐαγγελικὴν ἀλήθειαν καὶ εἰς Χριστὸν πιστεύοντας, κατῆς δὲ ποιότητος διδασκαλίαν πρὸς τοὺς ἀγνοοῦντας τὴν πίστιν ἢ ἀδιαφοροῦντας πρὸς αὐτὴν, καὶ δὴ καὶ συντελοῦσαν εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἀντιχριστιανικῶν ἰδεῶν, τῶν ἐκ ποικίλων ὑπόπτων ροπῶν προερχομένων.

Δίκαιον ἄρα εἶναι, ἀλλὰ καὶ σκόπιμον ἀπὸ πάσης πλευρᾶς, ν' ἀπασχολῆσῃ τὸ θέμα πάντας τοὺς ἀρμοδίους. Συνιστῶμεν δὲ τοῦτο διὰ πολλοστὴν φορὰν, τόσῳ μᾶλλον, ὅσῳ θὰ εἶναι ἀκατανόητον τὸ νὰ μὴ συγκινήσῃ τοῦτο τοὺς δικαίως ὑπεραμνομένους τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τὴν ἱστορικὴν ἀλήθειαν.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, συνελθοῦσα χθές, 16ῃ τρέχοντος — ὡς ἐν τοῖς πρόσθεν λεπτομερῶς ἐκτίθεται — εἰς τὴν πρώτην αὐτῆς, ὑπὸ τὴν νεάν της σύνθεσιν, συνεδρίαν, ἣς τὸ πρῶτον προήδρευσεν ἡ Α. Μακαριότης ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Δωρόθεος, μετὰ τὴν ἐναρκτήριον προσφώνησιν τοῦ Μακ. Προέδρου, καὶ τὰς ἀντιφωνήσεις τοῦ τε πρώτου τῆ τάξει Συνοδικοῦ Συνέδρου Σεβ. Μητροπολίτου Βερροίας καὶ Ναούσης κ. Ἀλεξάνδρου καὶ τοῦ παρ' αὐτῇ Βασιλικῷ Ἐπιτρόπου Καθηγητοῦ κ. Ἰω. Καρμίρη, αἵτινες ἀπασχι δημοσιεύονται ὡσαύτως ἐν

τοῖς πρόσθεν, προέβη εἰς τὸν καταρτισμὸν τῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν, ὡς ἀκολούθως:

Ο.Δ.Ε.Π.: Πρόεδρος, ἡ Α. Μακαριότης. Μέλη, τακτικά μὲν, οἱ Σεβ. Μητροπολίται Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου κ. Χρυσόστομος, Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης κ. Προκόπιος καὶ Θήρας κ. Γεώργιος ἀναπληρωματικά δὲ, οἱ Σεβ. Μητροπολίται Ἄρτης κ. Σεραφεῖμ καὶ Ἱερισσοῦ, Ἄγ. Ὀρους καὶ Ἀρδαμερίου κ. Κυπριανός.

Τ.Α.Κ.Ε.: Πρόεδρος, ἡ Α. Μακαριότης. Μέλη, τακτικὸν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἄρτης κ. Σεραφεῖμ καὶ ἀναπληρωματικὸν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σερρῶν καὶ Νιγρίτης κ. Κωνσταντῖνος.

Ἀποστολικὴ Διακονία: Πρόεδρος, ἡ Α. Μακαριότης. Τακτικά μέλη, οἱ Σεβ. Μητροπολίται Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου κ. Χρυσόστομος καὶ Γυθείου καὶ Οἰτύλου κ. Δημήτριος.

Ἐπὶ τῶν χειροτονιῶν: Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γυθείου καὶ Οἰτύλου κ. Δημήτριος.

Ἐπὶ τῶν προσφυγῶν: Οἱ Σεβ. Μητροπολίται Βερροίας καὶ Ναούσης κ. Ἀλέξανδρος, Φθιώτιδος κ. Ἀμβρόσιος καὶ Ἄρτης κ. Σεραφεῖμ.

Δελτίον «Ἐκκλησία»: Πρόεδρος, ἡ Α. Μακαριότης. Μέλη, οἱ Σεβ. Μητροπολίται Σάμου καὶ Ἰκαρίας κ. Εἰρηναῖος καὶ Λήμνου κ. Διονύσιος.

Ἐπὶ τῶν διδασκτικῶν βιβλίων: Οἱ Σεβ. Μητροπολίται Σερρῶν καὶ Νιγρίτης κ. Κωνσταντῖνος καὶ Λήμνου κ. Διονύσιος.

Ἐποικτικὸν Συμβ. Ἐκκλησ. Ἐκπαιδεύσεως: Τακτικὸν μέλος ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἱερισσοῦ, Ἄγ. Ὀρους καὶ Ἀρδαμερίου κ. Κυπριανός καὶ ἀναπληρωματικὸν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἄρτης κ. Σεραφεῖμ.

Ἐκπαιδευτικὸν Συμβ. Ἐκκλησ. Ἐκπαιδεύσεως: οἱ αὐτοί, ὡς ἀνωτέρω, Σεβ. Μητροπολίται.

Ἐπὶ τῶν μοναστηριακῶν: Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης κ. Προκόπιος.

Ἐπὶ τῶν γάμων: Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γυθείου καὶ Οἰτύλου κ. Δημήτριος.

Ἐπὶ τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς: Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σάμου καὶ Ἰκαρίας κ. Εἰρηναῖος.

Δαπανῶν Συνοδικοῦ Γραφείου: Οἱ Σεβ. Μητροπολίται Ἄρτης κ. Σεραφεῖμ, Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας κ. Δαμασκηνός καὶ Ἱερισσοῦ, Ἄγ. Ὀρους καὶ Ἀρδαμερίου κ. Κυπριανός.

Πρωτοβάθμιον Συνοδικὸν Δικαστήριον: Πρόεδρος, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Βερροίας καὶ Ναούσης κ. Ἀλέξανδρος. Μέλη, οἱ Σεβ. Μητροπολίται Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου κ. Χρυσόστομος, Σερρῶν καὶ Νιγρίτης κ. Κωνσταντῖνος, Ἱερισσοῦ, Ἄγ. Ὀρους καὶ Ἀρδαμερίου κ. Κυπριανός καὶ Λήμνου κ. Διονύσιος.

Δευτεροβάθμιον Συνοδικὸν Δικαστήριον: Πρόεδρος, ἡ Α. Μακαριότης. Τακτικά μέλη, οἱ Σεβ. Μητροπολίται Φθιώτιδος κ. Ἀμβρόσιος, Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης κ. Προκόπιος, Σάμου καὶ Ἰκαρίας κ. Εἰρηναῖος καὶ ἀναπληρωματικὸν μέλος ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κεφαλληνίας κ. Ἱερόθεος.

Ἐπὶ τοῦ Παγκ. Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν: Οἱ Σεβ. Μητροπολίται Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου κ. Χρυσόστομος, Φθιώτιδος κ. Ἀμβρόσιος καὶ Σάμου καὶ Ἰκαρίας κ. Εἰρηναῖος καὶ οἱ Καθηγηταὶ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Ἀθηνῶν κ. κ. Ἀμ. Σ. Ἀλιβιζάτος, Παν. Ἱ. Μπρατσιώτης καὶ Βασ. Ἰωαννίδης.

Ἐπὶ τῶν διανομῶν τοῦ Γραφείου σχέσεων μετὰ τῶν ξένων Ἐκκλησιῶν: Οἱ Σεβ. Μητροπολίται Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας κ. Δαμασκηνός, Κεφαλληνίας κ. Ἱερόθεος καὶ Λήμνου κ. Διονύσιος καὶ οἱ Καθηγηταὶ κ. κ. Ἀμ. Σ. Ἀλιβιζάτος καὶ Βασ. Ἰωαννίδης.

Ἐπὶ τῶν σχέσεων μετὰ τῶν ὁμοδόξων Ἐκκλησιῶν: Οἱ Σεβ. Μητροπολίται Σάμου καὶ Ἰκαρίας κ. Εἰρη-

ναῖος, Φθιώτιδος κ. Ἀμβρόσιος, Κεφαλληνίας καὶ Ἰθάκης κ. Ἱερόθεος καὶ Λήμνου κ. Διονύσιος.

Ἐπὶ τῶν δογματικῶν ζητημάτων: Οἱ Σεβ. Μητροπολίται Φθιώτιδος κ. Ἀμβρόσιος καὶ Σάμου καὶ Ἰκαρίας κ. Εἰρηναῖος καὶ ὁ Καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Ἀθηνῶν κ. Ἰω. Καρμίρης.

Ἐπὶ τῶν διοικητικῶν ζητημάτων: Οἱ Σεβ. Μητροπολίται Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας κ. Δαμασκηνός, Κεφαλληνίας καὶ Ἰθάκης κ. Ἱερόθεος καὶ Λήμνου κ. Διονύσιος.

Ἐπὶ τῶν κανονικῶν ζητημάτων: Οἱ Σεβ. Μητροπολίται Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης κ. Προκόπιος, Σερρῶν καὶ Νιγρίτης κ. Κωνσταντῖνος καὶ ὁ Καθηγητὴς κ. Ἀμίλκας Σ. Ἀλιβιζάτος.

Ἐπὶ τῶν θεμάτων τῆς Προσυνόδου: Οἱ Σεβ. Μητροπολίται Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου κ. Χρυσόστομος, Σάμου καὶ Ἰκαρίας κ. Εἰρηναῖος καὶ Σερρῶν καὶ Νιγρίτης κ. Κωνσταντῖνος καὶ οἱ Καθηγηταὶ τῆς Θεολογ. Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Ἀθηνῶν κ. κ. Ἀμ. Σ. Ἀλιβιζάτος, Παν. Ἱ. Μπρατσιώτης, Παν. Τρεμπέλας καὶ Ἰω. Καρμίρης.

Ἀποστολικὴ Διακονία. Ὁ Ἀναπληρωτὴς τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ ἐκήρυξε τῆ 9ῃ τρέχοντος μηνὸς τὴν ἑναρξιν τῶν ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας διαλέξεων τοῦ ὑπὸ τὴν αἰγίδα αὐτῆς «Συνδέσμου Ἑλληνίδων Θεολόγων», μεθ' ὃ ὁ Καθηγητὴς τῆς Βυζαντινῆς φιλολογίας ἐν τῇ Φιλοσοφικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Ἀθηνῶν κ. Νικ. Β. Τωμαδάκης ὁμίλησε «περὶ τῆς Ὀσίας Φιλοθέης τῆς Ἀθηναίας». Τῆ δὲ 16ῃ, ἐγένετο ἡ δευτέρα διάλεξις τῆς αὐτῆς σειρᾶς, μετ' ὁμίλησιν τὸν κ. Θεόδωρον Ξύδην, ὁμίλησαντα «περὶ τοῦ Ἀκαθίστου Ὑμνου».

Ἐκυκλοφόρησαν τὰ ὑπ' ἀριθ. 1 (49) καὶ 2-3 (50-51) τεύχη τοῦ Περιοδικοῦ «Τὸ Χαρούμενο Σπίτι» διὰ τοὺς μῆνας Ἰανουάριον-Μάρτιον ἐ.ε. καὶ τὰ διὰ τοὺς αὐτοὺς μῆνας τεύχη τοῦ Περιοδικοῦ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων «Τὰ Χαρούμενα Παιδιά», καθὼς καὶ τὰ δι' ὅλας τὰς Κυριακάς τῶν αὐτῶν μηνῶν καὶ τοῦ παρόντος μηνὸς Ἀπριλίου προοριζόμενα φύλλα τοῦ ἑβδομαδιαίου θρησκευτικοῦ δελτίου «Φωνὴ-Κυρίου».

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Ὁ τῆ 29ῃ τοῦ παρελθ. μηνὸς ἐκλεγείσ νέος Ἀρχιεπίσκοπος Μακαριώτατος Κύριος Δωρόθεος, ὁ ἀπὸ Λαρίσης καὶ Πλαταμῶνος, δούξ τὴν νενομισμένην ἐνώπιον τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως διαβεβαίωσιν τῆ 31ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καὶ ἐνθρονισθεὶς τῇ ἐπομένῃ, 1ῃ τρέχοντος, ὡς ἐν ἀρχῇ τοῦ παρόντος φύλλου λεπτομερῶς ἐκτίθεται, ἀνέλαβεν ἀθήμερον τὰ καθήκοντα αὐτοῦ.

—Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος ἐτέλεσε, τῆ 2ῃ τρέχοντος μηνὸς, τὸν ἐπὶ τῆ ἐνάρεξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐκ τῆς ἐκλογῆς τῆς 19ῃς Φεβρουαρίου ἐ.ε. προελθούσης νέας Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων Ἀγισμὸν καὶ τὴν ὀρκωμοσίαν τῶν βουλευτῶν.

—Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος ἐτέλεσε τὴν πρώτην αὐτοῦ θ. Λειτουργίαν ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ναῷ τῶν Ἀθηνῶν τῇ προχθῆς Κυριακῇ, 15ῃ τρέχ. μηνός, ἐπὶ τῇ «Ἡμέρᾳ προσευχῆς τῶν Ἑλλήνων Σπουδαστῶν», καὶ ὁμίλησε πρὸς τὴν σπουδάζουσαν Νεολαίαν. Ἀθήμερον δὲ τὸ ἑσπέρας, παρέστη εἰς τὴν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῶν Ἀθηνῶν εἰδικὴν ἑορτήν, καθ' ἣν, μετ' εἰσηγησὶν τοῦ Πρυτάνεως κ. Παν. Ἱ. Μπρατσιώτου, ὁμίλησεν ὁ Κοσμήτωρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς κ. Βασ. Ἰωαννίδης.

—Ἡ Α. Μακαριότης ἀνῆλθε τῆ 12ῃ τρέχ. μηνός εἰς τὰ Ἀνάκτορα καὶ ἐγένετο δεκτὸς παρὰ τῇ Α.Μ. τῷ Βασιλεῖ.

—Τῆ 2ῃ τρέχ. μηνός ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος ἐδέχθη τὸ Διοικ. Συμβούλιον τοῦ «Ἱεροῦ Συνδέσμου» τῶν Κληρικῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, ὅπερ ὑπέβαλε τῇ Α. Μακαριότητι τὰ εὐλαβῆ συγχαρητήρια τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου.

— Ὁ Πρόεδρος τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Παν. Μπρατσιώτης μετὰ τῆς Πανεπιστημιακῆς Συγκλήτου, ἐπισκεφθέντες τὴν Α. Μακαριότητα τῆς 5ῃ τρέχ. μηνός, ὑπέβαλον αὐτῇ τὰς συγχαρητήριους αὐτῶν εὐχάς. Τὸ αὐτὸ δὲ ἔπραξε καὶ ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ αὐτοῦ Πανεπιστημίου, τῆς 14ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνός.

— Ἐπίσης, ὁ Πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας κ. Σολιώτης καὶ οἱ Ἐφέται Ἀθηνῶν, προσελθόντες τῆς 14ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνός, ὑπέβαλον τῇ Α. Μακαριότητι τὰς συγχαρητήριους αὐτῶν εὐχάς.

— Ἡ Α. Μακαριότητα ἐδέχθη τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Πάφου κ. Φώτιον, τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Μελίτης κ. Ἰάκωβον, πάντας τοὺς παρεπιδημοῦντας Σεβ. Μητροπολίτας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὸ Δ. Συμβούλιον τοῦ Ο.Δ.Ε.Π., τὸ Δ. Συμβούλιον τοῦ Συλλόγου Κυθηρίων, τὸ Προσωπικὸν τῶν Ἐκκλησιῶν Ὀργανισμῶν καὶ Ἰδρυμάτων, Ἐπιτροπὴν Λακεδαιμονίων, τοὺς κ. κ. Καθηγητὴν Ἀλβιζῆτον, Νομάρχην Ἀττικῆς, Δήμαρχον Ἀθηναίων, Π. Κανελλόπουλον, Δήμαρχον Ὑδρας, Νομικὸν Σύμβουλον Ὑπουργείου Παιδείας, Κόλιαν Γεν. Διευθυντὴν Ἀστυν. Πόλεων (Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν), Κωνστ. Ρέντην, Χρ. Καραπιτέρη Ὑπουργὸν Συγκοινωνιῶν, Ἰ. Χαραμῆν καὶ Π. Φωτεινὸν καθηγητὰς, Βέην καὶ Νόβαν Ἀκαδημαϊκοὺς. Στεφάνου τοῦ Ὑπουργ. Ἐξωτερικῶν, Ἐπιτετραμένον τοῦ Λιβάνου, Ὑπουργὸν Γεωργίας, Μερικὸπουλον, Ἀνδρέαν Λαμπρόπουλον, Ναύαρχον Λάππαν Ἀρχηγὸν Γ.Ε.Ν., Ραγκούσην Σύμβουλον Ἐπικρατείας, Φραγκίσταν Προπύρ. Πανεπιστημίου Θεολογίας, Θεοδωρακόπουλον καὶ Λούβαριν Καθηγ. Πανεπιστημίου, Μανιαδάκη, στρατηγὸν Μαντούβαλον, Κεσιμάτην Πρόεδρον Ἐργατικῶν Κέντρον Πειραιῶς, Ράμνον Καθηγ. Πανεπιστημίου, Κωνσταντίνου Πρόεδρον Βιομηχ. Ἐπιμελητηρίου Ἀθηνῶν, Καθηγητὴν Σπερκιντζάν, Καλαντζῆν πρ. Ὑπουργὸν, Δερδεμέζην πρ. Ὑπουργὸν καὶ πλῆθος ἄλλων Κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, προσελθόντων ἐν ὑποβάλλωσι τῇ Α. Μακαριότητι τὰ εὐλαβῆ αὐτῶν συγχαρητήρια.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ "ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ,"

Περὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἑτεροδόξων.

Παρά τοῦ ἐξ Οὐγκάντας τῆς Κεντρικῆς Ἀφρικῆς ἑτεροδόξου φοιτητοῦ τῆς Θεολογίας ἐν τῷ ἐνταῦθα Πανεπιστημίῳ κ. Θεοδ. Νανικιάμα ἐλάβομεν τὴν κατωτέρω λίαν χαρακτηριστικὴν ἐπιστολήν, ἣν δημοσιεύομεν ἄνευ σχολίων καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς διορθώσεως τοῦ λεκτικῆς τῆς, ὅπως ἀκριβῶς ἐγράφη ὑπὸ τοῦ ἰδίου.

Κύριε Ἀρχισυντάκτα,

Εἶναι πολλὰς μέρας πού ἔχουν περάσει ἀπὸ τότε πού διάβασα διὰ τίς ξένες ἐκκλησίας πού εὐρίσκονται ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς γῆς. Εἰς τὴν καρδίαν τῆς Ἀθήνας, εἰς τὸ κέντρον τῆς Καθολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, καὶ πρὶν διαβάσω περὶ αὐτές, τίς εἶχα δὴ μὲ τὰ μάτια μου καὶ ὄχι μόνον τίς καμάρινα, ἀλλὰ καὶ μεγάλως τίς θαύμασα διὰ τὸ μέγεθος, διὰ τὸ κάλλος καὶ διὰ τὴν μεγαλοπρέπειά τους. Ἐξέπλάγην τόσον διότι ἐνόμιζα ὅτι ἦσαν ἀποκλειστικῶς διὰ τοὺς ξένους πού εὐρίσκονται εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἀλλὰ ἠπατήθην ἀγρίως, διότι μετὰ πού διάβασα δι' αὐτάς κατάλαβα ὅτι ὑπάρχει ἕνας σημαντικὸς ἀριθμὸς ἐκ τῶν Ἑλλήνων, πού, ἀφοῦ ἀνήθησαν τὴν Ὀρθοδοξίαν, κατέφυγαν ἐκεῖ.

Βέβαια εἶναι δικαίωμα τους νὰ λατρεύουν τὸν Θεόν, τὸν Χριστὸν μὲ ὅποιονδήποτε τρόπον τοὺς ἀρέσει. Ἀλλὰ ἐὰν ἔχουν τὸ κουράγιον καὶ δυνατὴ χριστιανικὴ ὑπομονὴ ἀς ἀκούσουν καὶ μένα πού ἔχω τὴν ἀληθινὴν θέληση, ἔτσι μ' ἀνοιχτῆ τῇ καρδίᾳ μου καὶ μὲ φρόνηση καὶ μ' ὅλην μου τὴν ἐκτίμησιν νὰ τοὺς πᾶν μονάχα δύο λόγια. Διότι ὄχι μόνον ἔχω ἀρκετὴ γνώση διὰ τίς θρησκείας αὐτές, ἀλλὰ καὶ ἡμῶνα κάποτε μέλος τῶν θρησκειῶν αὐτῶν.

Πρέπει ὅμως νὰ τοὺς βεβαιώσω, ὅτι γράφοντας αὐτὰ δὲ μὲ

παρῶστρον κανένας οὔτε καὶ ξέρει κανεὶς ὅτι ἐγὼ ἔγραψα αὐτά. οὔτε εἶμαι ὄργανο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ οὔτε εἶμαι ὑπερασπιστὴς τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Δὲν εἶμαι ὁ πρῶτος ξένος πού ἔχει δὴ αὐτές καὶ ἴσως ἔχει πονέσει διὰ αὐτό, ἀλλὰ ἐπειδὴ γνωρίζω ὅτι αὐτὸς γνωρίζει καὶ μὴ λέγειν τιμωρήσεσθαι καὶ ἐπειδὴ ἔτσι ἀπαιτεῖ ὁ ὁρθὸς λόγος καὶ ἔτσι ὀφείλουν νὰ κάνουν οἱ πολιτισμένοι λαοί, διὰ αὐτὸ ἀπεφάσισα ὕστερα ἀπὸ πολλὰν δισταγμῶν νὰ γράψω τὰ ἀκόλουθα. Ἐπόμενα διὰ τὴν πλάνη τους ἀναστένεξα διὰ τὴν ἀπερσισκεψία τους καὶ διὰ αὐτὸ γράφω.

Μὲ τὴν πενιχρὰ καὶ ἀμυδρὰ ἀντιλήψή μου, νομίζω ὅτι εἶναι περιττὸ καὶ ἀνωφελὲς καὶ ἐπιζήμιον νὰ ὑπάρχουν τέτοιαις ὑπερλαμπρῆς ξένες Ἐκκλησίαι διὰ τοὺς Ἑλλήνας ὁποιασδήποτε ἡμολογίας καὶ ἂν εἶναι, καὶ ὄχι μόνον ἐδῶ στὰς Ἀθήνας ἀλλὰ καὶ οὔτε στὶς ἐπαρχίας καὶ οὔτε στὶς ξένες χώρες ὅπου ἂν εὐρίσκωνται.

ἴσως θὰ ἔλεγε κανεὶς ἐξ αὐτῶν ὅτι ἐπειδὴ οἱ παπᾶδες ἔχουν παραφορτώσει τὴν Ὀρθόδοξην παράδοσιν καὶ γι' αὐτὸ θέλουν νάβρουν ὀλιγότερον φορτίον. Αὐτὸ μπορῶ νὰ τὸ προσημοιάσω μὲ ζάπλουτον ἄνθρωπον, πού ὅταν θὰ δῆ τὸ σπῆτι του γεμάτον μὲ ἀφθονα ἀγαθὰ καὶ δὲν τοῦ ἀπομείνει τόπος νὰ πλαγιάσῃ, πηγαίνει ἐπὶ τὸν διπλανὸν του καὶ πτωχότατον ἄνθρωπον καὶ τοῦ ζητεῖ ἕνα μέρος ἀπὸ τὸ πτωχικό του νὰ τὸ νομιάσῃ διότι δὲν ἔχει τόπον τὸ σπῆτι του. Ὁ πτωχὸς μὲ ἐνθουσιασμό θὰ τὸν δεχθῆ διότι νομίζει ὅτι ὁ ζάπλουτος θὰ τοῦ δώσῃ πολλὰ ἀπὸ τὰ ἀγαθὰ του.

Ἐὰν πράγματι οἱ Ἱεραπόστολοι αὐτοὶ παρασύρουν κοντὰ τους τοὺς Ἑλλήνας μὲ τὴν πρόφασιν ὅτι ἡ Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία, εἴτε ἔχει παραφορτωθῆ, εἴτε ὅτι δὲν ἔχει δικηὸν στὰ δόγματά της, καὶ ὅτι ἐκεῖ κοντὰ τους θὰ βροῦν τὴ σωτηριώδη ὁδόν, ἔχουν ἀπατηθῆ πολὺ ἀγρίως. Διότι πρέπει νὰ τὸ καταλάβουν πολὺ καλά ὅτι καὶ αὐτοὶ οἱ Ἑλλήνες πού παρεσύρθησαν, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβουν, ὅταν θὰ ἀντιληφθοῦν τὸ σφάλμα τους — ὅπως θὰ γίνῃ κάποτε τὸ δίχως ἄλλο — οἱ Ἱεραπόστολοι θὰ τὰ πληρώσουν πολὺ ἀκριβὰ. Ἐὰν οἱ Ἑλλήνες αὐτοὶ νομίζουν ὅτι ἐκεῖ αἰσθάνονται πῶς ἐλαφροὶ ἀπληλαγμένοι ἀπὸ τὰ βάρη τῆς Ὀρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας, καὶ ὅτι εἶναι περισσότερον συντετοὶ τώρα ἀπὸ πρὶν ἔχουν ἐξεγασθῆ. Διότι ἔδω ἐκεῖ βρίσκουν δύο τρόπους πού ὀδηγοῦν πρὸς τὴν καλύτερην ζωὴν καὶ χριστιανικώτερην, τοὺς βεβαιῶ ὅτι ἐπὶ τὴν Ὀρθόδοξην διδασκαλίαν μποροῦν νὰ βρῶσιν ἀναρίθμητους τρόπους πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν, ἐὰν βέβαια θέλουν. Ἐὰν ἐκεῖ βρίσκουν ἀποπονημένα πράγματα καὶ ἐπὶ τὴν Ὀρθόδοξην ἔχουν πολλοὺς καὶ δυσκόλους δεσμούς, ὀφείλουν νὰ τοὺς ἐνθυμήσῃ τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ πού εἶπε: «Ἐισέλθετε διὰ τῆς στενῆς πύλης ὅτι πλατεία ἡ πύλη καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπάθειαν, καὶ πολλοὶ εἰσὶν οἱ εἰσερχόμενοι δι' αὐτῆς» (Μαθ. 7, 13). «Ὅσα ὅσα βλέπετε καὶ ἀκούετε, τὰ εἶδα καὶ ἐγὼ, τὰ ἔζησα, τὰ ἀκουσα καὶ τὰ βαρέθηκα, ἕως ὅπου βρέθηκα ἐκεῖ ὅπου εἶμαι τώρα.

Ἐὰν οἱ Ἱεραπόστολοι θέλουν νὰ βοηθήσουν πνευματικὰ τὴν κουρασμένην γερνόντισσα Ἑλλάδα, πού εἶναι καὶ ἡ ἐστία τῆς Χριστιανοσύνης, δύνανται νὰ τὴ βοηθήσουν ὄχι μὲ θρησκείας, ἀλλὰ μὲ ὕλικήν βοήθειαν, μὲ ἰδρύματα κυρίως εἰς τὰ μέρη ὅπου ἔχουν περάσει οἱ συμμορίται, οἱ καταχρηταί, οἱ σεισμοὶ καὶ οἱ ἐγκληματίαι. Ἔτσι μόνον θὰ τοὺς ἐνθαρρύνετε νὰ καλλιεργήσουν τὴν πίστην τους, καὶ ὅλος ὁ κόσμος θὰ ἀσχοληθῆ μὲ τὰ εὐγενῆ καὶ χριστιανικώτατα αἰσθήματα τους. Ἐὰν πάλι τὸ κάνουν αὐτὸ νὰ εὐχαριστήσουν τοὺς Ἑλλήνας, καὶ τοῦτο δὲν εἶναι χριστιανικό, διότι ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Χριστιανισμοῦ λέγει ὅτι: «ὅταν ποιῆς ἄριστον ἢ δεῖπνον, μὴ φῶναι τοὺς φίλους σου μὴδὲ τοὺς ἀδελφοὺς σου μὴδὲ τοὺς συγγενεῖς σου... μὴποτε καὶ αὐτοὶ σε ἀντικαλέσωσι, καὶ γενήσεται σοι ἀναπόδομα, ἀλλὰ ὅταν δοχῆν ποιῆς, κάλει πτωχοὺς, ἀναπήρους, χωλοὺς, τυφλοὺς, καὶ μακάριος ἔσῃ, ὅτι οὐκ ἔχουσιν ἀναποδοῦναί σοι» (Λουκ. 14, 12-14).

Ἀλλὰ ἡ Ἑλλὰς σὺν πεπολιτισμένην καὶ χριστιανικώτατην χώραν εἶναι φίλη σας καὶ πλούσια καὶ κάποτε θὰ σας καλέσῃ νὰ σᾶς ἀναποδώσῃ τὰ ἴσα. Θὰ σᾶς κἀνὴν τραπέζι πνευματικὸν δηλ. εἴτε νὰ σᾶς μᾶθῃ τὸν ἀρχαῖόν της πολιτισμὸν ἢ νὰ σᾶς διδάξῃ τὴν Ὀρθόδοξην Καθολικὴν Πίστην. Ποῖος τὸ ἀμφιβάλλει ἐκτός ἀπὸ τὸν ἀνθρώπινο ἐγωισμόν;

Εἶναι λοιπὸν κατάλληλος καιρὸς τώρα νὰ κατεβῆτε εἰς τὴν καρδίαν τῆς Ἀφρικῆς. Ἐκεῖ πολλοὶ ἄνθρωποι καταφεύ-

ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τὰ ἐπίσημα ἔγγραφα τῆς ἐγκαταστάσεως τοῦ νέου Πρωθιεράρχου (α'. Βασιλικὸν Διάταγμα. β'. Συνοδικὴ Ἐγκύκλιος). Ὁ ἐνθρονιστήριος λόγος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου. Τὰ Ἐιρηνικὰ Γράμματα. Τὰ κατὰ τὴν ἐκλογὴν καὶ ἐνθρόνιον. — Ἡ πρώτη συνεδρία τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ νέου Πρωθιεράρχου. — Νύσσης Γερμανοῦ, Βασικαὶ διαφοραὶ Κομμουνισμοῦ καὶ Ἐκκλησίας. — Ἀρχιμ. Πολυκάρπου Κοντογεωργάκου, Ὁ Πατριάρχης Γρηγόριος Ε' καὶ ἡ ἑλληνικὴ παιδεία. — Βασιλ. Θ. Σταυρίδου, Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Ρωσίας καὶ τὸ Παγκ. Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν. — Παρατηρήσεων Στέλλη: Ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ. Τὰ βασιανιστήρια. Ὁπδοαὶ ἀντινομίαι! Κακοποιοὺς πλαστογραφῆσαι. Χρονικά. — Ἐπιστολαί. — Βιβλιογραφία.

γουν εἰς τὸν Μουσουλμανισμόν. Αὐτοὶ ποὺ δὲν γνωρίζουν τὸν Χριστιανισμόν, αὐτοὶ εἶναι οἱ πτωχοὶ καὶ χλωτοὶ ποὺ θέλουν τὴν βοήθειάν σας. Ἐκεῖ εἶναι ἡ δουλειά σας, ἐκεῖ εἶναι ὅ,τι χρειάζεται. Ὅχι μόνον τὰ καλὰ κτήρια θέλουν ἀλλὰ καὶ διδασκάλους δὲν ἔχουν.

Ἐάν οἱ Ἕλληνες αὐτοὶ νομίζουν ὅτι ἐκεῖ τὰ δόγματα εἶναι σωστότερα, ἔχουν ἓνα πολὺ χτυπητὸ λάθος. Διότι ἐάν θὰ καθίσῃ κανεὶς ἀπὸ αὐτοὺς νὰ καταγράψῃ τοὺς λογικοὺς ἄρους τῶν δύο ὁμολογιῶν, καὶ χυθῆς νὰ τὸ θέλῃ θὰ γεμίσῃ ὀλόκληρα συγγραμματα μὲ τοὺς ἄρους τῶν Ὁρθόδοξων δογμάτων ἐνῶ μὲ τοὺς ἄρους τῶν ἄλλων δογμάτων ὅποιονδήποτε θὰ δυσκολευθῇ νὰ γεμίσῃ τις εἰκοσι σελίδες. Αὐτὰ φαίνονται σὰν παιδικὰ συναίσθηματα, ἀλλὰ ἐστὶν πού καὶ ἂν εἶσαι κατέβα δύο σκαλοπάτια ἀπὸ τὸ ὕψος ποὺ στέκεσαι καὶ αὐτὰ θὰ τὰ δῆς νὰ ἀληθεύουν.

Ἴσως θὰ διερωτᾶται κανεὶς γιατί νὰ τὰ γράψῃ τὰ παρόντα αὐτὸς ὁ ἀσήμενος, ἴσως καὶ ἀγράμματος καὶ ἀγνωστος ἄνθρωπος; Τὰ γράφω διότι ἔχω μόνον ἔχω ζήσει κοντὰ στίς τέτοιες Ἐκκλησίες ἄλλοτε, ἀλλὰ καὶ ἔχω διασχίσει χώρες μακρινὰς καὶ θάλασσες ποὺ μπορᾶ ὡς ἐκ τούτου νὰ σκεφθῶ καὶ νὰ γράψω αὐτά.

Θὰ εἶναι πολὺ καλὰ — διὰ νὰ μὴ πῶ, καλύτερα —, ἀντὶ νὰ ξοδέψουν τὰ ἑκατομμύρια αὐτὰ ἐδῶ στοὺς διδασκάλους τοῦ πολιτισμοῦ ὅλου τοῦ κόσμου, νὰ τὰ ξοδέψουν στοὺς ἀπολιτίστους ἀκόμη λαοὺς, στοὺς ἀνθρώπους ποὺ δὲν ἔχουν ἀκούσει ἀκόμη τὸ «ἀγαπᾶτε ἀλλήλους». Τότε τὰ χρήματα αὐτὰ θὰ ἔχουν ἀξία καὶ πράττοντες αὐτὰ τὰ σχέδια θὰ θεωροῦνται ἠθικώτεροι καὶ ἀνθρωπιστά... Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο ἔχει μόνον οἱ θνητοὶ θὰ ὁμιλήσουν γενικῶς καλὰ διὰ αὐτοὺς, ἀλλὰ καὶ ὁ ἀθάνατος Θεὸς θὰ τοὺς ἀνταμείψῃ καταλλήλως. Διότι ὅταν θὰ κάνουν ἔτσι ὅπως καὶ τώρα θὰ δώσουν εἰς τοὺς ἄλλους νὰ ἐνοήσουν ὅτι ἡ ἀποστολὴ τοὺς δὲν ἔχει ἠθικὰ διδάγματα, καὶ οὐτε οἱ Ἐκκλησίες τοὺς δὲν εἶναι ἀπλῶς ξένες διὰ τοὺς εἰς τὴν Ἑλλάδα ξένους ἀλλὰ πρόκειται διὰ παράσιτες Ἐκκλησίες δυστυχῶς. Διότι γιὰ πάρε σὰ παράδειγμα. Τὶ θὰ εἴπῃ ἡ Ἀμερικὴ ὅταν θὰ εὐρεθῇ ἄλλη χώρα φτωχότατη καὶ νὰ πῇ στὴν Ἀμερικὴν ὅτι θέλει νὰ τὴν βοηθήσῃ οικονομικῶς τώρα;

Μετὰ πάσης τιμῆς
ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΝΑΝΚΙΑΜΑΣ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Θεολογία: Τόμος ΚΖ', Τεύχος Α'. Ἰανουάριος - Μάρτιος 1956. — Περιεχόμενα: Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Κυρὸς Σπυρίδων (†). — Γεωργίου Σ. Σωτηρίου, Ἡ χριστιανικὴ καὶ βυζαντινὴ εἰκονογραφία. Β' Ἡ εἰκὼν τῆς Θεοτόκου. — Hamilcar S. Alivisatos, Quelques cas exceptionnels de jurisdiction Pastorale de Monastères dans l'Église Grecque Orthodoxe. — Κ. Δουβουνιώτου (†). Ἱστορικαὶ εἰδήσεις ἐκ τῆς ἐρμηνεύσεως τῆς ἀποκαλύψεως τοῦ Κυρίλλου τοῦ Πατρός. — Ἀνδρέου Θεοδώρου, Χριστολογικὴ ὁρολογία καὶ διδασκαλία Λεοντίου τοῦ Βυζαντινοῦ. — Mgneur G. Arabadjoglou, Monastère de Notre -

Dame de bonne espérance. (Θεοτόκου τῆς βεβαίας ἐλπίδος). Situé à Consantinople. — Α. Χριστοφιλοπούλου, Ἡ εἰς τὴν Ὁρθόδοξίαν προσέλευσις τῶν ἀλλοθρήσκων καὶ ἐτεροδόξων. — Σ. Ἀγουρίδη, Ἡ Ἰουδαϊκὴ ἐσχατολογία τῶν χρόνων τῆς Καινῆς Διαθήκης (Κριτικὴ τῶν νεωτέρων ἐπὶ τοῦ θέματος θεωριῶν). — Ε. Χρυσανθοπούλου, Τὰ βιβλία Θαυμάτων τοῦ ἁγίου Δημητρίου, τὸ χρονικὸν τῆς Μονεμβασίας καὶ αἱ σλαβικαὶ ἐπιδρομαὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα (Ἱστορικὴ μονογραφία). — Δ. Πασχάλη (†), Βυζαντιναὶ καὶ μεταβυζαντιναὶ ἐκκλησίαι τῆς Ἄνδρου. — Mgneur Gassien, Evêque de Catane, Jesus le precursor (Hébr. 6, 19-29). — Μ. Θεοχάρη, Ἐκκλησιαστικὰ ἄμφια τῆς Μονῆς Τατάνης (Βικ. 10 Πιν. 16). — Γρηγόριος Χ. Παπαμιχαήλ (†), ὑπὸ Ἰωάννου Καρμίρη, Δημητρίου Σ. Μπαλάνου, Ἐκ τοῦ ἡμερησίου καὶ περιοδικοῦ τύπου: «Πάνταϊνος» (Ἀλεξάνδρεια), «Βῆμα» (Ἀθήναι), «Λέσβος» (Ἀθήναι - Ε. Καλαντζῆς), «Βραδυνὴ» (Ἀθήναι - Στ. Λιπιδιώτης), «Παιδεία καὶ ζωὴ» (Ἀθήναι - Ε. Παπανούτσος). — Κριτικὸν καὶ βιβλιογραφικὸν Δελτίον, ὑπὸ τῶν Καθηγητῶν κ. κ. Ἀ. Ἀλιβιζάτου, Π. Μπρατσιώτου καὶ Ἰω. Καρμίρη. — Βιβλιογραφικὸν Δελτίον, ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Ἰ. Καρμίρη.

Μητροπολίτου Σάαδων Μαξίμου, Ἡ ἐν Μαλαμπάρ τῶν Ἰνδιῶν Συριακὴ Ἐκκλησία. Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον 1955, σελ. 92.

Μητροπολίτου Ἀξώμης Νικολάου, Τὸ Συνοδικὸν πολιτεμα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Ἀλεξανδρείας. Ἀλεξάνδρεια 1955, σελ. 92.

Ἀρχιμ. Τίτου Ματθαίου, Ἡ ἐργασιοθεραπεία καὶ τὸ περὶ αὐτῆς ἐκκλησιαστικὸν διαφέρον. Ἀνάτυπον ἐκ τῆς «Ἐκκλησίας». Τόμ. ΑΒ', Ἀθήναι 1955, σελ. 30.

Ἀρχιμ. Παρθενίου, Μάρτυς Φιλέας, Ἐπίσκοπος Θμουέως. Ἀλεξάνδρεια 1955, σελ. 20.

Ἀρχιμ. Μεθοδίου Φούγια, Ἀρχιεραματωὺς τῶν Πατριαρχείων Ἀλεξανδρείας, Τὸ «Ἄυτοκέφαλον» ἐν τῇ Ὁρθόδοξῃ Ἐκκλησίᾳ Οὐκρανίας. Ἀλεξάνδρεια 1955, σελ. 38.

Τοῦ αὐτοῦ, Ἰωάννης Μαυρόπουλος, Μητροπολίτης Εὐχαϊτῶν (ΙΑ' αἰών), (ἐποχὴ - βίος - ἔργα - χαρακτήρ). Ἀλεξάνδρεια 1955, σελ. 72.

= Π Α Ρ Α Ρ ῆ Μ Α =

Ἱερὰ Μητρόπολις Χαλκίδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὴν αἴτησιν τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου Γεν. Θεοτόκου Λίμνης, ὡς καὶ τὸ ἄρθρον 63 τοῦ Α. Ν. 2200/1940, προκηρυσσομεν ἐκλογὴν πρὸς κατάληψιν τῆς θέσεως Διακόνου καὶ καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων καὶ τῶν κειμένων Νόμων ἀπαιτούμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως, ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικά.

Ἐν Χαλκίδι τῇ 14ῃ Ἀπριλίου 1956

Ὁ Μητροπολίτης α. α.

Ὁ Πρωτοσύγκελλος

† Ἀρχιμ. Χρυσ. Ζέρβας.

"ΕΚΚΛΗΣΙΑ,"

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἀθηνῶν ΔΩΡΟΘΕΟΣ

† Ὁ Σάμου καὶ Ἰκαρίας ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

† Ὁ Λήμνου ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

ΑΡΧΙΕΥΝΤΑΚΤΗΣ

ΕΜΜΑΝ. Γ. ΜΥΤΙΑΗΝΑΙΟΣ

Πρωτοπρεσβύτερος - Κατηχητής

Ἐπεύθυνος Τυπογραφείου: ΤΙΜΟΛΕΩΝ ΡΟΥΤΣΗΣ

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἐν Ἀθήναις, Ἰασιού 1.